

H-E
10
22

76-15-2

A-E
10
22

AUGUSTINUS
BARBOSA
J. U. D. LUSITANUS,
EPISCOPUS UGENTINUS,
DE OFFICIO ET POTESTATE
EPISCOPI.

AUGUSTINUS

BARBAROSSA

JUD. LUST. ANNUS

EPISCOPUS UGENTINUS

DE OFFICIO ET POTESTATE

EPISCOPI

AUGUSTINI
BARBOSÆ,
J. U. D. LUSITANI,
PROTONOTARII APOSTOLICI,
OLIM S. CONGREGATIONIS INDICIS CONSULTORIS,
& insignis Ecclesiæ Vimaranaensis Thesaurarii Majoris;
NUNC VERO EPISCOPI UGENTINI,
& à Consiliis D. PHILIPPI IV. Hispaniarum Regis Catholici,
PASTORALIS SOLICITUDINIS,
S I V E
DE OFFICIO ET POTESTATE
EPISCOPI,
TRIPARTITA DESCRIPTIO.

*Nunc ultimùm ab ipso Auctore recognita, variis resolutionibus exornata, & multis
Doctorum citationibus, aliisque accessionibus illustrata.*

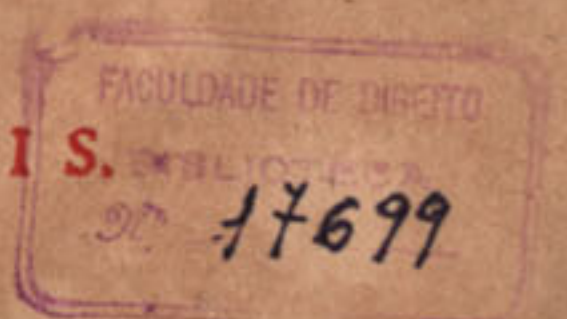
Quæ toto hoc opere contineantur, sequens pagina indicabit.

LUGDUNI,
Sumptibus PETRI BORDE, JOANNIS & PETRI ARNAUD.

M. DC. XCVIII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

PARTE PRIMA CONTINENTUR
INDICULI NONNULLI.

Episcoporum institutio, electio, consecratio, munus, Patriarchalium Sedium erectio, & Archiepiscopalis præstantia.

PARTE SECUNDA.

Omnia quæ ad Episcopi potestatem, tam quoad Sacramenta, & Ordines conferendos, quàm quoad dispensationes elargiendas pertinent.

INDEX RERUM, ET VERBORUM.

PARTE TERTIA.

Quidquid ad casuum reservationem, residentiam Episcopalem, beneficiorum collationem, Ecclesiarum visitationem, Vicarii constitutionem, Monitoriorum concessionem, denique ad totius jurisdictionis exercitium, etiam in Regulares, & Exemptos, eorumque Conservatores pertinet.

FORMULARIUM EPISCOPALE.

BULLÆ, CONSTITUTIONES, ET DECRETA
SUMMORUM PONTIFICUM.

M A R I Æ
VITÆ EXORDIO, CVRSV,
DECESSU, UNICO PRIMÆVÆ
SANCTITATIS EXEMPLO;
OMNIPOTENTIS DEI MATRI,
SPONSÆ, FILIÆ GRATISSIMÆ;
ANTE PARTUM, IN PARTU,
POST PARTVM PVRISSIMÆ;
IPSIVS DEI VERÆ MATRI,
MYSTICÆ VIVENTIUM,
ADOPTIVÆ MORTALIVM;
TER SANCTÆ, TER GRATÆ,
TER VIRGINI, TER MATRI
VIMARANENSIS ECCLESIAE,
SVA AB OLIVA, QUAM MIRIFICE EDIDIT,
PATRONÆ PACIFICÆ,

AUGUSTINUS BARBOSA VIMARANENSIS;
⁊ ejusdem Ecclesie Thesaurarius Major, D. D.

PROSPHONETICON AUCTORIS
DOMINÆ DEIPARÆ VIMARANENSI,
Quæ vulgò dicitur AB OLIVA.

ÆTA mihi signanda dies
adamante perenni,
Insolito jubare exoritur, ter
maxima Virgo,
Virgo Dei genitrix, qua te tuus ille minorū,
Vt minimus, VIMARANE tua AUGUSTI-
NUS in Vrbe
Altus, & ipse tua sub tegmine adultus Oliva.
Hinc ubi Mavortem superans, patrioque
recingens
Robore pacipotens toto caput extulit orbe
Relligio, tester Dominam, agnoscamque pu-
sillo
Munere. Pacis ego in regno, mea pacis adoro
Numina, vos dulces veneror, mea cura, pe-
nates.
Primævos Vimarane suos extollat ho-
nores,
Jactet Hyperboreis crevisse ab origine Gothis
Mœnia, Lysiadumque olim ditionis habenas
Belligera tractasse manu, primūque parentis
Ex utero cœpisse, sinu qui lucida prima
Sceptra tulit Lysis, serosque subinde nepotes,
Imperiumque patens latè dedit, hoste repulso:
Qui quoque post uno victos certamine Reges
Quinque simul, monstrante polo, vexilla sa-
lutis,
Stemma Dei quinas referens ex ordine plagas
Obtinuit. Nulli sopsiã & pietate secundum
Decantet Damasum, & tanto se jactet alūno
Qui quondam summo Petri in temone resedit
Et securè piam tumido egit in aquore cymbã.
Torquatus fit in ore frequens, Jacobe, tibi
ingens
Assecla, qui tecum terras penetravit lberas:
Et vicina tenax sacri monumenta sepulchri,
Commemoret pietas Gualteri, nobile bustum
Gualteri, qui signiferi cœlestis amicum
Francisci textit latus, & vestigia pressit,
Suspiciat. Mille inde canat miracula rerum:
Omnia jure suo celebret, miretur, honoret
Magna: quid hac tamen ad speciem immor-
talis Olivam

Pacis, humo quàm sit, VIRGO, tibi VIMA-
RANE sacra res,
Arenti penetrante solum (mirabile) ligno,
Surgere jussisti? Testis domus aurea quã Rex
Lusitanorum hoc Joannes nomine primus
Condidit, ac multos qui sanctum altare Mi-
nistros
Excolerent, modulisque alternis sacra re-
ferrent
Carmina, constituit, censuq; & honore beavit.
Testis OLIVA, sacra quæ omnes completi-
tur umbrã.
Vnde vetus famam peperit, nomenque per
orbem
Servat adhuc Templum: Pacis quod dicere
Templum
Jure queas: veniam unde suis, pacemque
vocata
Ætheream divina Parens largitur alumnis.
Fabula narratur Tritonida nomen Athenis
Imposuisse, sibi propriasque dicasse virenti,
Cum quatiens terrã frondescere fecit Oliva.
Luce nigrans nox evanescat: inania cedant
Historia figmenta, & OLIVÆ cedat Olivas
Palladis illa, MARIÆ hæc; hæc sacra, illa
profana:
Illa quidem ficta, vera hæc mihi pacis imago.
O felix una ante alias Vimarani OLIVA!
O umbras una ante alias spatiosior umbra!
Quã procul à patria, Ausoniisque moratus
in oris
Attingor, foveorque. Alma novus incola
Roma
Vix ex mense recens vocor ad tua limina,
& ultrò
Qui magnas sacra adis opes tuearque, te-
gamque
Eligor. Agnosco munus, memorique rependo
Munere, non quia me veterique, novoque
levari
Mancipio, nexuque putem: sed ut inde fateri
Me vincitū incipiam. Ergo tui Regina cliētis
Accipere hos sacros ne dedignere labores.

AD LECTOREM.

PRÆTER illud commune desiderium, quo omnes Catholicae, & Romanae pietatis effusi ubique terrarum rivuli in fontem, caputque nostrum confluendi ferimur; nihilominus mei Olyssipone discessus, Romamque appulsus, ejus Curiae formam, praximque addiscendi, librorum notitiam comparandi, meosque in lucem edendi singulare studium in causa fuit. Subinde igitur quandam Pontificii Juris universi brevem æquè, ac dilucidam interpretationem, in tres Tomos divisam, typis mandare decrevi. Itaque illustrissimi D. Cardinalis MILLINI gratiâ adjutus, qui quem omnes litterarum studiosi patronum semper & auctorem experti sunt, in me solita benignitate usus, hanc editionem ita protegere, & promovere cœpit, ut omnia quàm brevissimè volumina discuti, recognosci, & approbari fecerit, atque etiam, ne quid ad impressionem prosequendam mihi deesset, idem Dominus meus à felicitis memoriæ PAULO V. Thesaurarii Majoris insignis Ecclesiæ Vimaransis patriæ meæ dignitatem, cùm adhuc recens (vix enim mensem peregeram) in Urbe essem, mihi obtinuit. Quanquam verò officio residendi, amore patriæ, propinquorum, & amicorum litteris, & potissimum controversiâ, quæ mihi isthic coorta est, vehementer abducerer: tamen quoad mei hujusmodi labores publicarentur, remanere constitui, veritus ne si infecta re proficiscerer, potius meo inserviendi comodo, quàm libros excudendi causâ venisse Romam viderer. Quamobrem noctu in eorum lucubratione, dieque ad prælum assiduus fui. Quanvis autem illa Pontificii Juris exire in lucem priùs debuisset; tamen quòd hoc *de Officio & Potestate Episcopi* Opus esset exiguum, & ab amicis, quòd materia in foro Ecclesiastico trita & agitabilis foret, flagitatum, brevè illud absolvi; totum quidem, ut ex lectione manifestum erit, in hac Curia elaboratum. Quæ cùm ita sint, si quid fortè defecerit, id certè & ætati meæ non adeò prolixæ, & celeritati, qua excusum est, ignoscendum; omninò quidem in Jure, quod promisi, Canonico, & cæteris, quæ annorum maturitate, studiorum accessione, & hujus Curiae praxi provectior edidero, compensandum. Quæ de Collectaneis super Jure Canonico edendis promisi, opere jam complevi. Ad Collectanea in Jus Civile universum animum applicans, duos priores Tomos in Codicem Justiniani in lucem edidi, sed modò in hac Matritensi Curia negotiorum mole præpeditus, studiis vacare non potui, nec ut in reliquos Juris Civilis Tomos ultimam manum imponerem, tempus aderat; si quòd verò inter negotiandum supererat, in hoc Tractatu revisendo consumpsi, eumque variis Resolutionibus, & Doctorum citationibus illustravi: quibus, bone Lector, fruire, & me tui amantem redama. Vale.

Imprimatur,

Imprimatur, si videbitur R. P. M. Sacri Palatii Apostolici.

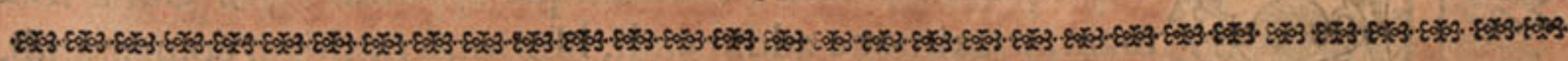
A. EPISC. HIERACENSIS, Vicefg.

EGO Marcus Antonius Petilius U. J. D. ad Reverendissimi P. F. Nicolai Ridolfii Ordinis Prædicatorum Sacri Apostolici Palatii Magistri mandatum, præfens Opus, cui titulus, *Pastoralis sollicitudinis, sive de Officio & potestate Episcopi tripartita descriptio, Auctore Augustino Barbosa J. U. D. Lusitano, &c.* relegi, & in eo nihil deprehendi Catholicæ Religionis, aut bonis moribus adversans, quin potius proba omnia, veluti à probo Viro elaborata, ipsius Domini Augustini nominis celebritatem, & doctrinam insignem magis commendant ad publicam omnium utilitatem.

MARCUS ANTONIUS PETILIUS, qui suprâ.

Imprimatur.

F. VINCENTIUS MARTINELLUS,
Soc R. P. F. Nicolai Ridolfii, Ord. Prædic.
S. Apost. Palatii Magistri.

Imprimatur, si videbitur R. P. Magistro Sacri Palatii Apostolici.

A. EPISC. BELLICASTRENSIS, Vicefg.

EGO Melchior Lotterius J. U. D. de mandato R. P. F. Nicolai Ridolfii, Sacri Apostolici Palatii Magistri perlegi hæc Additiones ad Tractatum *de Officio Episcopi*, compositas per D. Augustinum Barbosam, J. U. D. Lusitanum, ejusdem Tractatus Auctorem, nihilque in eis reperi quod bonis moribus, aut Fidei Catholicæ adverseur: unde & typis publicis excudi posse censeo. In quorum fidem me propria manu subscripsi. Romæ pridie kal. Maii 1628.

MELCHIOR LOTTERIUS.

Imprimatur.

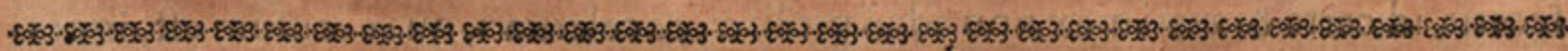
FR. NICOLAUS RIDOLFIUS,
Ord. Prædic. S. Apost. Palatii Mag.

Approbatio Doctorum Sacrae Facultatis Parisiensis.

AUGUSTINI BARBOSÆ *de Officio & Potestate Episcopi Tractatus*, jam antea impressus, nunc verò plusquam tertia parte auctus, cum in illo omnia sana sint, & nihil quod à Fide discrepet contineat, in commune bonum & commodum in lucem prodibit, & ita sentimus. Lugduni 27. Martii 1641.

FR. CL. COCHET, Magister & Prior Prædic. Lugd.
FR. JOAN. TESTEFORT, S. Theologiæ Doctor.

Summa Privilegii Regis Christianissimi.

LUDOVICUS XIV. Dei gratiâ Galliarum, & Navarrae Rex Christianissimus, singulari Privilegio sanxit, ne quis per universos Regnorum suorum fines, intra decem annos à die finitæ impressionis computandos imprimat, seu typis excudendos curet, & venales habeat Libros, tam editos, quam edendos, *D. D. Augustini Barbosa Lusitani, J. U. D. Episcopi Ugentini, &c.* præter PHILIPPUM BORDE Bibliopolam Lugdunensem, aut illos quibus ipsemet concesserit. Prohibuit insuper eadem auctoritate regia omnibus suis subditis eosdem libros extra Regni sui limites imprimendos curare, vel quempiam ubicumque fuerit, ad id agendum impellere ac instigare, sine consensu dicti PHILIPPI BORDE. Idque omne sub confiscatione librorum, aliisque pœnis contra delinquentes expressis, uti latius patet in litteris datis Parisiis, die 17. Septembris 1685.

De mandato Regis

Signatum

LEPETIT.

Hæc ultima editio desit excudi die 27. Septembris.

INDICU

INDICULUS

Eorum, qui de re pertinente ad dignitatem,
officium & potestatem Episcopi,
tractârunt.

PHORISMATA Episcopalia scripsit *Scipio de Rubéis.*
 De sacra Auctoritate Episcoporum *Ioan. Filefacus.*
 De Causis Episcoporum majoribus, & rerum capitalium ad Pa-
 pam deferendis, *Lelius Iordanus.*
 De Consecratione Episcopi *Stanislaus Socolvius.*
 De Dignitate Episcoporum *Troylus Malvetius, & Iacobus Simancas.*
 Enchiridion Episcoporum edidit *Bartholomeus Gavantus.*
 De Episcopis, & Ministris Ecclesiasticis egit *Alphonsus Madrigal.*
 De Erectioine Episcopatum in Belgio *Arnoldus Alalvensis.*

De Examine Episcoporum *Hieronimus Venero, & Leyva.*
 De Fuga Episcopi, seu Episcoporum speculum, *Rutilius Benzoni.*
 De Institutione Episcopi, seu Canone Episcopali, *Petr. Blesensis.*
 De Iure Abbatum, cæterorumque Prælatorum, tam secularium, quàm Regularium
 Episcopis inferiorum, *Ascanius Tamburinus tribus Tomis.*
 De Iurisdictione Episcopalis *Franciscus Vargas.*
 De Iurisdictionis Episcopalis defensione *Antonius de Præis.*
 De Officio Episcopi *Guibertus de Tornaco.*
 De Officio, & potestate Episcopi *Ioannes Bertachinus, & Bartholomeus Vgolinus.*
 De Officio, & potestate Vicarii Episcopi *Iacobus Sbrozcius.*
 De Optimo Episcopo per Dialogos disseruit *Ioannes Baptista Signius.*
 De Ordine, iurisdictione, & residentia Episcoporum, *Antonius Paganus.*
 De Pensionibus Episcoporum, *Camillus Cautius.*
 De Potestate Episcoporum, Abbatum, aliorumque Prælatorum, præsertim Regularium,
 necnon Abbatissarum, *Fr. Steph. Dalvin.*
 De potestate Episcoporum Circa inquirenda, & punienda crimina in suis Diocesibus
 commissa, *Ioseph. Vela.*
 De Præcellentia Episcopalis Dignitatis, *Mauritius de Alzedo.*
 Praxim Episcopalem ediderunt *Paulus Piascius, & Thomas Zerola.*
 De Residentia Episcoporum *Thom. Caietan. Barth. Carranza, Hieron. Gigas, Jac. Naclantus,*
Dominic. Soto, & Ambrosius Catharinus.
 De Statu, & munere Episcopali, *Lelius Zechius.*
 De Statutis Episcoporum, *Henric. Botthaus.*
 De Episcopis Titularibus, *Hieronimus Vielminus.*

CATALOGUS AUCTORUM

Qui in hoc Opere citantur.

- A**
- A** ILLEBERT. Abbas.
 Thomas Actius.
 Adrianus Papa.
 Benedictus Aegidius, Lusit.
 Matthæus de Afflictis.
 Michaël Aggia.
 Petrus Alagona Societ. Iesu.
 Alordus Alarvensis.
 Ioannes Hieronymus Albanus.
 Alborno.
 Arnoldus Albertinus.
 Aloysius de Albertis.
 Albertus Magnus.
 Andreas Alciatus.
 Franciscus Alcozer.
 Petrus de Alcozer.
 Sylvester Aldobrandinus.
 Bernardus Aldrete.
 Ioannes Aldrete, Societ. Iesu.
 Iacobus Alemannus.
 Alexander de Ales.
 Clemens Alexandrinus.
 Dionysius Alexandrinus.
 Alexander ab Alexandro.
 Guillemus Alotus.
 Bernardinus Alphanus.
 Balthasar Altamiranus.
 Marius Alterius.
 Iacobus Alvaretus.
 Alphonfus Alvarez Guerrero.
 Blasius Alvarez Mirabel.
 Didacus Alvarez.
 Emmanuel Alvarez, Lusitan.
 Societ. Iesu.
 Stephanus d' Alvin.
 Mauritius de Alzedo.
 Marcus Antonius de Amatis.
 Franciscus de Amaya.
 Alexander Ambrosius.
 Ovidius de Amicis.
 Ioannes de Anania.
 Petrus Ancharanus.
 Joannes Andreas.
 Martinus Andreas.
 Bartholomæus ab Angelo.
 Balthazar ab Angelis.
 Ludovicus ab Angelis, Lusit.
- Antonius Angelus, Gratus.
 Iosephus Angles.
 Christophorus Anguianus.
 Fabius de Anna.
 Vincentius de Anna.
 Michaël Aninon.
 Abbas Antiquus.
 S. Antoninus Archiep. Florët.
 Donat. Antonius de Marinis.
 Marius Antonius Macerat.
 Ioannes Baptista Antonucci.
 Mattheus Apicella.
 Petrus Apono.
 S. Thomas Aquinas.
 Franciscus de Araujo.
 Archidiaconus Bononiensis.
 Ioannes de Ardinzone.
 Iacobus de Arena.
 Angelus Aretinus.
 Franciscus Aretinus.
 Cæsar Angelus.
 Gonzalus Argote de Molina.
 Ioannes de Arias.
 Augustinus Ariminensis.
 Nicolaus Ariminensis.
 Henricus Arnaldus.
 Leo Alatus.
 Didacus de Arroyo.
 Ioannes Baptista Asinius.
 S. Asterius.
 S. Athanasius.
 Petrus Nuñez de Avendaño.
 Stephanus Aufrerius.
 Prosper de Augustino.
 S. Augustinus.
 Antonius Augustinus.
 Stephanus de Avila Soc. Iesu.
 Philippus Aureolus.
 Balthasar Ayala.
 Martinus de Ayala.
 Iacobus Ayrer.
 Alphonfus Azewedo.
 Petrus Aznarius.
 Ioannes Azorius Societ. Iesu.
 Martin. Azpilcueta Navarrus.
- B**
- Gaspar. Baëza.
 Ioannes Balboa.
 Franciscus Balduinus.
 Octavianus Bammacarius.
- Dominicus Bañes.
 Ioan. Baptista Lupus.
 Andreas Barbatia.
 Ioan. Baptista Asinius.
 Arias Barbosa, Lusitan.
 Emmanuel Barbosa Lusitan.
 Simon Vaz Barbosa, Lusitan.
 Petrus Barbosa Lusitan.
 Eguinarius Baro.
 Cæsar. Baronius, Cardinalis.
 Redemptor Baranzanus.
 Ioannes de Barros, Lusitan.
 Aloyf. Barzius.
 Cæsar Barfilius.
 S. Basilius.
 Albertus Bassanus.
 Ludovicus de Bavaria.
 Martinus Becanus.
 Franciscus Becius.
 Venerabilis Beda.
 Ludovicus de Beia, Lusit.
 Aegidius Bellamera.
 Petrus de Bellapertica.
 Robertus Bellarminus, Card.
 Bartholomæus Bellencinus.
 Ioannes Maria Belletus.
 Belloch.
 Nicolaus Bellonius.
 Antonius Petrus Bellonus.
 Petrus Belluga.
 Laurentius Bellus.
 Oliverius Beltraminus.
 Petrus Beltrandus.
 Iacobus de Beluifo.
 Iac. Benechendorff.
 Guillemus Benedictus.
 Rofredus Beneventanus.
 Cornelius Benincasius.
 Petrus Benintendis.
 Iacobus Bennius.
 Rutilius Benzoni.
 Philippus Bergomas.
 Bermondus.
 Joann. Baptista Bernardinus.
 S. Bernardus.
 Oliver. Bernart.
 Augustinus Berous.
 Joannes Bertachinus.
 Paulinus Berti, Lucensis.
 Petrus Bellonus.

Stephanus

Catalogus Auctorum.

- Stephanus *Bertrandus*.
 Bernardinus de *Bessa*.
 Petrus Antonius *Beuter*.
 Antonius *Biaggius*.
 Petrus de *Blaxio*.
 Gabri l *Biel*.
 Camillus *B lotta*.
 Petrus *Bimius*.
 Laurentius *Bimius*.
 Laurentius de *Binnis*.
 Petrus *Binsfeld*.
 Fructuosus *Bisbe*.
 Franciscus *Blancus*.
 Marcus Antonius *Blancus*.
 Baptista de *S. Blasio*.
 Petrus *Blesensis*.
 Andreas *Bobadilla*.
 Castillus *Bobadilla*.
 Hieronymus *Bocerus*.
 Virgilius *Boccacius*.
 Nicolaus *Boërius*.
 Hieronymus *Bœkelius*.
 Petrus *Bollus*.
 Albertus *Bolognetus*.
 Ludovicus *Bologninus*.
 Bened. *Bommatheus*.
 Martinus *Bonacina*.
 Hippolytus *Bonacosa*.
 Homobonus de *Bonis*.
 Sigismundus à *Bononia*.
 Marcellus *Bonus*.
 Ioannes *Borcholt*.
 Camillus *Borrellus*.
 Ignatius *Borace*.
 Ægidius *Bossius*.
 Iacobus *Bossius*.
 Ioannes Angelus *Bossius*.
 Henricus *Botteus*.
 Ioannes *Botterus*.
 Cæsar. *Bottom*.
 Boverius.
 Thomas *Bozius*.
 Ioannes *Brachaus*.
 Sebastianus *Brantius*.
 Henricus *Breulaus*.
 Barnabas *Briffonius*.
 Bernardinus de *Britto*, Lusit.
 Didacus de *Britto*, Lusit.
 Ioannes *Briz Martine*.
 Ioannes *Branellus*.
 Conradus *Brunus*.
 Matthæus *Brunus*.
 Vincentius *Brunus*.
 Hieronymus *Buccaronius*.
 Guillelmus. *Budaus*.
 Matthæus *Buratus*.
 Antonius *Burgos*.
 Franciscus *Bursatus*.
 Ioannes *Bursatus*.
 Bernardus *Busto*.
Barbosa de Episcop.
- Antonius *Butrius*.
 Iacobus de *Butrigariis*.
 Abrahamus *Bzovius*.
- C
- Ioannes Baptista. *Caballinus*.
 Gaspar. *Caballinus*.
 Petrus *Caballus*.
 Georgius de *Cabedo*, Lusitan.
 Petrus *Cabrera*.
 Ioannes Baptista *Caccialupus*.
 Octavianus *Cacheranus*.
 Boschius *Cadecha*.
 Bartholomæus *Capola*.
 Sebastianus *Casar*, Lusitan.
 Hieronymus *Cagnolus*.
 Franciscus de *Caldas Pereira*.
 Eduardus *Caldeira*.
 Gaspar *Calderius*.
 Ioannes *Calderinus*.
 Ambrosius *Calepinus*.
 Iac. *Calidonius*.
 Michaël *Calidonius*.
 Marcellus *Callaca*.
 Vitalis de *Cambanis*.
 Ioannes Hieronymus *Campanille*.
 Thomas *Campanella*.
 Ioannes *Campegius*.
 Thomas. *Cananus*.
 Antonius de *Canario*.
 Henricus *Canisius*.
 Petrus *Canisius*.
 Melchior *Cano*.
 Benedictus *Canophilus*.
 Didacus *Cantera*.
 Claudius *Cantiuncula*.
 Marcus Antonius *Capella*.
 Ioannes Franciscus *Capiblan-*
cus.
 Ioannes de *Capistrano*.
 Benedictus *Capra*.
 Julius Cæsar. *Capuccinus*.
 Antonius *Capycius*.
 Hieronymus *Carrancia*.
 Ludovicus *Carbo*.
 Hieronymus *Cardanus*.
 Horatius *Carpanus*.
 Alphonfus *Carranza*.
 Ludovicus *Carrerius*.
 Gaspar. *Carrillo de Villerpan-*
do.
 Ioannes de *Carthagena*.
 Prosper *Caravita*.
 Thom. *Carlevalius*.
 Vincentius *Carocius*.
 Bartholomæus *Carranza*.
 Franc. *Carpus*.
 Camill. *Carosius*.
 Alexander *Carrerius*.
- Martinus *Carrillo*.
 Bartholomæus *Carthagena*.
 Martinus de *Cavarrho*, Lusit.
 Joann. Baptista *Casalis*.
Cusarub.
 Iacobus *Castellanus*.
 Franciscus del *Castillo*.
 Gaspar. *Casalius*, Lusit.
 Guillelmus *Cassadorus*.
 Bartholomæus *Chassaneus*.
 Alexander *Chassaneus*.
 Ludovicus de *Casanate*.
 Restaurus *Casanate*.
 Didacus de *Castejon*.
 Lucas *Castellinus*.
 Didacus de *Castillo*.
 Ferdinandus de *Castillo*.
 Ioannes del *Castillo*.
 Alphonfus de *Castro*.
 Mendez à *Castro*.
 Paulus de *Castro*.
 Ferdinandus de *Castro Palao*
 Societ. Iesu.
 Ambrosius *Catharinus*.
 Catechismus *Pii V.*
 Borgninus *Cavalcanus*.
 Horatius *Cavalcanus*.
 Iacobus *Cavalerius*. Card.
 Camillus *Cautius*.
 Camillus *Celsus*.
 Cornelius *Cencius*.
 Ludovicus *Cencius*.
 Hieronymus *Cenedo*.
 Petrus *Cenedo*.
 Ioannes *Cephalus*.
 Ioannes Ludovicus de la *Cer-*
da.
 Hieronymus *Cevallos*.
 Matthæus *Charianus*.
 Domitius *Chamerota*.
 Flaminius *Chartarius*.
 Balthasar *Chavatus*.
 Flavius *Cherubinus*.
 Laërtius *Cherubinus*.
 Laurentius *Chircovius*.
 Renatus *Chopinus*.
 Petrus *Chysologus*.
 Ioannes *Chrysothomus*.
 Paulus *Christinaus*.
 Ioan. Bapt. *Ciarlinius*.
 Paulus *Ciera*.
 Michaël *Cifuentes*.
 Paulus de *Citadinis*.
 Iulius *Clarus*.
 Angelus *Clavifius*.
 Christophorus *Clavius*, Soc.
 Iesu.
 Ascanius *Clemens*.
 Iodoc. *Clithovæus*.
 S. Ioannes *Climacus*.
- * 2 Ioannes

Catalogus Auctorum.

Ioannes Baptista Coccinus.
 Iodocus Coccus.
 Erasmus à Cochier.
 Ioannes Cochier.
 Antonius Coelho Lusitanus.
 Mathias Colerius.
 Bernardus Comensis.
 Felicianus Comensis.
 Paulus Comitulus.
 Bernardus Compostellanus.
 Franciscus Connanus.
 Iacobus Concinatus.
 Ioannes Baptista Confettius.
 Ægidius Coninck, Societ. Iesu.
 Franciscus Concius.
 Cæsar Contardus.
 Felix Contelorius.
 Antonius Contius.
 Ioannes Copus.
 Franciscus Coquetius.
 Antonius Maria Coratius.
 Petrus Michaël Corbonel.
 Aurelius Corbulus.
 Antonius Corduba de Lara.
 Barnabas Cornazanus.
 Petrus Philippus Corneus.
 Ioannes Corrasius.
 Antonius Correa, Lusitanus.
 Ludovicus Correa Lusitanus.
 Antonius Corsetus.
 Emmanuel de Costa, Lusitan.
 Ioannes Baptista de Costa.
 Ioannes Martinus à Costa, Lu-
 sitanus.
 Iosephus à Costa.
 Sebastianus Costa, Lusit.
 Stephanus Costa.
 Catellianus Cotta.
 Didacus Covarruvias, y Leyva.
 Didacus de Couto, Lusitanus.
 Michaël Crassus.
 Aymon Cravetta.
 Crescentius.
 Petrus Crespetius.
 Ioannes Crotus.
 Hieron. à Cruce.
 Ludovicus à Cruce, Lusit.
 Ioannes de la Cruz.
 Marcus Antonius Cucchus.
 Iacobus Cujacius.
 Raphaël Cumanus.
 Iosephus Cumia.
 Rodericus à Cunha, Lusit. Pri-
 mas Hispaniarum.
 Laurentius Cupers.
 Rodolphus Cupers.
 Alphonfus Curiel.
 Rochus de Curte.
 Franciscus Curtius.
 Quintus Curtius.

Marius Cutellus.
 S. Cyprianus.
 D.
 Stephanus Dalwin.
 Andreas Dalerius.
 S. Ioannes Damascenus.
 Iodocus Dambouderus.
 Petrus Damianus.
 Augustinus Davila.
 Tiberius Decianus.
 Decisiones Rota.
 Philippus Decius.
 Antonius Delre.
 Claud. Deodatus.
 Paulus Diaconus.
 Bernardus Diaz.
 Blasius Flores Diaz de Mena
 Petr. Diez Noguero.
 Ioannes Dilectus.
 Marcellus Donatus.
 Hugo Donellus.
 Directorium Inquisitorum.
 Iuniperus à Drepano.
 Ioannes Driedonius.
 Leonardus Duardus.
 Franciscus Duarenus
 Petrus Dueñas.
 Guillelmus Durandus.
 Ioannes Stephanus Durantes.
 Andreas Duvallius.

E

Paulus Eleazarus.
 Episc. de Elna.
 Henricus Enriquez. Lus. Soc.
 Iesu.
 Petrus Enriquez.
 Boëtius Epo.
 Petr. da la Esclara, Guevara.
 Ioan. de Escobar à Corro.
 Petrus Muñoz de Escobar.
 Gaspar Estacius, Lusit.
 Nicolaus Everardus.
 Augustinus Eugubinus.
 Andreas ab Exea.
 Nicolaus Emericus.

F

Antonius Faber.
 Iacobus Faber.
 Ioannes Faber.
 Philippus Faber.
 Anton. Fabricius.
 Andreas Fachineus.
 Stephanus Fagundes, Lusitan.
 Societ. Iesu.
 Ioannes Fajardus.
 Æneas de Falconibus.
 Ludovicus Falconius.

Martinus de Fano.
 Emman. Faria y Sosa, Lusit.
 Prosper Farinacius.
 Franciscus Felicianus.
 Hector Felicius.
 Ioan. Franc. Ferentilius.
 Antonius Fernandez, Lusit.
 Benedictus Fernandez, Lu-
 sit. Societ. Iesu.
 Hieronymus Fernandez de
 Ottero.
 Baptista Ferrariensis.
 Ioannes Petrus de Ferrariis
 Ioannes Ferrarius.
 Franc. Ferrer.
 Maurus Ferrer.
 Æmilius Ferretus.
 Ioannes Baptista Ferretus
 Iulius Camillus Ferretus.
 Ioannes Ferus.
 Michaël Ferrus.
 Nicolaus Festasius.
 Marsilius Ficinius.
 Seraphin. de Freitas, Lusit.
 Emmanuel. Figejura, Lusit.
 Ioannes Filescus.
 Vincentius Fillucius.
 Ioann. Donatus à Fina.
 Lactantius Finellus.
 Ioannes Baptista Finus.
 Lactantius Firmianus.
 Lucas Floronus.
 Lucius Florus.
 Lazarus Fanutius.
 Ioannes Petrus Fontanella.
 Stephanus Forcatulus.
 Franciscus Foreiro, Lusit.
 Martinus Fornarius.
 Valentius Forster.
 Augustinus Fortunius.
 Baptista Fragofo, Lusit.
 Lauretus de Franchis.
 Vincentius de Franchis.
 Marcellus Francolinus.
 Philippus Francus.
 Valentinus Francus.
 Paulus Fraxinellus.
 Martinus Freccia.
 Anton de Fuertes.
 Raphaël Fulgosius.
 Bartholomæus Fumus, Ar-
 milla
 Vincentius Fusarius.
 Paulus Fuscus.

G

Antonius Gabriel.
 Hieronymus Gabriel.
 Stephanus de Gaëta.
 Ioannes Gagneus.

Andreas

Catalogus Auctorum.

Andreas Gail.
 Franciscus Gal tus.
 Leander Galganetus.
 Petrus Galleracius.
 Camillus Gallinus.
 Æmil. Gallus.
 Antonius Gama, Lusit.
 Horatius Gambacurta.
 Petrus Andreas Gambara.
 Barthol. Gavantus.
 Gammacheus.
 Henricus Gandavensis.
 Didacus Garcia de Trasmie-
 ra.
 Fortunius Garcia.
 Francisc. Garcia.
 Gregorius Garcia.
 Ioannes Garcia.
 Martinus Garcia.
 Nicolaus Garcia.
 Stephanus Garibai.
 Aulus Gellius.
 Ioannes Geminianus.
 Dominicus de S. Geminiano.
 Nellus de S. Geminiano.
 Cornel. Gemma.
 Genebrardus.
 Nicolaus Genoa.
 Marcus Antonius Genuensis.
 Franciscus Georgius.
 Anastasius Germonius.
 Francisc. Ghislerius.
 Hieronymus Giach.
 Hieronymus Gigas.
 Giovagnonus, Lusit.
 Bartholomæus Gipsius.
 Garcia Gironda.
 Marius Giurba.
 Octavius Gloritius.
 Damianus Goës.
 Antonius Gomez.
 Balthasar Gomezus. de Ame-
 fca.
 Emmanuel Gomez, Cadoso,
 Lusitan.
 Ludovicus Gomez, Episcopus
 Sarn.
 Michaël Gomez de Arellano.
 Sebastianus Gomez de Figuei-
 redo, Lusit.
 Remigius de Gonni.
 Franciscus Gonzaga.
 Hieronymus Gonzales.
 Iosephus Gonzales.
 Antonius de Gouvea, Lusit.
 Antonius Goveanus, Lusit.
 Ludovicus de Grassius.
 Donatus Grammaticus.
 Thomas Grammaticus.
 Barbof. de Episcop.

Luodvicus Granada.
 Jacobus Granada.
 Paulus Granutius.
 Achilles Grassis.
 Carolus de Grassis.
 Iacobus de Grassis.
 Ioannes de Grassis.
 Michaël Grassus.
 Stephanus Gratiannus.
 Hieronym. Gratus.
 Nicolaus Antonius GRAVA-
 tius.
 Gregorius XV.
 Petrus de Gregorio.
 Petrus Gregorius Tholosanus.
 Iacobus Gretserus.
 Bernardus Grevaus.
 Paulus Grilandus.
 Grilenzonius.
 Paulus Gryfaldus.
 Iacobus Gualterus.
 Sebastianus Guazzinus.
 Antonius Guevara.
 Guido Papa.
 Cosmas Guimier.
 Ioann. Gutierrez.
 Guzman.

H

Dionysius Halicarnassæus.
 Franciscus Hallier.
 Ioannes Harprecht.
 Henricus Henriquez, Lusit.
 Francisc. Herculanus.
 Anton. Heringius.
 Ioann. de Herrera.
 Ioannes Hieronymus de Hen-
 cavolano.
 S. Hieronymus.
 Alphonf. Hojeda.
 Signorolus de Homodeis
 Anton. Honcala.
 Vincent Hondedaus.
 Ioannes Honorius.
 Stanislaus Hofius.
 Hostiensis Cardin.
 Bartholomæus Humada.
 Gaspar Hurtado.

I

Dominicus Iacobatius
 Petrus Iacobus à Montepessu-
 lano.
 Cornelius Iansenius,
 Peregrinus Ianninus.
 Thomas de Iesu Maria.
 Iulius Cæsar Imbriannus.

Alexander de Imola.
 Ioannes de Imola.
 Ioannes de Indagine.
 Nicolaus Intrigliol.
 Lælius Iordanus.
 Andreas Isernia.
 S. Isidorus, Hispal.
 Aurelius de Istria.
 Marius Italia.

K

Melchior Kling.

L

Imola Laderchius.
 Lancelotus Conradus.
 Lancelotus Gallia.
 Ioannes Paulus Lancelotus.
 Robertus Lanchus.
 Hieronymus Lanchus.
 Bernardus de Landriano.
 Iulius Landrinus.
 Iafredus Lanfrancus.
 Lopus Abbas.
 Cornelius à Lapide.
 Camill. de Laratha.
 Ioan. Bapt. de Larrea.
 Ignatius Lassarie.
 Martinus Laudensis.
 Paulus Laudensis.
 Iulius Laviorius.
 Hieron. Laurentius.
 Valentinus Laurentius.
 Paulus Layman.
 Ioannes Baptista Luzuanus.
 Petrus Antonius Lazarus.
 Bartholomæus à Ledesma.
 Martinus de Ledesma.
 Petrus Ledesma.
 Leo Imp.
 Benedictus Leo.
 Hieronymus Leo.
 Ioannes Franciscus Leo.
 Alphonfus de Leone.
 Basilius Pontius de Leon.
 Ioannes Baptista Leonellus.
 Paulus Leon.
 Leonardus Lessius.
 Petrus Lenarder.
 Ioannes Leuriel.
 Ioannes Baptista Lezana.
 Andreas Libanius.
 Ioannes de Lignano.
 Iacobus Linius.
 Iustus Lipsius.
 Hieronymus Llamas.
 Garcia de Loaysa.

Catalogus Auctorum

Athanasius de *Lobera*.
 Eudoxius *Locatellus*.
 Umbertus *Locatus*.
 Petrus *Lombardus*, Magister
 sentent.
 Ioannes de *Londris*.
 Franciscus *Longus à Coriolano*.
 Augustinus *Lopez*.
 Didacus *Lopez de Stunica*.
 Gregorius *Lopez Madera*.
Lopez de Texeda.
 Gregorius *Lopez de Toiuar*.
 Ignatius *Lopez de Salzedo*.
 Ludovicus *Lopez*.
 Petrus de *Lorea*, Societ. Iesu.
 Iodochus *Lorichius*.
 Ioannes *Lorinus*, Societ. Iesu.
 Melchior. *Lotterius*.
 Franciscus *Lucanus de Parma*
 Ioan. de *Lucena*, Soc. Iesu.
 Iosephus *Ludovicus*.
 Ioannes de *Lugo*, Societ. Iesu.
 Ioannes Baptista *Lupus*.
 Ambrosius *Lutius*.
 Horatius *Lutius*.
 Stephanus de *Lycio*.

M

Maccabrus.
 Iacobus *Machado*.
 Carolus *Macignus*.
 Iulius Cæsar *Madius*.
 Alphonfus *Madrigal*.
 Cosmus *Magallanicus*, Lusitan.
 Societ. Iesu.
 Petr. Dominicus *Magdalenus*.
 Hieronymus *Magius*.
 Hieronymus *Magonius*.
 Simon *Maiolus*.
 Ioannes *Maior*.
 Ioannes *Madderus*.
 Ioannes *Maldonatus*, Lusitan.
 Societ. Iesu.
 Petrus *Malferitus*.
 Thomas à *Malvenda*.
 Thomas *Malvetius*.
 Troilus *Malvetius*.
 Celsus *Mancinus*.
 Vincentius *Mancinus*.
 Hieronymus *Manfredus*.
 Guillelmus de *Mandageto*.
 Iacobus *Mandelus*.
 Quintilianus *Mandosius*.
 Victorinus *Mansus*.
 Franciscus *Mantica*, Cardin.
 Marcus *Mantua*.
 Paulus *Manudius*.
 Ioannes Petrus *Maphaus*, So-

ciet. Iesu.
 Robertus *Maranta*.
 Carolus *Maranta*.
 Christophorus *Marcellus*.
 Ioannes Baptista *Marchesanus*.
 Philip. *Marchinus*.
 Franciscus *Marcus*.
 Hercules *Marescottus*.
 Ioannes *Maria Belletus*.
 Ioannes *Maria Monticellus*.
 Ioannes *Maria Novarius*.
 Ioannes *Maria Politianus*.
 Ioannes de *Mariena*.
 Thomas de *Marino*.
 Ludovicus *Marinus*.
 Petrus *Marisus*, Lusit.
 Ioannes *Marquez*.
 Antonius de *Marinis*.
 Hippolytus de *Marsiliis*.
 Marcus Antonius *Marsilius*
Columna.
Marta.
 Gregorius *Martinez*.
 Petrus Ludovicus *Martinez*.
Martinus Martini.
 Alderanus *Mascardus*.
 Iosephus *Mascardus*.
 Antonius *Massa Galefius*.
 Ioan. Antonius *Massobrius*.
 Garcia *Mastrillo*.
 Angelus *Matheacius*.
 Matthæus *Mathefilanus*.
 Ioannes *Maticenzo*.
 Iac. Ant. de *Mauro*.
 Pyrrhus *Maurus*.
 Ioannes *Mauritius*.
 Marcellus de *Mauro*.
 Rabanus *Maurus*.
 Philippus *Maynardus*.
 Iason de *Mayno*.
 Franciscus *Medices*.
 Sebastianus *Medices*.
 Bartholomæus *Medina*.
 Ioannes de *Medina*.
 Michaël *Medina*.
 Marcellus *Megala*.
 Pomponius *Mela*.
Memoriale Clericorum.
 Ferdinandus de *Menchaca*.
 Emmanuel *Mendez de Castro*,
 Lusit.
 Gonzalus *Mendez de Vascon-*
cellos y Cabedo, Lusit.
 Alphonfus de *Mendoza*.
 Ferdinandus de *Mendoza*.
 Franciscus de *Mendoza*, Lusita-
 nus Societ. Iesu.
 Franciscus *Menefius*.

Iacobus *Menochius*.
 Thomas de *Mercato*.
 Didacus *Merlanes*.
 Mercurialis *Merlinus*.
 Marinus *Mersenus*.
 Gaudentius *Merula*.
 Georgius *Merulus*.
 Martinus *Mesnartins*.
 Ludovicus *Mesia*.
 Ioannes *Metina*.
 Petrus *Mexia*.
 Ioannes *Moreno*.
 Thomas *Mieres*.
 Franciscus *Milavensis*.
 Nicolaus *Milis*.
 Ludovicus *Miranda*.
 Balthasar. *Mogollon*.
 Ioannes *Mohedanus*.
 Vincentius *Moles*.
 Andreas *Molfesius*.
 Ioannes Petrus *Molfesius*.
 Franciscus *Molinus*.
 Ludovicus *Molina Theolog.*
 Ludovicus *Molina*, Iuriconsf.
 Antonius *Monachus*.
 Ioannes *Monachus*.
 Petrus *Moncada*.
 Ioannes Petrus *Moneta*.
 Henricus *Montoy*.
 Dominicus *Montagnolus*.
 Fabianus de *Monte*.
 Hieronymus de *Monte*.
Montealgre.
 Nicolaus de *Monte Celfo*.
 Paulus de *Montepico*.
 Martinus *Monter à Cueva*.
 Gabriel *Monterozo Alvarado*.
 Ludovicus *Montesinus*.
 Sebastianus *Monticulus*.
 Ioannes *Montolinus*.
 Hieronymus *Montinus*.
 Ambrosius *Morales*.
 Petrus Augustinus *Morla*.
 Augustinus *Morlanes*.
 Isidorus *Mosconius*.
 Didacus de la *Motta*.
 Emmanuel. de *Moura*.
 Petrus *Mozzius*.
 Aloysius *Mondella*.
 Didacus *Murillo*.
 Franciscus *Munus de Escobar*.
 Bernardinus *Muscatellus*.
 Marius *Muta*.
 Dynus *Muxellanus*.

N

Sebastianus *Nevius*.
 Antonius *Naldus*.

Alphon

Catalogus Auctorum.

Alphonfus Narbona.
 Joannes Narbona.
 Didacus Narbona.
 Gregorius Natta.
 Marcus Antonius Natta.
 Petrus Navarra.
 Petrus Fernandez Navarrette
 Jacobus Nauclanus.
 Joann. Nauclerus.
 S. Gregorius Nazianz.
 Alphonfus à Neapoli.
 Ælius Antonius Nebriffa.
 Antonius Negusantius.
 Nepos de Monte Albano.
 Joannes Nevisanus.
 Alexander de Nevo.
 S. Gregorius Nicæus.
 Joannes Nicolaus.
 Nicolaus Notarius S. Bernardi.
 Joannes N der.
 Niger Cyriacus.
 Petrus Diez Noguerol.
 Joannes Antonius Novarius.
 Joannes Maria Novar.
 Baldus Novellus.
 Jacobus Novellus.
 Didacus Nuñez.
 Duardus Nuñez.

O

Odofredus.
 Joannes Martinus de Olano.
 Antonius Olibanus.
 Hieronymus Onuphrius.
 Ambrosius de Opizionibus.
 Lanfrancus de Oriano.
 Nicolaus Orlandinus.
 Sebastianus Orozco.
 Joannes Orozco.
 Abrahamus Ortelius.
 Joannes Gaspar Ortigas.
 Franciscus Oriiz, Lusit.
 Hieronymus Oforius, Lusit.
 Joannes Otalora.
 Franciscus Othomanus.
 Hernandus de Oxea.

P

Christophorus de Pace.
 Gondisalvus Soares de Pace.
 Marcus Salon de Pace.
 Fulvius Pacianus.
 Statilius Pacificus.
 Anton. Meneses de Padilla.
 Balthasa Paez, Lusit.
 Antonius Paganus.
 Laurentius de Palacio.

Michaël de Palacio.
 Gabriel Paleothus, Card.
 Alphonf. Paleothus.
 Petrus Pludanus.
 Iosephus Pamphilus.
 S. Raymundus de Peñafort.
 Guido Pancirola.
 Abbas Panormitanus.
 Onuphrius Panutius.
 Joannes Panonius.
 Flaminius Parisius.
 Petrus Paulus Parisius.
 Philippus Pascalius.
 Franciscus Patritius, Senens.
 Joannes Franciscus Pavinus.
 Ioan. Bapt. Paulitan.
 Hieronymus Paulus.
 Dionysius Paulus Lopy.
 Ferdinandus Paez, Lusit.
 Petrus Pechius.
 Achilles Pedrocha.
 Gaspar. Pedago, Lusitan.
 Ludovicus Péguera.
 Laurentius de Peirinis.
 Melchior Pelaez.
 Alvarus Pelagius, Lusitan.
 Theodorus Peltan.
 Isidorus Pelusiotæ.
 Franciscus Penia.
 Lucas de Peña.
 Guillelmus Penaldus.
 Gabriel Pennotus.
 Petrus Peralta.
 Marc. Ant. Peregrinus.
 Benedictus Pereira, Lusitan.
 Societ. Iesu.
 Gabriel Pereira de Castro, Lu-
 sitan.
 Antonius Perez.
 Didacus Perez.
 Ildephonfus Perez de Lara.
 Achilles Personalis.
 Francisc. Personalis.
 Gaspar. Perusinus.
 Baldus de Perusio.
 Petrus de Perusio.
 Alexander Pesantius.
 Antonius de Petra.
 Petrus de Petra.
 Petrus Antonius à Petra.
 Petrus Geraldus de Petro
 sancta.
 Francif. Petrarcha.
 Melchior Phæbos, Lusit.
 Phanucius de Phanutis.
 Hieron. Pharaonius.
 Cosmas Philarchus.
 Bartholomæus Philippus, Lus.
 Anton. Piaggins.

Paulus Piassecius.
 Antonius Pichardus.
 Gregorius Piçtor.
 Ioan. Picus Mirandula.
 Albertus Pighius.
 Ioan. Pineda, Societ. Iesu.
 Arias Pinellus, Lusit.
 Benedictus Pinellus, Lusit.
 Hector Pinto, Lusit.
 Franciscus de Pisa.
 Andreas Piscarus, Castaldus.
 Ferdinandus Pizarro.
 Francisc. de Pitigianis.
 Thaddæus Pifo.
 Petrus Plaza.
 Franciscus Planeta.
 Ioan. Platea.
 Baptista Platina.
 Hieronymus Palato.
 Joannes Baptista Plotus.
 Nicol. Plovans.
 Plutarchus.
 Gregor. Polachus.
 Reginaldus Polo.
 Lancelotus Polytus.
 Ludovicus Pons.
 Arnaldus Pontanus.
 Baptista Pontanus.
 Iacobus Pontanus.
 Amadæus à Ponte.
 Ioan. Franciscus à Ponte.
 Joannes à Ponte.
 Ludovicus de la Puente.
 Oldradus de Ponte.
 Laurent à Portel.
 Christophorus Portius.
 Iacobus Portio.
 Iacobus Portius Imola.
 Philippus Portio.
 Hieronymus Portoles.
 Ioann. Bapt. Posservinus.
 Ludovicus Postius.
 Anton. de Pratis.
 Simon de Pratis.
 Gabriel pratecolus.
 Francisc. de Prato.
 Philippus Probus.
 Dominicus de Pueronibus.
 Adrianus Pulvans.
 Ioan Francisc. Purpuratus.
 Paris de Putco.
 Iacobus puteus.

Q

Didacus Quanteria.
 Stephanus Quaranta.
 Antonius de Quebedo y Hofos
 Georgius de Quebedo.

Catalogus Auctorum.

Antonius *Quesada*.
 Antonius *Quintadueñas*.
 Marcus Felius *Quintilianus*.
 Ioannes *Quintius*.
 Gaspar *Quiroga*.

R

Ioannes de *Rada*.
 Iacobus *Ravardus*.
 Antonius *Ragucius*.
 Iulius Cæsar *Rainerius*.
 Theophilus *Raynaudus*, Soc.
 ciet. Iesu.
 Calixtus *Ramirez*.
 Manuel *Ramirez de Carrion*.
 Ioannes *Ramirez*.
 Stephanus *Ranchinus*.
 Alexander *Raudensis*.
 Iacobus *Ravennas*.
 Petrus de *Ravenna*.
 Ferdinandus *Rebellus*, Lusit.
 tan. Soc. Iesu.
 Ioannes *Rebell*, Soc. Iesu.
 Petrus *Rebuffus*.
 Guillelmus *Redoanus*.
 Valerius *Reginaldus*.
 Melch. *Reinoso*, Lusit.
 Scipio *Rendina*.
Repertorium Inquisitorum.
 Garcia de *Resende*, Lusit.
 Castaldus *Restaurus*.
 Nicolaus *Reusnerus*.
 Faustinus *Rhegiensis*.
 Petrus *Ribadineira*.
 Antonius *Ricciulus*.
 Ioannes Aloysius *Riccus*.
 Hipolytus *Riminaldus*.
 Ioannes *Riolanus*.
 Ioannes Franciscus *Ripa*.
 Polydorus *Ripa*.
 Antonius *Ripoll*.
 Æneas *Robertus*.
 Blasius *Robles de Salzedo*.
 Angelus *Rocha*.
 Antonius *Rochus*.
 Rodericus, Archiepiscop. *To-*
letanus.
 Rodericus, Episcopus *Zamo-*
rensis.
 Amator *Rodericus*.
 Hieronymus *Rodericus*, Lusit.
 Ludovicus *Rodolphinus*.
 Didacus *Rodriguez*, Alvara-
 do.
 Emmanuel *Rodriguez*, Lusit.
 Franciscus *Rogerius*.
 Ioannes *Rotas*.
 Franciscus *Roiçius*.

Ægidius *Romanus*.
 Hieronymus, *Romanus*.
 Ludovicus *Romanus*.
Rota Romana.
 Guillelmus *Rosæus*.
 Albericus de *Rosatis*.
 Antonius *Roscius*.
 Antonius de *Roseltis*.
 Emericus à *Rosenthal*.
 Bernardinus *Rosignolius*.
 Hieronymus de *Rua*.
 Scipio de *Rubeis*.
 Ioan. Anton. *Rubens*.
 Palatius *Rubens*.
 Theodosius *Rubens*.
 Christophorus *Rufinacius*.
 Constantinus *Rugerius*.
 Iulius Cæsar *Ruginellus*.
 Iosephus de *Rusticis*.
 Petrus *Russius*, Mauren-
 sis.
 Sylvanus. *Ruyzius*,

S

Emmanuel *Sà*, Lus. Soc. Iesu.
 Iacobus *Sà*, Lusit.
 Didacus *Sahagun*.
 Bartholomæus *Salonius*.
 Ioannes de *Salas*, Societ. Iesu.
 Ferdinandus *Quintinus de*
Salaçar, Societ. Iesu.
 Franciscus *Salaçar*.
 Petrus *Salaçar*.
 Franciscus *Salgado*.
 Ioan. *Salgado*, de Araujo Lusit.
 Bartholomæus *Salicetus*.
 Paulus *Salodius*.
 Michaël *Salon*.
 Robles de *Salzedo*.
 Petrus *Sanchez*.
 Thomas *Sanchez*, Soc. Iesu.
 Ioannes *Sancius*.
 Gaspar *Sançius*, Soc. Iesu.
 Ioan. à *Sande*.
 Felinus *Sandæus*.
 Prudentius de *Sandoval*.
 Ludovicus de *San Iuan*.
 Antonius de *San Roman*.
 Paulus *Sançorius*.
 Petrus *Sanz Morquechus*.
 Sebastianus *Sapia*.
 Ludovicus de *Sardis*.
 Franciscus *Sarmiento*.
 Bartolus de *Saxo Ferrato*.
 Gregorius *Sayro*.
 Iacobus *Sbroçius*.
 Sigismundus *Scaccia*.
 Franciscus *Scaccius*.
 Iosephus *Scaliger*.

Antonius *Scapus*.
 Ioannes Baptista *Scortia*, Soc.
 Iesu.
 Fridericus *Scotus*.
 Carolus *Scribanus*.
 Didacus *Segura*.
 Ioannes *Segura Davalos*.
 Ioannes *Selva*.
 Franciscus de *Senis*.
 Oliv. *Seraphinus*, Cardin.
 Seraphinus de *Seraphimis*.
 Claudius *Seyffelius*.
 Diodorus *Siculus*.
 Lucius *Marinæus Siculus*.
 Ioannes Bap. *Signius*.
 Carolus *Sigonius*.
 Iacobus *Simanchas*.
 Octavianus *Simoncelus*.
 Iacobus *Simoneta*.
 Emmanuel *Soarez*, Lusit.
 Franciscus *Soarez*, Soc. Iesu.
 Gonzalus *Soarez de Paz*.
 Ioann. *Soarez*, Lusit.
 Bartholomæus *Socinus*.
 Marianus *Socinus*.
 Stanislaus *Socolovius*.
 Octavius *Spartharius*.
 Alexander *Sperellus*.
 Petrus Antonius *Spinellus*.
 Antonius de *Sola*.
 Brunorus à *Sole*.
 Claudius *Soler*.
 Felicianus de *Solis*.
 Ioannes Federicus *Solis*.
 Ioannes *Solorzanus*.
 Franciscus *Sonsbechius*.
 Hieronymus *Sorbo*.
 Alphonsus *Soto*.
 Dominicus *Soto*.
 Petrus *Soto*.
 Ludovicus *Sotomaior*, Lusita-
 nus.
 Antonius de *Soufa*, Lusita-
 nus.
 Franciscus *Soufa*, Lusit.
 Paulus *Squillante*.
 Ioannes *Staphileus*.
 Achilles *Stadius*, Lusit.
 Gaspar *Stadius*, Lusit.
 Didacus *Stella*.
 Iosephus *Stephanus*.
 Uvalfridus *Strabo*.
 Benvenutus *Stracha*.
 Theodor. *Studita*.
 Ioannes *Suarez*, Lusit.
 Ioannes *Suarez*, Hispan.
 Gonzal. *Suar*, de Paz.
 Ioannes Petrus *Surdus*.
 Hieronymus *Surita*.

Laurentius

Catalogus Auctorum.

Laurentius Surius.
 Petrus Sutor.
 Aeneas Sylvius.
 Franciscus Sylvius.

T

Ascanius Tamburinus.
 Adamus Tamerus.
 Carolus Tapia.
 Franciscus Tarapha.
 Theodulphus.
 Antonius Thesaurus.
 Gaspar Antonius Thesaurus.
 Capella Tolosana.
 Thomas de Thomaßetis.
 Ioan. Bapt. Thoro.
 Michaël Timotheus.
 Andreas Tiraquellus.
 Franciscus Titelmanus.
 Franciscus Toletus, Soc. Iesu.
 Guilbertus de Tornaco.
 Augustinus Torniel.
 Gabriel del Torro.
 Franciscus Torreblanca.
 Ioannes de Torres.
 Ludovicus de Torres.
 Raphaël de la Torre.
 Alexander Trentacinquius.
 Thomas Trivisanus.
 Augustinus Triumphus, dictus
 de Acona.
 Albertus Trotius.
 Ioan. Ægidius Trotius.
 Alexander Turamini.
 Ioan. de Turrecmata.
 Horatius Turselinus.
 Aloysius Turrianus, Soc. Iesu.
 Franciscus Turrianus.
 Vincentius Turturettus.
 Franciscus Turzanus.
 Dominicus Tuschus, Cardin.

V

Alvarus Valascus, Lusit.
 Gaspar Valascus, Lusit.
 Thomas Valascus, Lusit.
 Rodericus Velasquez de Aven-
 daño.

Ioannes de Valboa.
 Iacobus Valdesius.
 Gregorius de Valentia, Soc.
 Iesu.
 Melchior de Valentia.
 Bartholomæus Valentinus.
 Ioannes Bapt. Valenzuela.
 Pierius Valerianus.
 Franciscus Valeriola.
 Ioannes Valerius.
 Laurentius Valla.
 Emmanuel de Valle, Lusit.
 Rolandus à Valle.
 Franciscus Vallesius.
 Sebastianus Varius.
 Franciscus Vargas.
 Thomas Tamayo de Vargas.
 Antonius de Vasconsellos, Lu-
 sitanus, Societ. Iesu.
 Petrus Alphonfus de Vascon-
 sellos, Lusit.
 Ioannes Vasæus.
 Gabriel Vasquez, Societ. Iesu.
 Baldus de Vbaldis.
 Petrus de Vbaldis.
 Bartholomæus de Vecchis.
 Alphonfus à Vega.
 Franciscus de Vega.
 Ioannes Vela.
 Ioseph Vela.
 Ludovic. Velasquez de Aven-
 daño.
 Antonius de Venales.
 Daniel Venatorius.
 Hieronymus Venero, y Leyva.
 Alphonfus à Veracruz.
 Paulus Æmilius Verallus.
 Roch. Veronensis.
 Octavius Vestrius.
 Bartholomæus Vgolinus.
 Zanchinus Vgolinus.
 Mathias Vgonius.
 Hugo de S. Victore.
 Andreas Victorellus.
 Franciscus Victoria.
 Petrus Victorius.
 Hieronymus Vielmus.
 Blasius Viegas, Lusit.
 Augustinus Viganus.
 Ambrosius Vignate.

Henricus Villalobos.
 Alphonfus Villadiego.
 Gonzalus Villadiego.
 Alphonfus Villagut.
 Ioannes Bapt. Villalobos.
 Ignatius del Villar.
 Alphonfus de Villegas.
 Thomas à Vio, Card. Caieran.
 Polydorus Virgilius.
 Ioannes Viscbis.
 Martinus Alphonfus Vival-
 dus.
 Ioan. Bapt. Vivianus.
 Iulianus Vivianus.
 Franciscus Vivius.
 Raphaël Volaterranus.
 Martinus Uranius.
 Marcellus Vulpe.
 Octavianus Vulpellius.
 VV.
 Thomas Vvaldensis.
 Stephanus Vveyms.
 Hieronymus Vvellerus.
 Mathæus Vvesembecius,
 VViggers.

X

Sebastianus. Ximenes.
 Rodericus Xuares.

Y

Hieronymus Yepes.
 Didacus de Ypis.

Z

Franciscus Zabarella, dictus
 Cardinalis.
 Zapata.
 Sylvester Zachias.
 Paulus Zachias.
 Melchior Zambranus.
 Michaël Zanardus.
 Basilius Zanchinus.
 Ioannes Zangerus.
 Lælius Zechius.
 Hieronymus de Zenetinis
 Zenzilinus.
 Thomas Zerola.
 Franciscus Zypans.

S E R I E S
TITULORUM, CAPITUM,
ET GLOSSARUM,
Quæ in prima Parte continentur.

TITULUS PRIMUS.

De Institutione Episcopalis officii, Episcoporum nominis significatione, & etymologia, Electione, Confirmatione, & Consecratione, Episcopatum graduum, ac omnium, Episcopatum divisione. pag. 1

CAP. I. **D**E Episcopalis officii institutione. *ibid.*

II. **D**E Episcopi nomine, etymologia, & significatione. 6

III. De Episcoporum electione. 10

IV. De Confirmatione qua Episcopus electus confirmatur. 18

V. De Consecratione Episcopi. 22

VI. De Episcopatum graduum divisione. 32

VII. De Episcopatum Divisione. 37
Episcopatum omnium totius Orbis novæ,
& exacta notitia. 39

TITULUS II.

De Episcopali munere, seu de qualitatibus ad illud rectè obeundum requisitis super Apostolum 1. ad Tim. 3. 51

Gloss. I. **S**I quis Episcopatum desiderat. *ibid.*

ij. Bonum opus desiderat. 55

iiij. Oportet enim Episcopum irreprehensibilem esse. 60

iv. Unius uxoris virum. 67

v. Sobrium. 68

vj. Prudentem. 71

vij. Ornatum. 74

viiij. Pudicum. 78
ix. Hospitalem. 82
x. Doctorem. 87
xj. Non vinolentum. 91
xij. Non percussorem. 94
xiiij. Sed modestum. 98
xiv. Non litigiosum. 99
xv. Non cupidum. *ibid.*
xvj. Sua domui bene præpositum. 100
xvij. Non neophytum. 103

TITULUS III.

De vera Patriarchalium Sedium erectione.

CAP. I. **D**E Patriarchis in communi, & eorum præcedentiis, ac privilegiis. *ibid.*

II. De Primatu S. Ecclesie Romanae super omnes, & de Suprema Summi Pont. Potestate in universum Orbem. 117

III. De Constantinopolit. Patriarcha. 134

IV. De Alexandrino Patriarcha. 137

V. De Antiocheno Patriarcha. 138

VI. De Hierosolymitano Patriarcha. 140

VII. De Patriarchis minoribus. 141

VIII. De mirabili S. Ecclesia Bracharenfis erectione, & de ejus Primatu in universa Hispania. 144

TITULUS IV.

De Archiepiscopali præstantia ejusque auctoritate in Suffraganeos, & eorum subditos, ac in tota provincia. 157

SYLLABUS

Omniū Allegationū, quæ in secunda & tertia Parte continentur,

Iuxta ordinem Primarum litterarum cuiusque vocabuli digestus.

Prior numerus Partem, posterior ejusdem Partis Paginam designat.

A

ABSOLVENDI facultas concessa Episcopis per Concil. Tr. *sess.* 24. de *reform.* c. 6. an sit eisdem adempta per processum Bullæ in

Cœna Domini? 2. 414 à n. 21.

Absolvere excommunicatos pro violenta manuum injectione in Clericos, quibus casibus possit Episcopus? 2. 420.

Absolvere à casibus Episcopo reservatis qui possint? 3. 70

Absolvere occultos hæreticos virtute Concilii Trid. an possit Episcopus? 2. 410

Absolutionem quorum casuum sibi consueverint reservare Episcopi? 3. 45

Alienationem rerum Ecclesiæ quibus casibus facere possit Episcopus? 3. 375

Alienationem factam à prædecessore, quando Ecclesiam hæredem instituit, an teneatur Episcopus ratam habere? 3. 508

B

Benedictiones matrimoniales quomodo impertiendæ. 2. 373. à n. 179

Benedictionem secundis nuptiis Sacerdos impertiens, vel aliquos in matrimonium conjungens sine Parochi licentia, quas pœnas incurrat? 2. 374. à n. 186

Benedicere Ecclesiarum ornamenta quando debeat Episcopus, & an ullus possit ultra eum hanc benedictionem impertiri? 2. 316

Beneficia quæ possit Episcopus conferre? 3. 135.

Beneficia vacantia intra quod tempus teneatur Episcopus providere. 3. 170

Beneficia simplicia ut quis plura habere possit, an Episcopus dispenset? 3. 199

Beneficia parentum ut filii aliquo modo obtinere valeant, an Episcopus possit dispensare? 4. 208

Beneficia unire an possit Episcopus. 3. 212

Beneficiarios quales cogere possit Episcopus ad fidei professionem in suis manibus faciendam? 3. 195

Beneficii sub vocabulo, ad cuius titulum quis ordinari valet, quid comprehendatur?

2. 264 à n. 23

Beneficiorum resignationes quando possit Episcopus recipere? 3. 222

Beneficii vacatio quibus modis possit evenire? 3. 243. à n. 13.

C

Canonica portio quando, & à quibus Episcopo debeat? 3. 340

Canonici Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum an semper ad residentiam teneantur? 3. 93. à n. 107

Capellanus quomodo teneatur ad Missas pro aliis ex justitia celebrandas 2. 288. à n. 28

Castitatis votum qualiter, sacris Ordinibus annexum sit? 2. 247.

Cathedraticum jus quando, & à quibus Episcopo debeat? 3. 346 à n. 40

Causæ Episcoporum quando à solo Romano Pontifice, Sedæque Apostol. sunt cognoscendæ? 3. 494

Causas criminales Clericorum an possit Episcopus laïco delegare? 3. 479

Causarum matrimonialium cognitionem an solus habeat Episcopus? 3. 331

Celebrandi in Capelladomus privatæ quædo possit Episcopus facultatē cōcedere? 2. 280

Censum novum imponere, vel antiquum augere in Ecclesiis an possit Episcopus? 3. 337

Clerici in minoribus quando fori privilegio gaudeant? 2. 231

Clerici in minoribus quando gaudeant exemptione à tributis? 2. 240

Coadjutor cum futura successione, an & quando Episcopis dandus sit de coadjuti auctoritate? 3. 516

Coadjutores quando illiteratis, senio confectis, aut morbo impeditis Episcopus dare possit? 3. 204

Commendatiis sine litteris an possit Episcopus aliquem Sacerdotem ad celebrandum admittere? 2. 277.

Commendare ad quod tempus, & quas Ecclesias possit Episcopus? 3. 173

Commutare quando possit Episcopus piarum defunctorum voluntates? 3. 327.

Concursus

Syllabus Allegationum.

Concurfus in vacatione Parochialis Ecclefiæ quomodo ab Epifcopo accipiendus?	3.175.
Confefiones an ullus Sacerdos audire poffit fine Epifcopi Approbatione.	2.293
Confeflio Epifcopi an & quando Ecclefiæ præjudicet?	3.536
Confirmationis facramenti Minifter an proprius fit Epifcopus?	2.388
Confervatores Regularium an in aliquo fubfint Epifcopo?	3.461
Criminales Clericorum caufas an poffit Epifcopus delegare?	3.479

D

D ecimas laicis concedere, & earum compositiones inter Ecclefiafticos & fæculares, an & quando facere poffit Epifcopus?	3.521
Defunctorum pias voluntates quando poffit Epifcopus commutare?	3.327
Degradare Clericos quomodo, & quando poffit Epifcopus?	3.483
Delegati, an verò Ordinarii iudices fint cenfendi Epifcopi in illis cafibus, in quibus tanquam Sedis Apoftol. delegati procedunt?	3.365
Denuntiationes matrimoniales quomodo faciendæ, & quando in eis difpenfare poffit Epifcopus?	2.348
Dignitas, & qualitas Præfulum eligendorum qualis effe debeat?	1.17. à n.44
Dimifforias litteras quando, & quibus concedere poffit Epifcopus?	2.204
Difpenfare in Pontificia, vel Concilii lege quando poffit Epifcopus?	2.377
Difpenfare in fuis Conftit. an validè poffit Epifcopus fine caufa?	2.381
Difpenfare quando poffit Epifcopus in impedimenti matrimonii?	2.382
Difpenfare quando poffit Epifcopus in iuramenti, & votis?	2.386
Difpenfare quando poffit Epifcopus in votis folemnibus?	2.329
Difpenfare in quibus irregularitatibus, & fufpenfionibus hodie poffit Epifcopus?	2.398
Difpenfare an poffit Epifcopus cum infamibus?	2.431
Difpenfare cum fibi fubditis an poffit Epifcopus in irregularitatibus provenientibus ex vitio, feu defectu corporis?	2.425
Difpenfare ad Ordines an poffit Epifcopus cum Sodomitis de nefario crimine convictis?	2.434
Difpenfare ad Ordines, & beneficia cum illegitimis quando poffit Epifcopus?	3.438.
Difpenfare an poffit Epifcopus cum illiteratis ad Ordines?	2.443
Difpenfare cum promotis per faltum an poffit Epifcopus?	2.445
Difpenfare quando poffit proprius Epifcopus cum ordinatis ab Epifcopo, qui re-	

nuntiavit dignitati?	2.447
Difpenfare an poffit Epifcopus cum bigamis?	2.449
Difpenfare an poffit Epifcopus, ut quis habeat plura beneficia fimplicia?	3.199.
Difpenfare an poffit Epifcopus, ut filii beneficia fuorum parentum aliquo modo obtinere poffint?	3.208
Difpenfare an poffit Epifcopus cum Monialibus fibi fubjectis ad retinendos annuos redditus, vel aliquos cenfus pro fuis particularibus neceffitatibus?	3.441

E

E ccléfias, & Altaria quando & quomodo confecrare debeat Epifcopus?	2.316
Ecclefiæ pollutæ quando reconciliari debeant per Epifcopum?	2.325
Ecclefiâ reparare an teneatur Epifcopus, & quas perfonas ad id cogere poffit?	3.205
Ecclefiæ an fine Epifcopi confenfu ædificari poffint?	2.309
Elcemofynarum pravos quæftores an poffit Epifcopus punire?	3.481
Epifcopatus an fit dignitas & Ordo, & quæ in illius aftequutione requirantur, & quot privilegia habeant Epifcopi?	2.173
Epifcoporum & fubditorum nomine qui continentur in difpenfationibus elargiendis irregularitatum, & fufpenfionum?	2.398.
Epifcopus proprius an neceffariò fit ad eundem, fi clericus adverfus clericum negotium habeat?	3.525
Euchariftiæ Sacramentum ut fervetur in Ecclefiâ non Parochiali, an poffit Epifcopus licentiam concedere?	2.278
Examini quarum rerum Ordinandos fubjicere debeat Epifcopus?	2.217
Exemptos fi extra locum exemptum delinquant, aut contrahant, an poffit Epifcopus ratione delicti, vel contractus coram fe conveniri facere?	3.526
Eximere à fua potestate an poffit Epifcopus?	3.359

F

F amiliam armatam an habere poffit Epifcopus?	3.472
Familiarem fuam triennem quando poffit ordinare Epifcopus?	2.198
Fines Epifcopatum, feu diœcefum, an & quando præfcribi poffint?	3.562
Fifcum, & carcerem an habere poffit Epifcopus?	3.475. à n.16

H

H æretici occulti qui dicantur, & quos occultos hæreticos poterunt Epifcopi, & quilibet Confefarii approbati abfolvere?	2.410
Homicidium voluntarium quod dicatur ad hoc, ut in irregularitatibus ex eo provenientibus Epifcopus difpenfandi facultatem	

Secundæ & Tertix Partis.

tem non habeat? 2.406 à n.46

I

- I**ndulgentias quales possit Episcopus concedere? 3.355
- Inimicitias extinguere, & ad concordiam compellere quando debet Episcopus? 3.303
- Instantia prima an semper cognoscat Episcopus de causis suorum subditorum. 3.311
- Instituere præsentatos à patronis quando teneatur Episcopus? 3.239.
- Institutio in beneficiis quando, & à quibus facienda? 3.259. à n.172
- Interdictum ad tempus, vel ad certum effectum an possit Episcopus suspendere? 2.394.
- Interstitiis temporum servatis Ordines conferre debet Episcopus, & quando in eis dispensare possit? 2.257.
- Jurisdictionem quando habeat Episcopus in Regulares, & exemptos? 3.448
- Jurisdictionem quando habeat Episcopus in Regulares prætendentes se per vim ingressos Religionem? 3.443
- Jurisdictionem quando habeat Episcopus in laicos in concernentibus pietatem, & officium charitatis? 3.319
- Jurisdictione competens Episcopo, si inferiori concedatur, vel aliter acquiratur, an in dubio judicanda sit quæ sita cumulativè, vel potius privativè? 3.534
- Ius patronatus an acquiri possit sine Episcopi consensu? 3.230
- Ius patronatus an sine Episcopi consensu in aliquem possit transferri? 3.235
- Ius patronatus existentia quando probanda? 3.239
- Iura Episcopalia & jurisdictio, an & quando ab inferioribus præscribi possit. 3.552

L

- L**egatum relictum Episcopo, an & quando intuitu Ecclesiæ suæ, vel personæ propriæ relictum censeatur? 3.509
- Libros prohibitos legendi facultatem an possit Episcopus concedere, & an teneatur imprimendos approbare? 3.361
- Licentia Episcopi, seu ejus Vicarii quando sit necessaria in dispositionibus bonorum temporalium à novitiis faciendis. 3.405.
- Licentia ad assistendum matrimonio cui, & à quo concedi debeat? 2.364. à n.107
- Licentia ordinandi Suffraganeo concessa an exspiret morte Episcopi concedentis? 2.210. à n.34
- Locationi prædecessoris an teneatur stare Episcopus? 3.373

M

- M**atrimonium absque Parocho, & testibus an semper sit irritum? 2.368. à n.140.

Barbosa de Episcop.

Matrimonialium causarum cognitionem an solus habeat Episcopus? 3.331

Medici ad quid teneantur, & qualem in eos habeat Episcopus jurisdictionem? 3.363

Miracula nova approbare an possit Episcopus? 3.397

Missam quotidie an debeat celebrare Episcopus, vel eam audire? 2.282

Missæ Sacrificium celebrans Parochus qualiter se habere debeat? 2.287. à n.16

Missarum numerum quando possit ad minorem reducere Episcopus? 2.335

Monialium circa clausuram Episcopus quam habeat cognitionem? 3.422

Monitoria pro rebus deperditis sub pœna excommunicationis quando concedere possit Episcopus? 3.385

N

Negligentia Episcopi an, & quando per alios suppleatur? 3.537

O

Obedientia debita Episcopis an & quando possit à subditis præscribi? 3.557

Olea Sancta qualiter consecrare debeat Episcopus? 2.344

Ordinans sine titulo aliquem, & ab eo promotus, quas pœnas incurrat? 2.272

Ordinans alterius subditos sine licentia, & dimissoriis litteris, quam pœnam incurrat? 2.211.

Ordines, vel Pontificalia exercens in alia Diocesi sine proprii Episcopi licentia, quam pœnam incurrat? 2.201

Ordinare sub quo beneficii, vel patrimonii titulo possit Episcopus? 2.260

Ordinis Sacramenti materia in communi? 2.182.

Ordinis Sacramenti Minister quis sit? 2.186

Ordines conferre possit, quis proprius dicatur Episcopus? 2.190

Ordines sacros in qua ætate constitutus conferre valeat Episcopus? 250

Ordines sacros quibus temporibus dare possit Episcopus? 2.254

Ordines sacros quibus, & qualiter conferat Episcopus? 2.243

P

Parochiales Ecclesiæ quæ absque concursu possint conferri 3.180. à n.18

Parochias multiplicare quando possit Episcopus? 3.230

Parochus ad residentiam an semper teneatur? 3.89 à n.65

Parochus, qui matrimonio clandestino interfuerit quam pœnam incurrat? 2.371 à n.160

Parochus matrimonio assistens ad quid teneatur. 2.372. à n.168

Parochus

Syllabus Allegationum.

Parochus proprius contrahentium qualis? 2.
357. à n. 56

Parochus in sua Parochia ad quid teneatur?
2.287. à n. 16

Parochi præsentia in matrimoniis contra-
hendis qualis habenda? 2.362. à n. 78.

Patrimonii sub vocabulo ad cuius titulum
quis ordinari valet quid comprehendatur?
2.268. à n. 52

Pensiones decursas, & non solutas tempore
prædecessoris, an & quando teneatur Epi-
scopus solvere? 3.519

Præbendas supprimere, & beneficia dismem-
brare, quando possit Episcopus? 3.218

Pœnitentiarium in Cathedralibus quomodo
instituire teneatur Episcopus? 3.126

Prædicandi munus quando Episcopo in-
cumbat? 3.287

Præsentati habitas qualis requiratur? 3.248
à n. 72.

Præsentatio facta in tempore quando dica-
tur? 3.254. à n. 126.

Præscriptio an currat contra Ecclesiam Epi-
scopali Sede vacante. 3.564

Primam Tonsuram, & minores Ordines
quando & quibus conferat Episcopus? 2.
225

Processionibus publicas quando indicere valeat
Episcopus, & quas personas ad illas com-
pellere possit? 3.297

Procuratio Episcopis debita ratione visita-
tionis, an & quando præscribi possit? 3.
560.

Professionem Fidei quales beneficiarii co-
ram Episcopo facere teneantur? 3.195

Professionis Regularium cognitio an ali-
qua cadat sub Iurisdictione Episcopi? 3.415

Quartæ decimæ quando, & à quibus
debeat Episcopo? 3.344. à n. 33.

R

Religionum, vel Monialium numerum
an possit Episcopus in quolibet mo-
nasterio constituere. 3.403

Reliquias Sanctorum publicè venerandas
quando Episcopus exponere possit? 3.399.
à n. 10.

à reservatis casibus à Iure, vel à summo Pon-
tifice an aliquam habeat Episcopus ab-
solvendi Iurisdictionem? 3.1

Residere an semper teneatur Episcopus? 3.75

Resignationes beneficiorum quando possit
Episcopus recipere? 3.222

Resignationes Episcopatum ex quibus cau-
sis possint facere Episcopi? 3.499

Resignanti Episcopatum, seu potius resigna-

tario, & successoribus, an & quando debeantur
fructus naturales, industriales, seu ci-
viles, & quid in aliis beneficiis? 3.513

S

Sedere pro tribunali in quovis loco suæ
Diœcesis, quamvis exempto, an pos-
sit Episcopus? 3.307

Seminarium erigere, aut gubernare quomo-
do debeat Episcopus? 3.293

Subsidium charitativum quando, & à quibus
exigere possit Episcopus? 3.346

Suspensionem quando incurrat Episcopus
ob illicitam ordinationem, & ob pravum
Pastoralis officii usum? 3.487

Synodum diœcesanam qualiter, & quando
teneatur congregare Episcopus? 3.3. 68

T

Tempora adducuntur, quibus matrimo-
nium celebrare vetitum est, benedi-
ctionesque nuptiales non sunt faciendæ?
2.374. à n. 193

Testamenti executor ad implendam defun-
cti voluntatem, quando possit per Episco-
pum cogi? 3.319

Testari an possit Episcopus de bonis intuitu
Episcopatus acquisitis? 3.499

Testes ad matrimonium adhibendi quales?
2.367. à n. 137

Theologalis Præbenda, & Lectio sacræ Scri-
pturæ, ut habeatur, quibus in Ecclesiis
curare debet Episcopus? 3.1.130

Translatus Episcopus ad aliam Ecclesiam,
quando primæ Ecclesiæ desinat esse Epi-
scopus? 3.517

V

Vestium clericalium honestatem qualè
constituere debet Episcopus, & de
pœnis contra non deferentes? 2.214

Vicarium generalem qualem constituere
debeat Episcopus? 3.103

Virginum Deo dicandarum voluntatem
quando Episcopus teneatur explorare? 3.
412

Visitare quando teneatur Episcopus, & in
visitationibus quomodo procedere de-
beat? 3.264

Visitandi exemptos quando jus habeat Epi-
scopus. 3.274

Visitandi Hospitalia, Collegia, ac Confrat-
ternitates laïcorum quando jus habeat
Episcopus? 3.277

Visitatio Episcopi an præscribi possit? 3.559

Visitatorem Episcopali Sede vacante quis
possit deputare? 3.558

Unire beneficia quando possit Episcopus? 3.
212

M

R E C E N S I O

Locorum, quæ ex Jure Pontificio & Cæsareo,
Conciliis Aurelianensi, & Tridentino, Bullis
item & Constitutionibus Apostolicis, nec-
non Ordinationibus Regiis Lusitanorum,
declarantur.

Prior numerus Partem, posterior paginam notat, tertius est marginalis.

EX JURE PONTIFICIO.

Ex Decreto.

CAP. 22. dist.	<i>part. 1. pag. 124. num. 29.</i>	
1.99. dist.		1. 37.4
Clericus, 81. dist.		3.439.83
cum ad verum, 69. dist. 1.		2.124.30
ecce, in princ. 99. dist.		1.33.5
in illis, 80. dist.		1.37.4
in novo, dist. 21.		1.3.7.
mos antiquus, 65. dist.		1.137.5
obitum, 61. dist.		3.570.12
ordinationes, il 1. §. tempus, 75. dist.		2.181.41
Presbyter, 28. dist.		2.249.10
prima sedis, in fin. 99. dist. 1.		1.33.5
quod die, 75. dist.		2.181.43
quæ in omnibus, 32. dist.		3.52.38
renovantes, 22. dist.		1.135.6
sacratas, 23. dist.		2.221.27
unic. dist. 85.		3.83.30.33.
ult. 61. dist.		3.570.12
1.28. q. 1.		1.20.13.
Adiucimus, 16. quest. 1.		2.301.43
casellas, 10. q. 2.		3.383.57
charitatem, 12. q. 2.		3.570.16
Clericos, 1. q. 2.		3.570.37
cum simus, 9. q. 3.		3.73.13
cum simus, vers. similiter, 9. q. 3.		3.543.29
Diaconissa, 27. q. 1.		2.221.27
illi autem, 12. q. 2.		3.507.38
placuit, il 2. 16. q. 3.		3.564.18
quàm sit necessarium, 18. q. 2.		3.451.12
qui Episcopatum, 8. q. 1.		2.176.14
sine exceptione, 12. q. 2.		3.303.57

Ex Decretalibus.

1. §. verum quia, de heret.	2.412.8
Barbol. de Episcop.	

1. de prescript.	3.564.15.16.17
1. qui filii sint legit.	3.335.28
1. de reliq. & vener. Sanct.	3.398.4
1. de suppl. neglig. Pralat.	3.542.21
1. de voto.	2.387.4
2. de donat.	3.571.27
2. de transact.	3.543.30
ad audientiam 34. de appellat.	3.532.28
ad hac, vers. viventes, de testam.	3.507.34
antiqua, de privileg.	1.115.29
auditis, in fin. de prescript.	3.555.21
auditis, de prescript.	3.535.6
Capellanus, de feriis.	2.376.202
causam, qui filii sint legit.	3.335.26
cum accessisset, de constitutionib.	2.310.16
cum Apostolus, §. prohibemus, de censib.	3.350
41	
cum ex officio, de prescr.	3.560.13
cum non ab homine, de judic.	3.485.17
cum non liceat, de prescript.	3.360.8
cum olim, de prescript.	3.554.13
cum olim, il 2. de privileg.	3.558.13
cum satis, de jurepatr.	3.260.186
cum satis, de offic. Archid.	3.554.13
cum venerabilis, de censib.	3.361.9
cum venerabilem, vers. quod autem, qui filii sint legitimi.	2.378.15
cum vobis 19. de elect.	3.571.27
dilecti, de temp. ordin.	2.379.19
dilectis, vers. quia vero, de appell.	2.396.7
ea noscitur, de jurepatr.	3.252.115
at si clerici, §. de adulteriis, de judic.	3.53.39
ex frequentibus 3. de institut.	3.554.10
ex litteris, de in integr. restit.	3.334.14
ex parte, de decimis.	2.378.12
innotuit, de elect.	2.180.35
juvenis, de sponsalib.	3.69.179
nobis 25. de jurepatr.	1.15.34

Recensio locorum Iuris Canon. &c.

novit, vers. Non enim de judic. 1. 127. 50. & 1.
 132. 97
 nullus de jurepatr. 3.234.28. & 3.543.27
 nuper vers. in secundo, de sent. excom. 2. 379. 20
 per tuas, de simon. 2.276.29
 per tuas 10. de voto. 3.83.26
 perlatum, qui filii sint legit. 3.33.28. & seq.
 prohibemus, de censib. 3.340.14
 quanto, de consuetud. 3.554.8
 quia circa, de bigamis. 2.249.9.
 recipimus, privil. 3.531.23. & ibid.28.
 Romana, §. caveant, de sentent. excomm. in 6.
 3.467.34.
 si de terra, & cap. accedentibus, de privilegiis,
 concordantur. 2.314.12.
 significavit, gloss. verb. nostram, de corp. vit. 2.431.
 58
 significavit, de Offic. Ordin. 3.543.26
 si quis Presbyterorum, in fin. de reb. Eccles. non
 alien. declaratur. 3.137.11
 si verò, vers. verum de jurejur. 2.387.5.
 tua nos, de clerico agrot. 3.205.12
 tuam, de ord. cognit. 3.335.27
 verum 15. de jurejur. 2.387.5
 pen. de simon. 2.276.29
 ult. §. ceterum, de offic. deleg. 2.385.17
 ult. de offic. Ordin. ibid.
 ult. de prescript. ibi, quas absque peccato mor-
 tali, &c. 1.132.100
 unic. de Cleric. per saltum promot. 2.252.6

Ex VI. Decretalium.

1. de usuris. 3.307.27
 cum persona de privileg. 3.533.35
 is cui 42. de elect. 4.569. & seq. 11.15
 licet canon, de elect. 3.188.84
 & 3.548.58.
 si Papa, vers. idem dicimus, de privil. 3.531.25
 ult. de suppl. negl. Pral. in 6.3.569. & seq. 10.15.
 generi, de reg. jur. 3.534.45.

Ex Clementinis.

Clem. 1. & 2. de censib. 3.350.46
 3. §. verum, de sepult. 3.342.13.
 dudum, de sepultur. 2.302.47
 unic. de suppl. negl. Pralat. 3.549.66

Ex Extravagantibus.

Extrav. ad evitanda scandala, Martini V. 2.305.
 61
 ambitiosus, ibi, Nullius momenti, de reb. Eccles. non
 alien. 3.378.16.
 execrabilis, vers. quantum, de praben. 1.109.42
 unam sanctam, de major & obed. 1.124.29
 unic. vers. sanè, ne Sede vacante, Iqan, XXI.
 ibid.

EX JURE CÆSAREO.

Ex Digestis.

LEX de bonis, de Carbow. edicto, & l. legatis, de
 alim. & cibar. leg. componuntur. 2.274.7
 & quia, de jurisd. omn. jud. 3.366.7
 filii liberorum, §. relegatus, & l. eius qui ma-
 numissus, §. 1. ff. ad municip. componuntur.
 3.283.35.
 inter stipulantem, §. sacram, de V.S. 2. 318. 16
 qui res, §. aliam, de solut. ibid.
 si servus, §. furnarius, ad leg. Aquiliam. 2.
 327.14
 ut vim vi, de just. & jure. 3.50.11
 ult. de jur. immun. 3.364.6
 Tit. de offic. delegati, & tit. de offic. ejus cui
 mand. est iurisd. &c. eod. lib. differunt. 3.111. 43

Ex Codice.

L. 1. & 2. de iis qui sponte mun. sub. 2.315. 17
 ult. de fund. limitroph. 3.563.8
 vulgare illud, Qua non prosunt singula, multa
 collecta iuvant. 3.531.24

Ex Concilio Aurelian.

Can. 3. c. omnes fideles, de consecr. dist. 5. 2. 340.7

Ex Concilio Trident.

SESSIO IV.

In decreto de editione, & usu sacrorum librorum.
 3.363.12. & seqq.

SESSIO V.

De reformat. cap. 1. 3.130.1. & seqq.
 c. 5. 3.288.1 & seqq

SESSIO VI.

De reform. cap. 1. in princ. 1.61.3
 c. 2. 3.35.240
 c. 4. 3.265.5
 c. 5. 2.202.10
 Ibi in personas eidem Ordinario subjectas.
 2.197.64.

SESSIO VII.

De Sacramento Confirmationis, cap. 2. 2.
 345.2.
 Can. 3 2.339.1
 De reformat. cap. 3. ibi, omnino irritetur. 3.
 204.4
 Idem cap. 3. & sess. 22. de reform. cap. 4. in fin.
 conciliantur. ibid.
 c. 4. 3.266.5
 c. 8. 3.279. & seqq.
 c. 10. 2.206. à n. 10.
 & quod comprehendat primam Tonsuram.
 2.183.17
 c. 11. 2.204.2. & seqq.
 c. 16. 3.278.1. & seqq.
 c. 14. 3.454.22.
 Disputatur, an deroget textus in cap. 2. de
 privil. lib. 6. ibid. 23
 SESSIO

Recensio locorum Iuris Canon. &c.

SESSIO XIII.

De sacramento Eucharistiæ, cap. 6. & can. 7.
2. 278. 1. & seq.
De reformat. cap. 4. 3. 486. 23
c. 5. 2. 218. 1. & seqq.

SESSIO XIV.

De Sacramento Pœnitentiæ, c. 7. *ibi*, ut nulla sit reservatio in articulo mortis. 2. 307
78
De extrema Vnctione, cap. 1. 2. 296. 13
De reformat. cap. 2. 2. 201. 1. & seqq.
Ibi, etiam prætextu familiaritatis.
c. 7. *vers.* si verò homicidium, &c. 2. 408
54
c. 9. *ibi*, beneficia unius diœcesis, &c. 3. 213. 9
De casuum reservatione, cap. 7. 3. 460. 78

SESSIO XV.

De Regularibus, cap. 3. 3. 403. 2

SESSIO XXI.

De reformat. cap. 2. 2. 262. 4. & seqq.
c. 3. 3. 96. 154
c. 3. *vers.* in iis. 3. 223. 1
c. 7. 3. 208. & seqq.
c. 9. 3. 488. & seqq.

SESSIO XXII.

De observandis in celebratione Missæ, *ibi*, neve patiantur privati in domibus, &c. 2. 280. 1. cum seqq.
Ibi, Deinde ut irreverentia vitetur, &c. 2. 279. 1. cum seqq.
Ibi, ab Ecclesiis verò musicas, &c. 2. 288. 24
De reformat. cap. 2. *ibi*, verum etiam in sacro Ordine, &c. 2. 183. 1. & seqq.
c. 3. 3. 98. 154
c. 4. *in fine.* 3. 206. 4
c. 8. 3. 282. 24. & seqq. & 3. 320. 13. & seqq.

SESSIO XXIII.

De Sacramento Ordinis, cap. 3. *ibi*, gratiam conferre dubitare non potest. 2. 183. 3
c. 4. *ibi*, character imprimatur. *ibid.* 4
De reformat. cap. 1. 3. 99. 160. & à principio allegationis.
c. 5. *ibi*, qui sacramentum Confirmationis, &c. 2. 184. 14.
Ibi, & Fidei rudimenta. 2. 226. 4
c. 6. *ibi*, is etiam privilegio fori, &c. 2. 332. 2. & seqq.
Ibi, ante decimum quartum annum beneficium, &c. 3. 186. 72. & seqq.
c. 7. 2. 210. 20
c. 8. *ibi*, in Cathedrali Ecclesia. 2. 246. 12
Ibi, à proprio Episcopo ordinetur. 2. 192. 2. & seqq.
Ibi statutis à jure temporibus. 2. 255. 1. & seqq.
c. 9. 2. 199. 1. & seqq.
c. 10. 2. 188. 8. & seqq.
c. 11. 2. 251. 1. & seqq.

Barbos. de Episcop.

c. 14. *ibi*, ad minus annum integrum. 2. 258. 4
& seqq.

c. 15. 2. 247. 1. & seqq.
c. 16. 2. 278. 1
c. 18. 3. 293. 1. & seqq.

SESSIO XXIV.

Can. 1. 2. 375. 199
De reformat. matrimonii, cap. 1. 2. 351. 1. & seqq.
c. 3. 3. 570. 18
c. 4. 3. 68. 164
c. 9. 3. 35. 242
c. 10. *ibid.*
De reformat. cap. 6. 2. 414. 9
Ibi, idem & in hæresis crimine. 2. 413. 1. & seqq.
Ibi, *vers.* universitates autem. 3. 469. 42. 43
c. 8. 3. 126. 1. & seqq.
c. 12. *ibi*, Alioquin primo anno privetur. 3. 97. 146.
Ibi provisum etiam de beneficiis, &c. 3. 196. 1. & seqq.
Ibi, Hortatur etiam sancta Synodus, &c. 3. 184. 58. & seqq.
Ibi, Archidiaconi etiam, &c. *ibid.* 60
Ibi ultra tres menses, &c. 3. 93. 107. & seqq.
c. 13. 3. 212. & seqq.
c. 15. 3. 218. 1. & seqq.
Ibi, vel aliquot simplicia beneficia, &c. 3. 219. 14.
c. 17. 3. 200. 1. & seqq.
c. 18. *ibi* debent Episcopus statim, &c. 3. 357. 24
Ibi, per resignationem in Curia. 3. 181. 26
Ibi nec illis possessio suffragetur. 3. 198. 26
Ibi, Porro Episcopus, &c. 3. 177. 1. cum seqq. ubi latè de examine per concursum.
c. 20. *in princ.* 3. 312. 1. & seqq.
Ibi, *in vers.* ad hac. 3. 332. 1. & seqq.

SESSIO XXV.

De reformat. c. 1. 1. 78. 23
De invocatione, & veneratione Sanctorum, *vers.* Hac ut fidelibus, &c. 3. 398. 3.
De regularibus cap. 3. 3. 403. 1. & seqq.
Ibi in prædictis autem Monasteriis, &c. *ibid.*
c. 11. 3. 267. 18
c. 1. An deroget privilegia Regularibus concessa ad celebrandum tempore interdicti, & admittendos laicos eodem tempore ad divina. 3. 456. 44
c. 13. *vers.* Exempti. 3. 299. 8. & seqq. & 306. 26. & seqq.
c. 14. 3. 267. 19

*** 3 c. 15

Recensio locorum Iuris Canon. &c.

c. 15.	3.416.1. & seqq.
c. 16.	3.403.1. & seqq.
c. 17.	3.412.1. & seqq.
c. 18.	3.36.247. & seqq. & 3.462.1
c. 19.	3.445.9. & seqq.
De reformat. c. 6.	3.265.5
c. 3.	3.342.18
c. 4.	2.332.1. & seqq.
c. 6.	3.265.5
c. 7.	3.516.1. & seqq.
c. 9.	3.165.1. & seqq.
c. 11.	3.208.1
c. 13.	3.243.18
c. 15.	3.208.1. & seqq.

Ex Bullis, & Constitutionibus Apostolicis

MARTINI V. incip. <i>Ad reprimendas.</i>	3.22.115.
PII II. incip. <i>Pius.</i>	2.256.11. & seqq.
PII IV. incip. <i>Ea qua.</i>	3.22.119
<i>Ejusdem incip. Rom. Pont.</i>	3.25.138
IULII III. incip. <i>In multis.</i>	3.59.99
LEONIS X. incip. <i>Inter sollicitudines,</i>	3.362.9
PII V. incip. <i>Horrendum.</i>	2.432. à n. 21. usque ad fin.
<i>Ejusd. incip. Licet omnibus.</i>	3.25.141
<i>Ejusd. incip. Cum primum.</i>	3.59.100
<i>Ejusd. incip. Cum ex Apostolatus.</i>	3.158. 136. & seqq.
<i>Ejusd. incip. In conferendis.</i>	3.179.12. & seqq.
<i>Ejusd. incip. Quanta Ecclesia.</i>	3.225.21. & seqq.
<i>Ejusd. incip. Super gregem.</i>	3.364.1. & seqq.
<i>Ejusd. incip. Sanctissimus.</i>	3.387.3. & seqq.
<i>Ejusd. incip. Pius V.</i>	3.240.33
GREGORII XIII. incip. <i>Ex incumbenti.</i>	3.26.152.
<i>Ejusd. incip. Non sine gravi.</i>	ibid. 153

<i>Ejusd. incip. In tanta.</i>	3.288.2. & 3.420.33.34
<i>Ejusd. incip. Circumspecta.</i>	3.416.4. & seqq.
<i>Ejusd. incip. Vbi gratia.</i>	3.430.33. & seqq.
<i>Ejusd. incip. Dubiis.</i>	3.425.13. & seqq.
<i>Eiusd. incip. Qua Sanctimonialium.</i>	3.430.34
<i>Ejusd. incip. Exposcit.</i>	3.301.32. & seqq.
SIXTI V. incip. <i>Sanctum, & salutare</i>	2.192.2. & seqq.
<i>Ejusd. incip. Cum Sacrosanctum.</i>	2.216.12
<i>Ejusd. incip. Pastoralis.</i>	ibid. 13
<i>Ejusd. incip. Caeli, & terra.</i>	3.63.134
<i>Ejusd. incip. Sixtus Episcopus.</i>	3.421.37
<i>Ejusd. incip. Effrenatam.</i>	3.52.26
CLEMENTIS VIII. incip. <i>illius vices.</i>	3.23.120
<i>Ejusd. incip. In his.</i>	3.421.42
<i>Ejusd. incip. Ecclesiastici Ordinis.</i>	3.118.10
VRBANI VIII. incip. <i>Decet Rom. Pontificem</i>	3. ibid.
PAULI V. incip. <i>Ecclesia. universa.</i>	ibid.
GREGORII XV. incip. <i>suprema Ecclesia uni-</i>	ibid.
<i>versa.</i>	ibid.
<i>Ejusd. incip. Suprema dispositionis.</i>	3.129.36
Bullas & Constitutiones Pontificum in fine Operis invenies.	
Ex Ordinationibus Regiis Lusitaniae.	
Lib. 1. tit. 62. §. 39. in fine.	3.280. & seqq. 14.15
<i>Ibi Proem.</i>	ibid. 13
<i>Ibi, esta de determinação, &c.</i>	ibid. 16
Lib. 2. tit. 1. §. 25.	2.233.6
<i>Eod. tit. 1. §. 27.</i>	2.232.2. & 2.236.26
<i>& tit. 2. §. 1.</i>	2.237.34
<i>& tit. 11. in princ.</i>	2.256.4. & seqq.
<i>& tit. 11. §. ult.</i>	2.24.13
Lib. 3. tit. 56. §. 7. vers. <i>E Declaramos,</i>	2.42.2.9.
<i>& tit. 64. in princ.</i>	1.132.96
Lib. 5. tit. 2. in princ.	3.60.302
<i>& tit. 103</i>	3.48.2.13

SYLLOGE

Decisionum Sacrae Rotae Romanae, & Congregationis Cardinalium.

Ex decisionibus Sacrae Rotae Romanae.

 <p>BULEN. Canonicatus Pœnit. 17. Aprilis 1589. Adjacen. Beneficii, 15. Aprilis 1622. Alexandrina Beneficii 15. Aprilis 1625. Aliphana Iurispatr. 4. Iulii 1629. Andrian. Archidiaconatus, 5. Decembr. 1625. Aquilana Capellaniæ, 26 Martii 1629. Arboren. Spolii, 27. Iunii 1614. Asculana Plebaniæ, 17. Ianuarii 1604. Assisien. Beneficii. 11. Maii 1607. Asten. Fructuum, 15. Martii 1613. Astoricens. Prioratus, 18. Decembr. 1598. Archidiaconatus, 6. Novembr. 1602. Residentiæ, 6. Iunii 1616. Averfana Parochialis, 12. Martii 1562. Barbastren. Canonicatus, 26. Ianuarii 1616. Barcinon. Parochialis, 29. Novembr. 1613. & 26. Ianuarii 1615. 3. 190. 95 Vicariæ, 9. Febr. 1624. Fructuum, 4. Iulii 1607. Beneventana Paroch. 13. Iunii 1590. Beneficii, 15. Novembr. 1597. Bergomen. Capellaniæ, 18. Maii 1629. Bononien. Paroch. 24. Novembr. 1595. Canonicatus, 28. Iunii 1610. Beneven. 13. Novembr. 1617. Bracaren. Beneficii, 3. Martii 1603. novissimè refertur in collectione decisionum per Beltramin. decis. 94. Fructuum, 18. Aprilis 1625. Brixien. locationis, 5. Decembr. 1594. Brundusina Gabellæ. Borgen. Abbatia, 19. Novembr. 1588. Beneficii, 22. Maii 1603. Reductionis beneficiorum, 15. Novembr. 1610. novissimè refertur in collectione decisionum per Beltramin. decis. 483. Abbatia de Salas, 14. Maii 1614. Calaguritana reductionis Motus proprii, 29. Martii 1595. Portionis de Narbaia, 2. Iunii 1589 Beneficii de Ollavariis, 15. Decembr. 1604. Fructuum, 26. Maii 1614. Calcatensis beneficii, 25. Febr. 1611. Iurisdictionis, 10. Maii 1624 Camarinensis, 21. Febr. 1617. Carthaginensis fructuum, 2. April. 1612. Cauriensis beneficii, 9. Decembr. 1598. Colimbriensis pensionis, 27. Ianuar. 1605</p>	<p>3. 127. 2 3. 296. 24 3. 279. 5 3. 244. 30 3. 146. 62 2. 92. 44. 3. 507. 35 3. 221. 9 3. 296. 30 3. 100. 172 3. 153. 105 3. 156. 116 3. 98. 153 & 154 3. 164. 187 3. 98. 134 1615. 3. 218. 51 3. 513. 5 3. 194. 103 3. 153. 101 3. 247. 64 3. 256. 158 3. 253. 119 3. 201. 10 3. 255. 140 3. 514. 9. 3. 382. 49 3. 2236. 7 3. 156. 116 3. 157. 120 3. 217. 3. 277. 32 3. 158. 136 3. 219. 8 3. 141. 10. 3. 98. 153 3. 266. 10 3. 323. 25 3. 439. 76. 3. 98. 153 3. 245. 40 3. 101. 177</p>	<p>Mantica. Coccino. Merlino. Ghislerio. Merlino. Merlino. Manzanedo. Merlino. Marquemontio. Manzanedo. Seraphino. Lancellotto. Coccino. Oradino. Durano. Buratto. Merlino. Iusto. Oradino. Seraphino. Merlino. Litta. Coccino. Ludoviso. Buratto. Penia Penia. Penia. Litta. Ludoviso. Vbaldo. Seraphino. Penia. Penia Vbaldo. Atrebaten. Remboldo. Pirouano. Corduba. Merlino.</p>
--	---	---

Sylloge Decisionum S. Rotæ Rom.

Canonicatus, 13. Junii 1616.	1. 108.19	Sacrato.
Præstimoniorum, 10. Decembr. 1631. & 18. Junii 1632.	3. 165.2	Dunozetto.
Coloniensis præcedentiæ, 9. Junii 1627.	2. 301.27	Vbaldo.
Comensis Capellaniæ, 17. Junii 1616.	3. 248.70	Penia.
Capellæ, 9. Febr. 1620.	3. 153.106. & 3. 277.33	Remboldo.
Cnmpostellan. Canon. 10. Maii 1600.	3. 149.78	Lancelloto.
Parochialis 20. Febr. 1630.	3. 257.161	Merlino.
Conch. decimarum de l'infantado, 19. Decemb. 1617. & 7. Febr. 1618.	3. 349.34.36	Andrea.
Cordubensis Beneficiorum, 24. Febr. 1620.	3. 514.8	Cavalerio.
Capellaniæ, 5. Decembr. 1629.	3. 248.72.	Coccino.
Dimidiæ portionis, 11. Febr. 1628.		Durano.
Dertusen. Archipresb. 16. Novembr. 1594.	3. 205. 10	Penia.
Feltrina Canonicatus, 5. Decembr. 1603.	3. 261.193	Ortembergo.
Ferrariensis pensionis, 14. Junii 1624.		Remboldo.
& 21. Martii 1627.	2. 441.27	Virili.
Bonorum, 19. Ianvarii 1615.	3. 528.4.	Dunozetto.
Archipresbyteratus, 16. Junii 1628.	3. 248.66	Coccino.
Firmana Altaris, 15. Decembr. 1594.	3. 255.136. & 3. 241.105	Dunozetto.
& 9. Junii 1608.	3. 216.32	Marquemontio.
Forolivien. Capellæ, 3. Junii 1586.	3. 164.186	Granucio.
Gerunden. personatus & causæ piæ, 17. Maii 1630.	3. 159.141	Verospio.
Fructuum, 24. Maii 1599.	3. 513.5	Iusto.
Distribution. 16. Febr. 1604	3. 97.152	Ludovisio.
novissimè refertur in collectione decisionum per Beltramin. decis. 154.		
Granaten. Capellaniæ, 12. Ianuarii 1607.	3. 187.77,	Marquemontio
Hispalen. beneficii de Villanueva, 15. Ianuarii 1604.	3. 141.11.	Iusto.
Distributionum, 2. Maii 1603.	3. 99.167	Coccino.
Legitimitatis, 4. Febr. 1613.		Vbaldo Sen.
Archidiaconatus, 20 Febr. & 26. Junii 1616.	3. 245.42	Iusto.
Imolen. Iurispatr. 19. Novembr. 1594.	3. 249.77	Orano.
Bonorum, 21. Maii. 1593.	3. 380.32	Pamphilio.
Lecien. fructuum, 21. April. 1603.	3. 98.153	Pamphilio.
Beneficiorum, 4. Febr. 1608.	3. 156.117	Cavalerio.
Quartæ funeralium, 15. Ianvar. 1618.	3. 250.85	Coccino.
Legionen. puritatis sanguinis, 26. Martii 1671.		Queipo.
Parochialis, 18. Decembr. 1623.	3. 254.128	Merlino.
Canonicatus S. Dionisii, 23. Martii, & Iulii 1623.	3. 174.15	Coccino.
Leodien. Canonicatus, 28. Junii 1621.	2. 266.34.	Remboldo.
Lucana Beneficii, 4. Novembr. 1579.	3. 202.18	Seraphino.
Optionis domus 23. Ianuarii 1607.	3. 131.12	Manzanedo.
Dismembrationis, 18. Novembr. 1600.	3. 220.1	Iusto.
Iurispatr. de Podiis, 15. Martii 1621.	3. 248.65	Coccino.
& 18. Maii 1628.	3. 237.30	Dunozetto.
Maceraten. hæreditatis, 4. Junii 1590.	3. 296.26	Pamphilio.
Majoricensis Canonicatus, 15. Novembr. 1593.	3. 127.2	Millino.
Mediolanensis Iurispatr. 23. Ianuarii 1596.	3. 257.162	Mantica.
Præposituræ, 16. Martii 1590.	3. 243.19	Bubalo.
Dismembrationis, 28. Ianuarii 1595.	3. 220.19	Seraphino.
Fructuum, 9. Martii 1592.	3. 513.5	Orano.
Melfiten. legati pii, 24. Ianuarii 1629.	3. 159.141	Dunozetto.
Metensis professionis, 2. Junii 1636.	3. 445.9.	Carrillo.
Monopolitana hebdomadæ, 1. Iulii 1613.	3. 159.41	Manzanedo.
Neapolitana Rectoriæ, 19. Decembr. 1609.	3. 246.49	Ortembergo.
Nepefina Canonicatus, 25. Februarii 1615.	3. 190.92	Merlino.
Novariensis decimarum, 15. April. 1611.	3. 337.34.	Ludovisio.
novissimè refertur in collectione decisionum apud Beltramin. decis. 519.		
Nullius, seu Squillacensis Iurisdictionis, 4. Maii 1616.		Andrea
		Oriolen.

Sylloge Decisionum S. Rotæ Rom.

<i>Oriolen. præcedentiæ</i> , 10. Martii 1600.	3.302.36	<i>Litta.</i>
<i>Canonicatus</i> , 11. Ianuarii 1619.	3.482.12	<i>Remboldo.</i>
<i>Ovetensis mercedis</i> , 12 Decembr. 1605.	2.189.13	<i>Coccino.</i>
<i>Pacem. decimarum</i> , 12. Febr. 1608.	3.337.34	<i>Sacrato.</i>
<i>Palatina fructuum</i> , 16. Febr. 1580.	3. 513.5.	<i>Lancelloto.</i>
<i>Pampilonensis celebrationis Missæ</i> , Februarii 1594.	3. 281.21	<i>Mantica.</i>
<i>Iuris visitandi</i> , 15. Decembr. 1623.	3.267.20	<i>Merlino.</i>
<i>Papiensis Residentiæ</i> , 10. Martii 1603.	3.96.138	<i>Ortembergo.</i>
<i>Fructuum</i> , 21. Febr. 1622.	3.513.5.	<i>Remboldo.</i>
<i>Beneficii</i> , 10. Aprilis 1617.	3.86.45	<i>Andrea.</i>
<i>Parmensis Transactionis</i> , 20. Decembr. 1657.	3. 409.17.	<i>Durano.</i>
<i>Perusina beneficii</i> , 4. Iulii 1608.	3. 213.3	<i>Penia.</i>
<i>Pistoriensis Parochialis</i> , ... Febr. 1623.	3.189.91	<i>Merlino.</i>
<i>Placentina Paroch. de Malpartita</i> , 28. Iunii 1585.	3.171.5.18	<i>Seraphino.</i>
<i>Salarii</i> , 7. Maii 1608.	3.191.97	<i>Penia.</i>
<i>Theaurariæ</i> , 25. Maii, & 16. Novembr. 1609.	3.156.116.	<i>Ortembergo.</i>
<i>Decimarum person. de Trugillo</i> , 18. Martii 1616.	3.345.36	<i>Buratto.</i>
<i>Archipresbyteratus</i> , 4. Iulii 1614.	3.194.104	<i>Pamphilio jun.</i>
<i>Præposituræ</i> , 26. April. 1627. & 4. Decemb. 1628.	3.220.1	<i>Pirouano.</i>
<i>Reatina</i> , 9. Maii 1609.	2. 320.26	
<i>Reginensis Paroch.</i> 7. Octobr. 1589.	3.255.140	<i>Blanchetto.</i>
<i>Romana Iurispatr.</i> 8. Iulii 1584.	3.237.63	<i>Seraphino.</i>
<i>Capellaniæ</i> , 23. Ianuarii 1589.	2.284.43	<i>Pamphilio.</i>
& 29. Novembr. 1628. & 19. April. 1630.	3.277.33	<i>Pirouano.</i>
<i>Computorum</i> , 10. April. 1630.	3.325.36	<i>Merlino.</i>
<i>Præcedentiæ</i> , 24. Maii 1600.	3.302.35	<i>Lancelloto.</i>
<i>Clericatus S. Petri</i> , 27. Novembr. 1602.	3.157.126	<i>Pamphilio.</i>
<i>Beneficiatus</i> , 22. Maii 1623.	3.281.22	<i>Coccino.</i>
<i>Donationis de Mongellis</i> , 14. Ianuarii 1636.	4.409.31	<i>Garrillo.</i>
<i>Rhotomagensis</i> , 13. Iulii 1601.	2. 334.56	
<i>Salamantina del Pedroso</i> , 25. Decembr. 1567.	3.92.105	<i>Seraphino.</i>
<i>Beneficii</i> , 4. Febr. 1630.	3.255.143	<i>Ghislerio.</i>
<i>Parochialis de Geraris</i> 1. Decembr. 1578.	3.141.10	<i>Bravo.</i>
<i>Beneficiorum Salmant. & Abulen.</i> 9. Iunii 1599.	3.245.35.	<i>Penia</i>
<i>Segobiensis Canon.</i> 24. Novembr. 1588.	3.148.73.	<i>Plato.</i>
<i>Seguntina Archid.</i> 19. Martii 1601.	3.154.107	<i>Lancellotto.</i>
<i>Spoletana beneficii</i> , 28. Maii 1590.	3.255.137	<i>Blanchetto.</i>
<i>Salmonensis</i> , 4. Maii 1612.	3.84.36	<i>Cantucio.</i>
& 14. Maii 1610.	ibid.	<i>Lancellotto.</i>
<i>Theatin. Iurisd.</i> 4. Maii 1612.	1. 37.7	<i>Coccino.</i>
<i>Abbatie S. Ioannis in Venere</i> , 11. Septembr. 1621.	3.556.29	
<i>Tiburtin. Parochialis</i> , 27. Iunii 1629	3.199.27	<i>Pirouano.</i>
<i>Tirassonensis Capellaniæ</i> , 9. Iunii 1603.	2.289.30	<i>Sacrato.</i>
<i>Toletana beneficii</i> , 12. Octobr. 1579.	3.219.13	<i>Seraphino.</i>
<i>Canonicatus</i> , 10. Decembr. 1608	2.107.19	<i>Marquemontie.</i>
<i>Matrimonii</i> , 10. Decembr. 1625.	2.359.72	<i>Merlino.</i>
<i>Tuden. Parochialis</i> , 7. Novembr. 1611.	3.245.35	<i>Vbaldo.</i>
<i>Tudertina Parochialis</i> , 21. April. 1595.	ibid.40	<i>Penia.</i>
<i>Valentina de Sativa</i> , 3. Ianuarii 1590	2.280.11	<i>Bubalo.</i>
<i>Vallisfoletana Decanatus</i> 10. Decembr. 1600.	2.172.98	<i>Millino.</i>
<i>Veneriarum nullitatis contractus</i> . 13. Novembr. 1602.	3.381.43	<i>Pamphilio.</i>
<i>Verduensis Decanatus</i> , 9. Martii. 1580.	3.135.102	<i>Lancellotto.</i>
<i>Vicensis Parochialis Castri Tertiolæ</i> , 14. Ianuarii 1611.	3.171.6	<i>Manzanedo.</i>
<i>Matrimonii</i> , 11. Martii 1624.	2.366.123. & 127	<i>Dunozetto.</i>
& 23. Iunii 1636.	2.238.41.	<i>Merlino.</i>
<i>Visensis hæreditatis</i> , 24. Maii 1629.	3. 504.22	<i>Pirouano.</i>
<i>Viterbiensis & Tuscanensis Vicarii</i> , 3. Martii 1617.	3.118.125	<i>Cavalerio.</i>
<i>Ulybonensis Iuris conferendi</i> , 13. Iunii 1607.	3. 181.31	<i>Lancellotto.</i>
<i>Concurfus</i> , 1. Iunii 1611.	ibid. 32	<i>Coccino.</i>
& 1. Iunii 1615.	ibid.	<i>Remboldo.</i>
	Quartenarii	

Sylloge Decisionum S. Rotæ Romæ

Quartenarii, 15. Ianuarii 1624.
 Urgellensis Canon. 7. Maii 1583.
 Zamoren. Capellaniæ, 12. Iunii 1589.
 Beneficii de Morales, 30. Maii. 1586.

Coccino.
 3. 156. 116 Blanchetto.
 3. 97. 149 Mantica.
 2. 257. 162 Orano.

Ex sacra Congregatione Cardinalium.

Agrigentina terræ novæ, 4. April. 1615.	3. 211. 28
Ameliensis, 4. Ianuarii 1608.	2. 436. 63
Cameracensis, 9. Febr. 1608.	2. 334. 57
Conversana, 27 Iunii 1626.	1. 221. 9
Cusentina, 1. Martii 1614.	3. 302. 37
Feretrana, 13. April. 1630.	2. 452. 25
17 August. 1617.	3. 68. 164
Ferrariensis, 17. Iulii 1609.	3. 298. 2
Foglinensis, 22. Novembr. 1619.	3. 444. 30
Hydruntin. 15. Decembr. 1632.	2. 334. 57
Ianuen. 10. Maii 1631.	3. 432. 42
Maceraten. 18. Novembr. 1628	3. 210. 17
Monopolitan. 23. Martii 1619.	3. 217. 37
Neapol. 12. Martii 1619.	3. 344. 30
Nullius, sive Conversan. 10. Augusti 1627.	3. 556. 29
2. Augusti 1631. & 24. Augusti 1632.	2. 433. 15
1. Febr. 1631.	3. 418. 23
11. Ianuar. 1620.	3. 420. 34
Nucerina 24. Ianuarii, & 19. Maii 1617.	
Oritan. terræ Trallæ, 29. Septembr. 1619.	
Pisana 5. Febr. 1628.	3. 180. 17
4. Septembr.	3. 304. 2
Regien. 17. Iunii 1631.	2. 235. 25
Romana 22. Maii 1629.	2. 243. 11
Rossanen. terræ novæ, 14. Febr. 1615.	3. 211. 28.
Spoletana 16. Augusti 1618.	
Tarentin. 12. April. 1619.	3. 344. 30
Tudertina terræ Alazza 16. Ianuarii 1620.	
Verulen. 29. Ianuarii 1633.	2. 454. 1
Viterbien. 9. Septembr. 1628.	3. 194. 104
12. Febr. 1598.	3. 209. 12
16. Maii 1623.	3. 414. 12
Ugentin. 23. Maii 1603	3. 303. 38

Auctoris Opera quæ adhuc luci commissa.

Dictionarium Lusitanico-Latinum, impressum Bracharæ Augustæ, apud Fructuosum Laurentium de Baſto, 1611.

Remiſſiones Doctorem in varia loca Concilij Trident. Ulyſſipone, apud Petrum Crasbeck, 1618. & deinde alibi.

Caſtigations, & additamenta ad annotationes Parentis in Ordinationes Regias Luſitanorum, Ulyſſipone, apud Petrum Crasbeck, 1620.

Remiſſiones Doctorem de Diſtionibus, & Clausulis, Romæ, apud hæredes Bartholomæi Zanetti, 1621.

Pastoralis ſollicitudinis, ſive de Officio, & Potestate Episcopi tripartita deſcriptio, Romæ, apud Impreſſores R. Camerae Apoſtol. 1623. deinde Pariſiis, Venetiis, & accuratiùs Lugduni, apud Laurentium Durand, 1628. & deinde adhuc accuratiùs apud eundem Laurentium Durand, 1641. & nunc poſtremò cum multis addit. Lugd. apud Philip. Borde, Laurentium Arnaud, & Claudium Rigaud, 1656. Et hæc ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1698.

Collectanea Doctorem, tam veterum, quam recentiorum, in Jus Pontificium univerſum, in quatuor Tomos diviſa, apud Impreſſores R. Camerae Apoſt. 1626. & 1629. Poſteà accuratiùs quinque Tomis Lugduni, apud Laurentium Durand, 1637. & deinde de novo excuſa cum ſexto Tomo Lugd. apud Philip. Borde, Laurent. Arnaud, & Claud. Rigaud, 1656. & ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, ann. 1688.

Seleſta Juris Canonici interpretationes, addenda Collectaneis Doctorem ſuper quinque priores Decretalium libros, Romæ apud Franciſcum Corbelletum, 1626. & deinde Lugduni, apud Hæred. Proſt, Borde, & Arnaud, 1648. & ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1688.

Varia Juris tractationes, in quibus continentur quinque Tractatus Legales, juxta ſeriem Alphabeti- cam brevi methodo diſpoſiti: videlicet,

I. De Axiomatibus Juris uſufrequentibus.

II. De appellativa verborum utriuſque Juris ſignificatione.

III. De locis communibus argumentorum Juris.

IV. De clausulis uſufrequentibus.

V. De diſtionibus uſufrequentibus, Lugduni apud Laurentium Durand, 1631. & deinde accuratiùs ibid. apud Philip. Borde, Laurent. Arnaud, & Claud. Rigaud, 1651. Et ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1679.

Allegatio Juris in propria cauſa Bracharenſi reſgreſſus, ſive ingreſſus ad Theſaurarium, Romæ apud Franciſcum Caballum, 1631.

Pastoralis ſollicitudinis, ſive de officio, & potestate Parochi, tripartita deſcriptio. Romæ apud Guillelmum Facciottum, 1632. Poſteà auctiùs & accuratiùs Lugduni apud Laurent. Durand, 1634. nunc denuò deſæcatiùs & auctiùs apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640. & adhuc recentius excuſum Lugd. apud Borde, Arnaud & Rigaud, 1655. Et ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1688.

De Canonicis, & Dignitatibus Cathedralium, & Collegiatarum Eccleſiarum, eorùmq; officio, tam in Choro, quam in Capitulo, Romæ apud Franciſc. Corbelletum, 1632. Poſteà accuratiùs & auctiùs Lugd. apud Laurent. Durand, 1634. & tandem pariter deſæcatum & auctum, apud eundem, & Laurentium Arnaud, 1640. & apud Hæret. Proſt, Borde, Arnaud, 1648. & ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1679.

Tractatus de Jure Eccleſiaſtico univerſo, in quo de Perſonis, Locis, & Rebus Eccleſiaſticis pleniffimè agitur. Lugduni apud Laurentium Durand, 1634. & denuò noviter excuſus accuratiùs Lugduni apud Borde, Arnaud, & Rigaud, 1650. & ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1678.

Collectanea Doctorem qui in ſuis operibus varia loca Concil. Trident. incidenter tractarunt. Lugduni apud Laurentium Durand, 1640. & accuratiùs apud eundem 1646. & adhuc apud Philip. Borde, Laurent. Arnaud, & Claud. Rigaud, 1651. & ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1686.

Collectanea Bullarij, aliarumve Summorum Pontificum Conſtitutionum, necnon præcipuarum Deciſionum, quæ ab Apoſtolica Sede, & Sacris Congregationibus S. R. E. Cardinalium Romæ celebratis uſque ad annum 1633. emanarunt. Lugduni apud Laurent. Durand, 1634. & deinde ſub titulo Summæ Apoſtolicarum deciſionum in fol. Lugd. apud Hæred. P. Proſt, Borde & Arnaud, 1645.

Praxis exigendi penſiones, contra calumniantes & differentes illas ſolvere, cui acceſſerunt vota aliquot deciſiva Canonica, primùm Barcinone apud Gabrielem Nogues, 1635. poſteà Lugduni apud Laurentium Durand, 1636. & deinde accuratiùs apud Philip. Borde, Laurent. Arnaud, & Claud. Rigaud, 1653.

Votorum deciſivorum Tom. II. Lugd. apud Hæredes P. Proſt, Philippum Borde & Laurent. Arnaud, 1647. & accuratiùs apud diſt. Philip. Borde, Laurent. Arnaud, & Claud. Rigaud, 1653. & ultima editio apud eòſdem Borde, & Arnaud, 1680.

Collectanea Doct. in Jus Civile univerſum, in duos Tomos diviſa.

I. Tom.

I. Tom. continet Collectanea in tres priores Codicis libros, editi noviss. apud Haredes Proft, Philip. Borde, & Laurent. Arnaud, 1648.

II. Tom. Collectanea in quartum & quintum ejusdem Codicis libros, Lugd. apud Gabrielem Boiffar, 1637. & 1638. & accuratiùs Lugd. apud Borde, Arnaud & Rigaud, 1650. Et ultima editio apud eodẽm Borde & Arnaud, 1679.

Ejusdem Augustini Barbofæ Repertorium, Opus posthumum, à D. Simone Vaz Barbofa J. V. D. Authoris fratre collectum, Lug. apud eodẽm Borde & Arnaud, 1689.

AUGUSTINI

I

AUGUSTINI
BARBOSÆ,
U. J. D. LUSITANI,
DE OFFICIO, ET POTESTATE
EPISCOPI,
PARS PRIMA,

In qua de Episcoporum institutione, electione, consecratione, munere,
Patriarchalium Sedium erectione, & Archiepiscopali præstantia.

TITULUS PRIMUS.

De institutione Episcopalis officii, Episcoporum nominis significatione, & etymologia, electione, confirmatione, & consecratione, Episcopali graduum, ac omnium Episcopatum divisione.

CAPUT PRIMUM.

De Episcopalis officii institutione.

SUMMARIUM.

- 1 Medicus cœlestis Christus Dominus in terras venit curanda infirmitatis nostræ gratia.
- 2 Christus Dominus salutis nostræ præbens se medicum, sanctissima vitæ suæ exemplo pati, ac omnes virtutes amplecti nos docuit.
- 3 Populus in lege veteri in duos ordines sapienter distributus fuit, quorum unus civilibus officiis, alius verò divino cultui inserviret.
- 4 Officia ubi sunt peculiaria, & certæ administrationes ad tuendam pacem, & concordiam, potestas aliqua universalis præcedere debet, quæ ceteras omnes regat.
- 5 Universalis Ecclesiæ potestatem, summamque auctoritatem Dominus noster in sancto Petro Apostolorum principe collocavit.
- 6 Episcoporum institutio, & successio perpetua in Ecclesiâ à Christo Domino instituta fuit.
- 7 Petro ejus Vicario dedit Christus Dominus jus, & potestatem instituendi, & creandi omnium Ecclesiarum Episcopos.

Cap. in novo, dist. 21. declaratur, ibid.
Barbosa de Episcop. Pars I.

- 8 Episcopus esse de jure divino institutos, qui teneant, ostenditur.
- 9 Episcopi aliam habent potestatem Ordinis, alteram jurisdictionis.
- 10 Ordinis potestas in Episcopis, quæ sit, ostenditur.
- 11 Jurisdictionis potestas in Episcopis quæ dicatur? ostenditur.
- 12 Episcopus solus consecratus cognoscit de illis, quæ pertinent ad dignitatem Episcopalem, de aliis verò, quæ ad simplicem jurisdictionem spectant, cognoscit electus & confirmatus, licet nondum consecratus.
- 13 Excommunicare potest subditos de jure communi Episcopus electus, & confirmatus.
- 14 Beneficia conferre potest Episcopus electus, & confirmatus.
- 15 Lex diœcesana, & lex jurisdictionis quæ dicantur, ostenditur.
- 16 Dispensatio est de lege jurisdictionis.
- 17 Canonica Episcopalis est de lege diœcesana.
- 18 Jurisdictionis potestas quamvis à Deo Episcopis sit concessa, voluit tamen ut in illa submissi essent Petro.
- 19 Apostolos omnes respectu consecrationis, & Ordinis licet Dominus pares fecerit, non tamen respectu jurisdictionis æquales constituit.
- 20 Papa jurisdictionis in tota Ecclesiâ est jure divino à Christo Domino instituta, & ab eo immediate accepta;

A cepta;

2 De officio, & potestate Episcopi

- cepta, ceterorum verò omnium Episcoporum jurisdictionis est ab ipso etiam instituta, sed à Romano Pont. tanquam ejus Vicario, in eos derivata.
- 21 Papa cum eligitur, supposita legitima electionis conditione, accipit à Christo Domino immediate jurisdictionem.
 - 22 Episcopus cum eligitur, & confirmatur à Romano Pontifice, vel ab alio auctoritate ipsius, electio, & confirmatio non est veluti conditio sine qua Episcopus jurisdictionem à Deo non acciperet, sed est id per quod Romanus Pontifex dat ei jurisdictionem in ea provincia, cui præficit.
 - 23 Jurisdictio non est necessario conjuncta ut naturalis proprietas cum consecratione Episcopali.
 - 24 Episcopalis dignitas, ejusque jurisdictio ut ordinaria, & ex officio, considerata saltem in generali, est instituta à Christo Domino.
 - 25 Episcopali Monarchia in Ecclesia per Dominum instituta, ut eam regeret, non potest tota ipsa Ecclesia ipsum regiminis modum mutare.
 - 26 Episcopalis jurisdictio, sicut etiam munus ipsum Episcopale, si sumatur in particulari, non est de iure divino, nec ab eo habet certos jurisdictionis gradus, qui augeri, vel minui nequeant.
 - 27 Papa solus per se, vel per alios sua auctoritate, & consensu creat, & transfert Episcopos, dioceses dividit, erigit, minuit, sublimat, ac deprimit.
 - 28 Papa potest extendere, vel limitare ipsam jurisdictionem Episcopali muneri iure divino coherentem intrinsecè, vel ordinariam, & quasi ex natura rei.
 - 29 Episcopi ubi probetur quod successerint Apostolis, ostenditur.
 - 30 Papa non potest ex toto, vel ex aliqua parte aliquid eorum mutare, abrogare, & tollere, quæ sancti Apostoli condiderunt.
 - 31 Apostoli, ut tenet probabilior sententia, immediate habuerunt à Christo Domino potestatem aequalem in totum orbem, & ad omnes actus, quos etiam ipse Petrus agere poterat, quamvis ejus dispositioni, ut capituli, & Ordinarii eorum, subordinata.
 - 32 Episcopi improprie, videlicet per quandam similitudinem, & proportionem, dicuntur Apostolis succedere.
 - 33 Apostolorum dignitas, & jurisdictio personalis erat, utpote eis propter necessitatem illius temporis, & primæ foundationis Ecclesie speciali privilegio à Christo Domino commissa.
 - 34 Episcopi Apostolis succedere dicuntur respectu Ordinis sacri Episcopalis.
 - 35 Inter successionem, quæ fit Petro, & eam quæ fit Apostolis, discrimen constituitur.
 - 36 Episcoporum jurisdictio in particulari immediate est à Summo Pontifice.

QUOMODUM amans ac peritus medicus non satis habet singulari industria, & labore medicamenta temperasse, quæ valetudini ægroti operam ferant; sed etiam illi vult assistere, ut eum instruat quo pacto pharmacum ei sit sumendum, quæ victus ratio ei sit observanda, quod genus ciborum sectandum, quod fugiendum, quæ suscipiendæ corporis exercitationes, cæteraque hujusmodi, quibus medicinæ vis adjuvetur, quæ alioquin inutilis, aut fortè noxia redderetur. Sic cælestis noster Medicus, cum prospiceret medicinæ utilitatem, si ipse in terras non venisset, eamque vulneribus, plagisque nostris homo factus non applicasset, magna ex parte inutilem evasuram, propter ingenium hominis durum, motosum, & contumax, voluit proximitate pietate sua exemplum sanctissimæ vitæ suæ cum medicina conjungere, ut ab utroque mundus perfectam salutem adipisceretur, sicut dicit S. Leo serm. 1. de Nativit. nisi esset verus Deus, non afferret

remedium; nisi esset verus homo, non præberet exemplum. Et S. August. serm. de tempore, ut non solum doctrina auxilio & gratiæ, sed etiam exemplo suo ad studium sanctitatis ascenderet, ut nos non solum præcipientem Dominum, sed etiam exemplo suo ad virtutis fastigia provocantem majori alacritate sequeremur. Quod ipsum per Oseam cap. 11. est expressum, cum ait: Et ego quasi nutritus Ephraim, portabam eos in brachiis meis, & nescierunt quod curarem eos. In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis: & ero eis quasi exaltans jugum super maxillas eorum, & declinavi ad eum ut vesceretur.

Voluit igitur Dominus Jesus, ac Redemptor noster in hunc mundum veniens se Auctorem, Doctorem, ac Medicum salutis nostræ præbere, ac Sanctissimæ vitæ suæ exemplo nos docere modò patientiam, modò sobrietatem, modò constantiam, tum fortitudinem, tum prudentiam, sinceritatem, justitiam, zelum Dei, & despicientiam humanarum rerum, omniumque maximè charitatem, cæteras denique omnes virtutes amplecti, ut in Ecclesia Catholica ab eodem instituta exemplar perfectissimum haberet, quod cæteri tam Præsules, quàm subditi imitarentur. Hincque sæpè ipsemet sancto ore suo in sacro Evangelio Joan. 10. id monet dicens: Ego sum pastor bonus. Ego cognosco oves meas, & cognoscunt me meæ. Ego animam meam pono pro ovibus meis. Et Joan. 13. Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego facio, sic & vos faciatis. Eum denique sensum sæpè inculcarunt Sancti viri, dicentes omnem Domini nostri actionem, nostram esse instructionem, eumque nobis reliquisse exemplum, ut sequamur vestigia ejus. Et S. Greg. homil. 17. in Evang. ait: Ipsa acta Domini præcepta esse, qui dum aliquid tacitus facit, quid agere debeam, innotescit. Omnis enim illius actio, nostra debet esse instructio, cap. Deus omnipotens, §. cujus exemplo monemur, 2. q. 1. cap. significasti, ubi Abb. num. 1. ad fin. versicul. nota 4. de elect. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 33. n. 43.

Quemadmodum etiam Lege veteri sapienter Populus in duos ordines distributus fuit, quorum alter civilibus officiis, rebûsque familiaribus, seu publicis administrandis inserviret, alter esset divino cultui, Sacrificiis, cæterisque actibus religiosis deditus. Sic etiam idem mediator Dei, & hominum homo CHRISTUS JESUS tempore gratiæ eandem rationem conservavit, quamvis sublimioribus mysteriis sociatam, ac mediis longè præstantioribus, ac venerabilioribus munitam, voluitque hos, qui divino cultui dicandi erant, per Episcopum sacro, & spirituali quasi connubio devinctum, solemnibus cæremoniis, legitimaquo manuum impositione initiari, ac veluti prolem Ecclesiasticam propagari, quæ in sanctæ ipsius Ecclesiæ successione perpetuò serviret.

Sed quia necesse est ubi peculiariora officia sunt, & certæ administrationes ad communem utilitatem institutæ, potestatem aliquam universalem præcellere, quæ cæteras omnes regat, & ex qua cæteræ pendeant ad tuendam pacem, concordiam, & unitatem, ut asserunt D. Thom. contra Gentes lib. 4. c. 76. in fine, Aug. de Ancona de potestate Ecclesie, q. 71. artic. 4. Igitur cum universalis Ecclesiæ corpus unum sit, hanc universalem, summamque auctoritatem Dominus noster JESUS CHRISTUS in S. Petro Apostolorum Principe collocavit, hunc Vicarium suum in terris reliquit, ac post eum successores ejus in Pontificatu, & gubernatione Ecclesiæ suæ, ita ut in eo plenitudo omnis potestatis in Ecclesiâ vigeret, & perpetuò constans permaneret, quam ipse aliis Ecclesiasticis gradibus communicaret, ac distribueret, prout judicaret populorum utilitati, fideliumque ædificationi conducere. S. Leo epist. 54. ad Anastas. In novo Testamento (inquit Anaclet. Papa epist. 2. ad Episcopos Italiae, relatus c. in novo, 21. dist.) post CHRISTUM Dominum à Petro Sacerdosalis

cerdotalis cepit Ordo, quia ipsi primò Pontificatus in Ecclesia Christi datus est, Domino dicente ad eum: Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam, & tibi dabo claves Regni Cælorum. Hic ergo ligandi ac solvendi potestatem primus suscepit à Domino, primusque ad Fidem populum virtute sua predicationis adduxit. Cæteri verò Apostoli cum eodem pari consortio honorem, & potestatem acceperunt, ipsumque Principem eorum esse voluerunt, qui etiam jubente Domino in toto Orbe dispersi Evangelium predicaverunt. Ipsisque quoque decedentibus in locum eorum successerunt Episcopi. Hæc Analect. in dist. cap. in novo; & idè Christus creando plures Apostolos, instituit formam creandi plures Episcopos Apostolorum successores. Henriq. in sum. lib. 6. c. 5. §. 5. in com. litt. B.

6 Quam quidem Episcoporum institutionem, & successionem perpetuam in Ecclesia à Christo Domino institutam fuisse, solent sacri Doctores deducere tum ex verbis ejusdem dicentis Matth. cap. 28. in fine, Ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi; tum ex Apostol. Paulo ad Ephes. 4. dum ait: Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores, & Doctores ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in edificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in unitatem fidei, & cognitionis Filii Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi. Unde manifestum est, sic Christum Ecclesiam instituisse, ut esset usque in sæculum duratura, secundum illud Isai. 9. Super solium David, & super regnum ejus sedebit, ut confirmet illud, & corroboret in iudicio, & iustitia, a modo, & usque in sempiternum. Patet ergo quod ita illos, qui tunc erant in ministerio, constituit, ut etiam eorum potestas derivaretur ad posteros, utilitati Ecclesiæ, usque ad sæculi finem, facit text. in cap. quodcumque, 24. q. 1. ubi dicitur, quod quando Petrus Claves accepit, Ecclesiam sanctam significavit, quia scilicet non tantum pro se, sed etiam pro omnibus successoribus usque ad finem sæculi duratura est Ecclesia.

7 Sapienter igitur ne unquam in Ecclesia Ministri deessent, dignitas & auctoritas, quæ Episcopalis dicitur, ab ipsa sapientia Christo Iesu instituta est, & eo ipso quod Petrum sibi Vicarium substituit, ipsi dedit jus, & potestatem instituendi, & creandi omnium Ecclesiarum Episcopos, quibus tum inferiores Ministri, tum ipsi etiam Sacerdotes parerent: sicut etiam in bellis gerendis omnibus militiæ ordinibus dux unus præficitur, ita Sacerdotum unus Princeps consecratur, cæteris Sacerdotibus potestate superior, isque appellatur Episcopus, qui hanc ob causam non solum veste utitur cum aliis Ecclesiasticis ministris communi, sed aliis etiam ornamentis, quæ majorem ejus auctoritatem ostendunt aliis in functionibus, ad quas simplex Sacerdotum potestas minimè extenditur. Unde sumitur intellectus in c. in novo, dist. 21. ibi, à Petro Sacerdotalis cepit Ordo; illud enim non loquitur de Ordine minorum Sacerdotum, id est Presbyterorum; constat enim Apostolos in ultima cœna simul omnes ordinatos Sacerdotes; sed loquitur de Ordine majorum Sacerdotum, id est, Episcoporum, qui à Petro dicitur incepisse; nam solus Petrus à Christo fuit Episcopus ordinatus, cæteri autem Apostoli à Petro Episcopalem consecrationem acceperunt. Ita Turrecr. in sum. de Ecclesia, lib. 2. cap. 32. Cardin. Bellarm. lib. 1. de Romano Pont. c. 23. vers. quid ergo. Henriq. in sum. lib. 10. c. 4. §. 2. & seqq. Cum ergo pateat, ut ex modò dictis apparet, non Ecclesiam, sed ipsum Christum Episcopos instituisse, & jus ac potestatem instituendi, & creandi eos Petro ejus Vicario, & successoribus in posterum dedisse, non potest dubitari, quin illi sint Iure divino instituti, ut per text. in d. c. in novo, & in c. videntes, 22. quest. 1. probant Maj. in 4. dist. 17.

Aug. Barbosa de Episcop. Pars I.

quest. 7. concl. 1. & dist. 24. quest. 3. concl. 2. Duen. reg. 71. vers. fallit in dignitate. Greg. Lopez l. 1. gloss. 3. & l. 17. gloss. 2. tit. 5. p. 1. Barbat. in tract. de præstantia Cardin. quest. 1. Gig. de pensionib. quest. 1. n. 3. Covarr. in reg. possessor. 2. part. §. 9. à n. 6. Suar. tom. 4. de Pœnit. part. 2. disp. 25. sect. 1. à num. 7. Card. Bellarm. de controversiis Christiane Fidei, tom. 2. controvers. 3. generali, lib. 4. de Romano Pontif. n. 25. Valentia tom. 4. disp. 7. q. 10. puncto 2. pag. 2. Camill. Borell. in summa omnium decis. tit. 6. a. n. 1. Henriq. in summa, lib. 9. c. 5. §. 5. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. c. 30. quest. 13. Guillelm. Redoan. de simon. c. 18. n. 4. Didac. de Araújo de Sacrament. tit. de Episcopatu, num. 1. & 51. me citato in hoc loco, Mart. de Alzedo de præcellentia Episcopalis dignit. p. 1. c. 1. à princip. & c. 8. num. 3. qui sub distinctione hanc quæstionem dirimunt, ut infra ostendetur.

Verùm ut Episcopalis auctoritatis origo, & successio 9
faciliùs percipiatur, sciendum est in Episcopis
aliam esse potestatem ordinis, aliam jurisdictionis.
† Ordinis ea est potestas, ut sciat, & possit omnia Sa- 10
cramenta conferre, Chrisma consecrare, Prædicationis
manus exercere, alios ordinare, ad Eucharistiam sum-
mendam præparare, & Sacerdotes creare. Finis verò
unus est illis cum Sacerdotibus communis, qui est San-
ctissimæ Eucharistiæ consecratio, & offerre Domino
verum Sacrificium, in quo universi Presbyteri pares
sunt, quandoquidem eorum auctoritas à Deo ipso de-
pendet. Episcopalis tamen Ordinis potestas ad hunc
Eucharistiæ consecrandæ, & offerendæ finem non ita
proximè ordinatur, ac Sacerdotium, sed remotiùs,
quatenus hoc perficit, & potestatem consecrandi per
Sacerdotum institutionem confert: unde ad potesta-
tem Episcopalis Ordinis tria propriè, & insolidum
pertinere, scilicet ordinare, consecrare, & confirmare,
trahit gloss. verb. de talibus, in c. transmissam, de elect.
refertur in Pontif. Romano in rub. de consecrat. Epif-
copi. Verùm consecrare Ecclesias, & Calices, quamvis
annexum sit Ordini Episcopali, cum tamen sit Sacra-
mentale, potest à Papa Sacerdoti committi, Henriq.
dict. cap. 5. §. 6. in com. lit. K. Sacramenta verò, quæ
ex sola potestate Ordinis conferuntur, non possunt
ministrari ab illo, qui Ordinem ad illa requisitum
non habeat: nec Summus Pontif. potest Episcopo
prohibere ne Ordines validè conferat, quia circa Or-
dinis potestatem, quam præhabet Episcopus, vel Papa
ordinans, habent se ut instrumentum liberum, sed
ab alio motum, nempe à Christo, & ea potestas pen-
det à Papa consecrante in fieri tantum; quam Ordinis
potestatem immediatè à Deo Episcopi accipiunt:
nam respectu illius omnes Apostolos pares fecit, ac in
hoc illos æqualiter ordinavit, ita ut nullatenus quæ
Ordinis Episcopalis esse dixi, possint inferiori Præ-
lato, qui Episcopus non sit, nec consuetudine, alio-
ve jure speciali competere, Abb. in cap. accedenti-
bus, de excess. Pral. post num. 2. ubi Add. Alex. de
Nevo clarioribus id explicat verbis, & succurrit tex.
in c. quanto, de consuet. & in cap. aqua, de consec.
Ecclesie, vel altaris.

Jurisdictionis autem potestas ad mysticum fide- 11
lium corpus spectat, quibus toto Orbe terrarum dif-
fusis, oportuit pro locorum amplitudine, Regnorum-
que frequentia illis assignari Antistites, ac Præfe-
ctos, quorum alii majorem, alii minorem jurisdic-
tionis potestatem ad leges condendas haberent, pro-
ve necessitas, aut utilitas postulare videbatur. Potestas
hæc jurisdictionis dividi solet in illam, quæ pertinet
ad dignitatem Episcopalem, cujus meminit text. in d.
c. accedentibus, scilicet cognoscere de causis matrimo-
nialibus, publicas injungere pœnitentias, atque Indulgen-
tias concedere; & in illam quæ dicitur simplicis jurif-
dictionis, nempe judicare, excommunicare, corrigere,
juramenta recipere à vassallis, confirmare, investire, bene-
ficia conferre, instituire, cæteraque his similia, quæ suo
quæque

4. De officio, & potestate Episcopi,

- 12 quæque loco explicabo. † Inter unam, & alteram jurisdictionis divisionem illa est differentia, quod de illis, quæ pertinent ad dignitatem Episcopalem solus ipse Episcopus consecratus cognoscit, exceptis Indulgentiis, quas electus Episcopus ante consecrationem concedere potest, ut dixit D. Thom. in 4. sent. dist. 25. art. 2. & dist. 20. q. 1. art. 4. versic. ad secundam questionem, sequuntur Sot. ibi dist. 21. q. 1. art. 4. versic. hinc fit. August. de Ancona de potestate Ecclesie q. 21. Sylvest. verb. Indulgentia, num. 13. Ugolin. de potest. Episcopi, cap. 41. in princ. num. 1. De illis verò, quæ ad simplicem jurisdictionem spectant, cognoscit electus, & confirmatus, licet nondum sit in Episcopum consecratus, Rebuff. de pacificis possess. num. 243. quia exercitium jurisdictionis actu acquiritur per confirmationem, Cosm. in pragm. sanct. tit. de collation. verb. nominationes, pag. 186. & idem † poterit subditos de Iure communi excommunicare. Navar. in man. cap. 27. num. 5. † & beneficia conferre. Cosm. d. tit. de collation. verb. jurisdictio, pag. 181. Rebuff. d. tit. de pacificis possess. num. 251. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 4. proem. num. 27. Ubi verò apud Sedem Apostolicam promovetur, litteras dictæ Sedis promotionem, consecrationemque continentes habere debet; alioquin ad suam Ecclesiam accedere, vel bonorum Ecclesiasticorum administrationem accipere, aut jurisdictionem aliquam exercere non potest, à nemineque absque hujusmodi litterarum ostensione recipi, obedientiæ ei præstari, atque audiri debet. Ugolin. de potestate Episcopi, cap. 2. §. 1.
- 13
- 14
- 15 Bimembris etiam (ut ad rem redeamus) ponitur distinctio Episcopalis auctoritatis, putà legis Diocesanae, & legis jurisdictionis, à gloss. 2. in cap. dilectus, de officio Ordin. asserente in illis consistere totum jus & potestatem Episcoporum. De definitione utriusque legis Diocesanae, & jurisdictionis, variè olim fuit à Doctoribus elaboratum, aliis asserentibus quod illa consistat in recipiendo, hæc verò in dando, seu conferendo: aliis aliter opinantibus, ut videre est apud Bertachin. tract. de Episcopo, lib. 4. p. 2. n. 80. cum seqq. Boter. tract. de synodo, p. 1. num. 61. cum seq. & p. 2. à num. 4. Cuch. instit. juris Canon. lib. 1. tit. 12. vers. hæc jur. Dan. Venator in analysi juris Pontificij, lib. 1. tit. 3. num. 2. Fr. Emman. 99. Regular. tom. 2. q. 63. art. 2. Azor. instit. mor. part. 2. lib. 3. cap. 32. quest. 1. Zerola in praxi Episcop. p. 2. verb. Iura Episcopalia. Ex quorum dictis illa est verior definitio, quod lex diocesana sit ad quam spectat perceptio cathedratici, pars oblationum, charitativum subsidium, ac denique cætera omnia à quibus monasteria Iure communi sunt exempta: lex verò jurisdictionis est, quæ obedientiam, subjectionem, reverentiam, institutionem, correctionem, reformationem, jurisdictionem, penitentia indictionem, causarum audientiam, Sacramentorum collationem, eaque omnia complectitur, in quibus † monasteria diocesana Iure communi subjiciuntur; unde dispensationem esse de lege jurisdictionis, per c. ex transmissa, de translat. Prel. & gloss. in Clem. 1. de rescript. relolvit Paul. Borgal. de irregular. p. 2. rub. an dispensatio sit de lege diocesana, num. 4. † Idem est dicendum de Canonica Episcopali, Petr. Ubald. de Canon. Episcop. cap. 1. n. 4. & c. 4. q. 5. Lap. de Castell. de Canon. port. num. 5.
- 16
- 17
- 18 Potestas hæc jurisdictionis Episcopalis, qualiscunque sit, quamvis à Deo Episcopis sit concessa, voluit tamen, ut in illa submissi essent Petro, tanquam capiti, & sæpè ad hoc designandum Petro multa dixit singulariter, & separatim, sed aliis Apostolis loquutus est conjunctim, & generaliter; unde ad Petrum, ut in Evangelio habetur Matth. 16. sic loquutus est: Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, & Ioan. 21. Pasce oves meas, non semel, sed ter. Pro sua fide specialiter oravit etiam: hinc etiam Chri-

stus Dominus in singulari dixit, Ioan. 10. Fiet unum ovile, & unus Pastor; & sic voluit unum esse Pastorem, non plures. Sed hanc potestatem pascendi contulit Petro, dum dixit, Pasce oves meas: & sic fecit eum Pastorem, & non plures loco sui; ipse enim erat, & est verus Pastor, & Pontifex, ut de ipso dicit Ioan. Ego sum Pastor bonus; alii namque Apostoli fuerunt coadjuvantes, & cooperantes; & idem dicitur, quod Papa fuit assumptus in plenitudinem potestatis, alii in partem sollicitudinis, cap. ad honorem, de auctor. & usu pallii. Unde licet omnes Apostolos fecerit pares respectu consecrationis, & Ordinis, non tamen eos æquales fecit respectu jurisdictionis: in illa enim Petrus præfuit omnibus, ut notat gloss. in d. c. in novo, & in c. loquitur 24. 1. † Et quidem, quamvis spiritualis, sacra & divina potestas sit, hoc est, à Christo Domino instituta, non à Repub. ut temporalis gubernandi potestas, sed à Romano Pontifice Christi Vicario, & Petri successore Episcopis datur, & ab eo manat ac pender, ita ut inter ipsum, & cæteros Episcopos hoc differat, quod jurisdictio Romani Pontificis in totam Ecclesiam est Iure divino à Christo Domino instituta, & ab eo immediatè accepta, ex resolutis per Henriq. in sum. lib. 3. de Pœnit. cap. 5. §. 5. & Card. Bellarm. lib. 4. de summo Pont. cap. 23. ac Fagundez in quinque Ecclesia præcepta, p. 2. lib. 7. cap. 1. n. 22. † Cæterorum verò omnium Episcoporum jurisdictio est à Christo Domino instituta, sed à Romano Pontifice tanquam Christi Vicario, & summo, ac primo totius Ecclesie Pastore suscepta, & ab eo veluti è fonte, Christi præcepto in illos derivata; & hinc est, ut summi Pontificis jurisdictionem nulla humana potestas aut ex toto abrogare, aut ex parte minuere, restringere, mutare, variareve possit: at Episcoporum jurisdictionem Romanus Pontifex Iure potest tollere, minuere, mutare, restringere, aut variare, provt majorem, minoremve illis facultatem concedit, ut docent S. Thom. 2. 2. q. 184. art. 6. ad 1. & quest. 39. art. 3. Jordan. de majoribus Episcopi causis ad Papam deferendis, cap. 7. num. 8. & 9. Bannez 2. 2. quest. 3. art. 10. puncto 2. dub. 5. conclus. 5. Fagundez d. c. 1. n. 25.

Ratio autem cur jurisdictio cujuslibet Romani Pontificis dicatur accepta proximè à Christo, & non jurisdictio alicujus alterius Episcopi, illa est, quia cum Romanus Pont. eligitur, ei jurisdictionem electores non dant, quia nemo dat quod non habet: sed dat ei immediatè Christus Dominus, supposita ea conditione electionis legitimæ, cum electio tantum sit veluti conditio, sine qua Romanus Pontifex à Deo jurisdictionem non acciperet: sed † cum aliquis Episcopus eligitur, & confirmatur à Romano Pontifice, vel ab alio auctoritate ipsius; electio, & confirmatio non est veluti conditio, sine qua Episcopus jurisdictionem à Deo non acciperet, sed est id per quod Romanus Pontifex dat ei jurisdictionem in ea provincia, cui præficitur. Henriq. d. c. 5. §. 6. Hæc verò jurisdictio non est necessariò conjuncta ut naturalis proprietas cum consecratione Episcopali, ut videre licet † in Episcopo titulari, qui nullius diocesis est Ordinarius Pastor; & in Episcopis, qui cum licentia Papæ renunciarunt dignitati, aut ob crimen privati sunt Episcopatu; quia ut supra dicebamus, potest Romanus Pontifex Episcopalis jurisdictionis plenitudinem ex ordinatione divina apud se radicatum habens, & à se tanquam à capite in aliquem pro aliquo loco derivatam coarctare, vel illi nullam demandare.

Quamvis igitur Episcopalis dignitas, ejusque jurisdictio, ut Ordinaria, & ex officio considerata, saltem in generali sit instituta à Christo Domino ad effectum, ut Petrus, & Successores Ecclesiam ejus per Episcopos gubernarent, ut constat ex verbis Pauli ad Ephes. 4. & 1. ad Corinth. cap. 12. dicentis posuisse Christum in Ecclesia Pastores, id est Episcopos, & post Hieron. & alios

alios exponit Suar. tom. 4. de Pœnit. p. 2. disp. 25. sect. 1. à n. 7. & ex loco *Actorum* 20. ibi, *posuit vos Spiritus Sanctus Episcopos regere Ecclesiam*; quem locum in idem adducit Concil. Trid. sess. 23. cap. 4. Cardin. Bellarm. d. lib. 4. de Romano Pontifice, c. 15. Suar. d. loco, ubi id etiam probat ex auctoritate plurimorum Patrum, & ex ratione perfectæ Monarchiæ in Ecclesia per Christum dominum institutæ, inde meritò ex omnium consensu

25 resolvens † non posse totam etiam Ecclesiam hunc modum regiminis mutare, quod etiam post alios observaverat Covar. in reg. peccatum, part. 2. §. 9. num. 6.

26 * Tamen si Episcopalis iurisdictionis, sicut etiam munus ipsum Episcopale, sumatur in particulari, provt scilicet in hoc, vel illo subjecto, respectu horum, vel illorum subditorum collocatur, non est de Iure divino, nec ab eo habet certos iurisdictionis gradus, qui augeri, vel minui nequeant; sed totum pender à Summo Pontifice, per quem idem munus immediatè habetur in particulari, & à quo ipsius iurisdictionis immediatè conceditur, & derivatur, ut post D. Thom. pluribus in locis, & alios plures Theologos resolvunt Cov. ubi proximè, Suar. d. sect. 1. n. 10. cum seqq. Card. Bellar. d. lib. 4. c. 24. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 10. punct. 2. pag. 2. col. 1.

Hæc quidem verissima resolutio primò probatur in cap. *ita Dominus*, 19. dist. & in cap. *quoties* 24. q. 1. & ex aliis pluribus adductis per Doctores supra citatos. Secundo probatur ex eo, quia ipse Romanus Pontifex solus est qui per se, vel per alios sua auctoritate & consensu creat, & transfert Episcopos, ut constat ex usu Ecclesiæ Romanæ, & ex *tit. de translat. Episcopi*; ipse est, qui dioceses dividit, erigit, auget, minuit, sublimat, & deprimat, sive in totum, sive in parte, coarctando scilicet territorium, ut ultra eundem Ecclesiæ usum constat ex D. Bernardo *epist. 141. ad Mediolanenses*, dum inquit, *potest Romana Ecclesia novos ordinare Episcopatus, ubi hætenus non fuerunt; potest eos qui sunt deprimere, alios sublimare, provt ratio sibi dictaverit, ita ut de Episcopis Archiepiscopos creare liceat, & è converso, si necesse visum fuerit*: subscribunt Card. Bel. d. cap. 24. col. 2. prope finem. Suar. d. num. 10. col. 2. is tantus vir insignis sacræ Theologiæ in Conimbricensi Academia Magister, die 25. Sept. anno D. 1617. Vlyssipone in domo professæ sancti Rochi Societ. Iesu, in qua ille erat, vitam cum morte feliciter commutavit, ut refert Benedict. Egid. in tract. de privileg. honest. art. 11. num. 14.

28 Deinde potest ipse Summus Pontifex extendere, vel limitare ipsam etiam iurisdictionem Episcopali muneri Iure divino coherentem intrinsecè, ut ordinariam & quasi ex natura rei, dum scilicet postulat intrinsecè officium Pastoris animarum, & gubernatoris in spiritualibus, ad quod Episcopus assumitur, respectu eorum, quorum fit Episcopus, provt satis constat ab experientia; tum in his, quæ pertinent ad forum externum, videlicet in dispensationibus circa vota, & impedimenta ad contrahendum matrimonium, aut ad Ordines suscipiendos, & similia, vel in absolutionibus à censuris, aut in concessionibus Indulgentiarum: tum etiam in his, quæ spectant ad forum internum, videlicet in reservatione casuum conscientiæ; quæ quidem omnia, cum non fiant nisi per extensionem, vel limitationem Episcopalis iurisdictionis, ut patet; & nihilominus fiât per Summum Pontificem, signum præbent manifestum eam ab eo immediatè in particulari pendere, & derivari, & non à Iure divino; aliter enim si ab hoc immediatè procederet, neutrum prædictorum ex propria dispensatione posset Summus Pontifex, juxta regulam cap. *sunt quidam* 25. q. 1. provt bene argumentantur Card. Bellarm. & Suar. ubi proximè, & constat ex his, quæ circa eandem regulam prosequuntur D. Thom. 1. 2. q. 97. art. 4. ad 3. Sylvest. verb. *Papa*, q. 16. Almain. de potestate Ecclesiæ, cap. 13. & alij plures, ut per Covar. de sponsal. p. 2. c. 6. §. 9. n. 4. Azor. instit. mor. p. 2. lib. 6. Aug. Barbosa de Episcop. Pars I.

c. 17. quas. 7. & lib. 4. c. 18. q. 2. & lib. 5. c. 3. à princip.

Sed insurget aliquis objiciendo, quod Episcopi successerunt in locum Apostolorum, juxta text. in d. cap. in novo, vers. *ipsi*, & Concil. Trid. sess. 23. cap. 4. in med. Can. lib. 6. de locis Theolog. cap. 8. ad decim. Bellar. d. lib. 4. cap. 25. Suar. in d. sect. 1. num. 12. & ante eos docuerat Augustin. in Ps. 44. dum exponens illud, *pro patribus tuis nati sunt tibi filij*, inquit, *Patres missi sunt Apostoli, pro Apostolis filij nati sunt tibi, constituti sunt Episcopi*, habetur in cap. *quorum vices*, 68. dist. At iurisdictionis Apostolorum, ut infra ostendetur, est immediatè à Iure divino positivo: igitur ab eodem immediatè, & absque ulla limitatione concessa debet censi potestas Episcoporum, & per consequens independens à Summo Pontifice, provt aliàs iurisdictionis cæterorum, qui post eum legitimè vocati fuerint ad Summum Pontificatum, independens ab eo Summo Pontifice, & immediatè à Christo accepta: probatur ex illa maxime ratione, quia succedunt Petro, qui immediatè à Christo Domino eandem iurisdictionem habuit. Confirmatur difficultas, quia † non potest Summus Pontifex ex toto, vel ex aliqua parte, aliquid eorum mutare, abrogare, & tollere, quæ sancti Apostoli condiderunt, ut probat text. in c. *sunt quidam*, 25. q. 1. ibi, *ubi verò aperte Apostoli Domini, & eos secuti sancti Patres sententia liter aliquid deservierunt, ibi non novam legem Romanus Pontifex, sed potius quod prædicatum est, usque ad animam, & sanguinem confirmare debet*: & in cap. *contra statuta*, & in c. *onus quod*, ead. causâ, & quas. & in cap. *super eo, de bigamis*, ubi ait Lucius III. *cum bigamis contra Apostolum dispensare non licet*: idem dicit Innoc. III. in cap. *nuper*, & in cap. *à nobis*, eod. tit. At iurisdictionis Episcopis competens est illa, quam Apostoli à Christo Domino receperunt, & habuerunt, cum eis successerint: ergo Iure divino, & independenter à Summo Pontifice illis esse tributam videbatur dicendum.

Pro responsione tamen supradictæ objectionis fatendum est cum probabiliori, & receptiori sententia, omnes Apostolos immediatè habuisse à Christo Domino potestatem, quæ quidem licet ex ipsa Christi institutione esset Petri, ut capitis, & Ordinarij eorum, etiam Principis, & Pastoris dispositioni subordinata, ad hoc, ut Conciliū convocaret, & alia obiret Præsidentis officia, ut post alios resolvunt Sot. in 4. dist. 20. q. 1. art. 2. col. 5. post med. Cov. in d. reg. peccatum, part. 2. §. 9. n. 5. vers. *quarto*, sic intelligentes illud Ioan. 21. *Pasce oves meas*, provt etiam procedunt text. in cap. in illis, in fine, 80. dist. & in d. c. *ita Dominus*, & in c. *sacrosancta*, vers. *inter*, 22. dist. Tamen huiusmodi potestas sic ad Petrum subordinata Apostolis à Christo Domino concessa in nihilo secundum se erat potestati ejusdem Petri inæqualis, sed potius absque ulla limitatione æqualis in totum Orbem, & ad omnes actus, quos Petrus agere poterat, idque non solum quoad Ordinem, & dignitatem consecrationis, ut supra dicebamus, & existimant gloss. verb. *patri*, in d. c. in novo, & gloss. verb. *Petrus*, in c. loquitur, 24. q. 1. & gloss. ult. in c. in illis; sed etiam quoad iurisdictionem, & potestatem administrandi, cum ejus etiam functiones sint de essentia muneris Apostolici, & propterea non sit dubium easdem contineri in ea summa potestate, cum qua Christus missus est à Patre, ac eam omnem, quoad erat possibile, communicasse, & concessisse omnibus Apostolis, ut constat Ioan. 20. *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos*, provt ex his & aliis fundamentis resolvunt plures, ut per Sot. d. art. 2. maxime col. 4. in fine, cum seqq. Cov. d. vers. *quarto*, Bellar. d. lib. 4. c. 22. in fine, & c. 23. & constat etiam ex Iuribus sic absolutè, & absque ulla utriusque potestatis distinctione loquentibus, & proinde sic distinctè intelligendis in d. c. in novo: ibi, *Pari consortio*, & in d. c. loquitur, ibi, *parem potestatem*: & ibi, *patri consortio*.

Hæc itaque omnia circa Ordinis, & iurisdictionis potestatem paræ Petro, & absque ulla limitatione in

Apostolis fatemur, sed non inde sequitur idem fore dicendum in aliis Episcopis, quamvis dicantur Apostolis succedere. Nam in primis hæc successio non est propria eo modo, quo unus, v.g. Rex succedit in omnibus ad antecessorem pertinentibus: neque enim eis successerunt in dignitate Apostolatus, nec in facultate utendi jurisdictione sua, prædicandi, & fundandi Ecclesias in toto orbe, quam ipsi Apostoli immediatè habebant à Christo Domino, ut habetur *Marci ult. & Matth. ult.* Nec in dono linguarum, & miraculorum, nec in potestate scribendi libros canonicos. Deinde si Apostolis propriè succederent, planè hæc successio in omnibus Episcopis reperiretur: consequens autem hoc non est verum, ut patet de Tito, & Timotheo, & aliis qui, utpote jam creati Episcopi quo tempore adhuc vivebant Apostoli, non possunt dici illis successisse, quia scilicet propriè non succeditur, nisi præcedenti, & non existenti.

33 Licet tamen supponeremus hanc successionem propriè dari ex parte Episcoporum, tamen quod attinet ad jurisdictionem, de qua sermo noster est, non aderat ex parte decedentium Apostolorum aliquid, in quo ab Episcopis succedi posset. Apostolorum enim dignitas & jurisdictione personalis erat, utpote eis propter necessitatem illius temporis, & primæ foundationis Ecclesiæ speciali privilegio à Christo Domino commissa, non ut perpetuè in Ecclesia, quæ talis, duraret, sed ut cum Apostolorum personis extingueretur, prout solent privilegia personalia juxta vulgares regulas extinguere, nisi quatenus per auctoritatem, & concessionem Summi Pontificis in vim humanæ jurisdictionis postmodum concederetur, prout ab eo dependenter conceditur. Quibus rationibus prædictam objectionem de successione Episcoporum solvunt eleganter *Sot. d. col. 5. in fine, Suar. d. n. 12. Card. Bellarm. d. cap. 25. & ante eos censuerant plures, ut per Covar. eisdem sequutum d. §. 9. num. 6.*

34 Ex quibus clariùs colliges, Jura supra allegata ad probandam Episcoporum successionem, cum *Suar. & Bellarm. ubi prox.* intelligenda, & referenda esse ad aliam successionem, quæ scilicet fit respectu Ordinis sacri Episcopalis, vel ad aliam quæ fit solum impropiè, videlicet per quandam similitudinem & proportionem, quia nimirum Episcopi post Summum Pontificem sunt Ordinarii Principes Ecclesiæ, sicut Apostoli ex privilegio fuerunt sub Christo, & postmodum sub Petro: prout etiam ob similem proportionem dicuntur Presbyteri succedere septuaginta duobus discipulis, ex *Anacleto epist. 2. & ex Beda in cap. 20. Luca,* cum tamen constet, Presbyteros non potuisse propriè succedere illis Discipulis respectu Presbyteratus, siquidem hi non fuerunt Presbyteri, nec ullum Ordinem, aut jurisdictionem à Christo susceperunt, immò postea eorum aliqui, videlicet Philippus, & Stephanus, & alii ab Apostolis Diaconi ordinati fuerunt, *Actor. 6.*

35 Neque obstat comparatio supra adducta de successione per quam Summi Pontifices Petro succedunt: ex cujus fundamento & ratione probatur, eos suam certam & illimitatam jurisdictionem accipere immediatè à Jure divino, prout Petrus eandem acceperat ab eodem; quia respondetur ex mente *Soti d. col. 5. ante fin. & ex verbis Card. Bellarmini d. cap. 25. col. 2. post princip.* magnum esse discrimen inter successionem, quæ fit Petro, & eam quæ fit Apostolis, propter quod de illa ad hanc argui non potest: cum enim Pastoralis Petri dignitas fuerit ei non solum tanquam Apostolo, sed tanquam Christi Vicario tradita, & instituta ab eodem Christo Domino tanquam ordinaria, & perpetuè mansura in Ecclesia, juxta illud, *Super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, & tibi dabo claves Regni cælorum,* juncta explicatione *Soti d. col. 5. ante fin. & aliorum quos refert Covar. d. num. 6. consequitur, quod dum Romanus Pontifex succedit Petro, succedit*

eidem ut Christi Vicario, & Pastori Ordinario totius Ecclesiæ, & per consequens quod ab illo immediatè habet jurisdictionem, à quo eam habuit Petrus: contra verò in Episcopis respectu Apostolorum dicendum est, juxta supradicta, quia nec ex parte Episcoporum datur propria, sed tantum similitudinaria successio, nec ex parte Apostolorum superfuit aliqua jurisdictione ordinaria, in qua possent Episcopi succedere, cum tota fuerit delegata, & à Christo Apostolis data ex personali privilegio in Ecclesia perpetuè non duraturo, juxta supra resoluta, & resolvit *Azor. d. p. 2. lib. 3. c. 30. q. 13. vers. dices.* Ex quibus patet responsio sicut ad confirmationem prædictæ objectionis supra relatam.

36 Constat igitur ex hucusque dictis, Episcopos habere suam jurisdictionem in particulari immediatè à Summo Pontifice, & ab eo dependentem, proindeque eorum potestatem judicariam extendi vel limitari ad plures, vel pauciores effectus.

C A P V T I I.

Episcopus quid significet, & quibus appelletur nominibus? & de ejus dignitate, vita, & moribus.

S U M M A R I U M.

- 1 *Episcopus apud Ethnicos veteres fuit nomen Magistratus, cujus erat panis, & cæterarum rerum ad cibum, & victum pertinentium curam habere.*
- 2 *Episcopus Græcè dictus est, qui Latine dicitur speculator, vel superintendens, eo quod illius præcipuum munus sit gregis sibi commissi mores, & vitam explorare, & inspicere.*
- 3 *Summi Sacerdotes vocantur Episcopi, ad differentiam simplicium Sacerdotum.*
- 4 *Pontifices tantum, aliquando verò summi Pontifices nominantur Episcopi, cum ipsi Ecclesiasticos Ordines distribuunt & disponant, & præordinatores sint in cunctis.*
- 5 *Præsules dicuntur Episcopi, quia in Concilio præsident.*
- 6 *Antistites appellantur Episcopi, quia ante alios stantes præminent populo.*
- 7 *Sanctissimi vocantur Episcopi, quia alios Sanctos efficere debent.*
- 8 *Legati Christi nonnunquam appellantur Episcopi.*
- 9 *Pastores Episcopi non impropiè dicuntur, sicut & subditi eorum similitudine oves appellantur.*
- 10 *Fratres vocat Episcopos Summus Pontifex, quasi sibi aequales; Cardinales verò, & Reges filios.*
- 11 *Episcopatu ipso nulla major dignitas est in Ecclesia, & ideo Summus Pontifex hoc nomine non dedignatur, cum aliquando vel Urbis Romane, vel Catholicae Ecclesie Episcopum seipsum appellet.*
- 12 *Illustres, & persona egregia appellantur Episcopi.*
- 13 *Præco Episcopus dicitur, ut annuntiet populo scelera aliorum.*
- 14 *Sal terra etiam dicitur Episcopus, ut condiat aliorum mores.*
- 15 *Lucerna super candelabrum posita ideo appellatur Episcopus, ut omnibus luceat probitatis, & doctrinae radiis.*
- 16 *Angeli dicuntur Episcopi, quia mittuntur ut nuntii predicaturi verbum Dei.*
- 17 *Ducis officium habet Episcopus, ut rectum iter subditis ostendat.*
- 18 *Medici appellantur Episcopi, ut sciant attemperare vinum oleo in curandis vulneribus.*
- 19 *Episcopum quem esse oporteat, à Christo Domino ostenditur in Evangelio.*
- 20 *Item ab Apostolo multis in locis.*

- 21 Episcopum custodem, mediatorem Dei & hominum esse dicit beatus Clemens Petri successor.
- 22 Episcopum virum divinum, ac divino numine afflatum dicit Dionysius Areopagita.
- 23 Episcopum esse dicit Ignatius, qui omni principatui & potestati supereminet, & quoad homini licet, imitator est Christi veri Dei, Princeps Sacerdotum, imaginem Dei referens.
- 24 Episcopus quot nominibus significetur, Nazianzenus, & sacer Basilius ostendunt.
- 25 Episcopi dignitas, potestas, & jurisdictionis ex institutione divina Presbyteratui supereminet.

EPISCOPI nomen Græcum est, & apud Ethnicos veteres fuit nomen Magistratus cuius erat panis, & cæterarum rerum ad cibum & victum pertinentium curam habere, & idem Arcadius Jureconsultus recensens munera personalia in l. munerum 2. §. Irenarchæ, ff. de munerib. & honoribus, sic ait: Episcopi, qui præsumunt panem, & cæteris venalibus rebus, quæ civitatum populis ad quotidianum victum usui sunt, personalibus muneribus funguntur. Et Cicero lib. 7. ad Atticum, epist. 20. scribit: Vult me Pompeius esse, quem tota hæc campana, & maritima ora habeat: τὸ κοινόν, ad quem delectus, & summa negotii referatur.

Hodie verò vocabulum istud factum est quodam modo proprium Christianæ Religionis, & veteri penè sensu observato, translatum à profano civili Magistratu ad sacros Ecclesiæ Præsules & Antistites, eo quod illorum præcipuum munus sit gregis sibi commissi mores & vitam explorare, & inspicere; & idem Episcopus Græcè dictus est, qui Latine dicitur Speculator, cap. Cleros, §. Episcopus, 21. dist. vel superintendens, cap. qui Episcopatum 8. q. 1. Ita hanc Episcopi etymologiam referunt Hieron. Gig. in tract. de resident. Episcop. cap. 1. à num. 1. Anastas. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. cap. 8. Durantus in ration. div. offic. lib. 2. cap. 11. à num. 1. Alphonsus Alvarez Guerrero in speculo juris Pontif. lib. 1. cap. 4. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 27. q. 1. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gl. 42. num. 18. Duardus in Bullam Cœne Domini, lib. 1. cap. 5. quest. 2. num. 1. Franc. de Mendosa in lib. 1. Reg. cap. 7. sect. 2. Magalæ in epist. ad Timoth. cap. 3. sect. 1. num. 2. Sebast. Cæsar in relect. de Ecclesiast. Hierarchia, p. 1. disp. 6. §. 1. ex n. 1. Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 9. n. 106. Acuña in comment. ad cap. Clericos, n. 7. dist. 21. me citato in hoc loco, Alzed. de præstantia Episc. dignit. p. 1. cap. 9. n. 2. Unde D. Ambros. de dignit. Sacerdot. cap. 6. Episcopum dici putat, quasi superinspectorem, ideoque & in folio eum in Ecclesia editiori residere: & ut ipse cunctos respicit, ita & cunctorum oculi ipsum respiciant. Speculator item dictus, teste Augustino lib. 1. de Civit. Dei, cap. 9. quasi populorum quibus præpositus est, observator, custos & præfectus, qui speculetur & prospiciat populorum subditorum mores, & vitam. Hinc & Urbanus Papa in epist. ait, Sedes Episcopis in Ecclesiis erectæ indicant speculatorem, & potestatem iudicandi & solvendi, atque ligandi à Domino eis concessam.

Summi Sacerdotes vocantur Episcopi ratione Ordinis in cap. 1. §. per fontis, de sacra unct. in cap. ult. 3. q. 1. & in cap. videntes, 12. q. 1. & aliis relatis per Azor. d. cap. 27. q. 1. vers. quæres, Joseph. Ludovif. Perusina decis. 74. num. 11. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 28. n. 8. Redoan. de simon. tomo 2. p. 1. cap. 24. num. 3. Zerol. p. 2. verbo Episcopus, num. 13. Alzed. d. p. 1. cap. 9. n. 7. ad differentiam simplicium Sacerdotum, quia licet sex sint, quæ communiter ad omnes pertinent Sacerdotes, videlicet catechizare, baptizare, prædicare, conficere, solvere ac ligare; tamen ad Episcopum specialiter spectant, scilicet clericos ordinare, virgines benedicere, Pontifices consecrare, manus imponere, Basilicas dedicare, degradandos deponere, Synodos celebrare, Chris-

ma conficere, vestes & vasa sacrare, in fronte chrisma- re, & benedictionem solemnem ante pacem dare, cap. perlectis, vers. ad Episcopum, 25. dist. c. quanvis, 68. dist. Summi etiam dicuntur Episcopi, quia ultra eos nullus est Ordo, c. de his, c. manus, de consec. dist. 5. Nam Episcopatus est major Ordo, qui sit in Ecclesia Dei, glossa verb. Episcopus, in proem. lib. 6. gl. vers. de Episcopis, in c. quia periculosum, de sent. excom. eod. lib. Chassan. in catal. glor. mundi. p. 3. consid. 25. Hojeda de incompat. benef. p. 1. num. 5. me citato in hoc loco Alzed. d. p. 1. cap. 8. num. 23.

Pontifices etiam appellantur in c. Pontifices, 7. q. 1. & in cap. Messana, de elect. & in d. c. quia periculosum, ibi: Pontificalis officii, de sent. excom. in 6. & Isidor. in d. c. clericos, vers. Pontifex, vocat eos maximos Pontifices, hoc est, maximos Sacerdotes. Filescac. de sacra Episc. auctor. c. 9. §. 5. in fine, Alzed. d. p. 1. cap. 9. n. 8. ipsi namque efficiunt Sacerdotes, atque Levitas: ipsi officia, & Ecclesiasticos Ordines distribuunt, & disponunt, & præordinatores sunt in cunctis: ipsi quod unusquisque facere debet ostendunt. Durant. d. c. 11. n. 3. Azor. ubi proxime.

Præsules dicuntur, quoniam in Concilio præfident, c. quod translationem, de temp. ordin. Durant. d. c. 11. n. 4. Sebast. Cæsar d. disp. 6. §. 1. n. 4. vel quasi præ aliis salientes, Ignat. Borace in tract. de etymolog. nominis Papa, & Pontifex, c. 7. pag. 85. & Prælati, cum præfint universo populo sibi commisso ratione divinorum, & peccati. Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 6. num. 88. cum seqq.

Antistites etiam nominantur, quia ante alios stantes præminent populo, vel ab avti, quod est contra, quoniam hæreticis contradicunt, ut pastores lupis, Durant. d. cap. 11. num. 5. Vivian. in praxi jurispr. lib. 3. cap. 1. num. 10.

Sanctissimi vocantur in authent. de sanctiss. Episc. col. lat. 9. & in Clem. 1. §. nec super, de pœnis. Pacian. d. c. 28. n. 12. Nam qui alios sanctos efficere debet, necesse est ut sit sanctissimus: & maxima sanctitate præfulgere debet is, qui velut Sol quidam sanctitatis, in omnes alios, tanquam sidera quædam, sanctitatis suæ radios emittere tenetur. Hinc rectè Eccles. 2. dicitur, Ab immundo quis mundabitur? cui simile est illud Greg. Mor. lib. 7. Manus sordida aliam non lavat, & oculus plenus pulvere maculam non considerat: ita mundus debet esse, qui vult aliena corrigere. Alzed. d. p. 1. cap. 11. n. 7.

Legati Christi nonnunquam appellantur, prout in cap. accusatio quoque, in fin. 2. q. 7. & in d. Clem. 1. Specul. in tit. de legat. §. 1. Alphonsus Alvarez Guerrero in speculo juris Pontif. lib. 1. c. 28. paulo post princ. Pacian. d. c. 28. n. 12. Sebast. Cæsar d. disp. 6. §. 1. n. 4. Agia de exhib. auxil. fundam. 3. me citato in hoc loco Alzed. d. p. 1. cap. 9. num. 20.

Pastores Episcopi non improprie dicuntur, sicut & subditi eorum similitudine oves appellantur ab ipso Christo Domino, Joan. 11. & 12. & ibi omnes sacri Interpretes: neque verò secundum illam abusivam significationem, qua dominus gregis pastor dicitur, ut Jacob filii ad Pharaonem dixerunt, Pastores sumus; quia per famulos ducebant gregem, & factu, lanaque fruebantur: sed potius officio, & cura, quam bonus pastor per seipsum, non ut mercenarius debet exhibere, vigiliæque perferre, ut Episcopi nomen sonat, id est, Speculator, ut supra diximus: & ut pascere sonat, id est, per prata Scripturæ gregem deducere, ejusque fontibus potare, atque oleo scabiem inungere, docendo verbo, bonorumque operum exemplo, verbi Dominici prædicatione, ac Sacramentorum administratione, ut Pastoris officii esse proprium docet, & monet, & sæpius inculcat Concil. Trid. sess. 6. de refor. cap. 1. & sess. 23. cap. 1. prosequitur Sotus de justit. lib. 10. q. 3. art. 1. ad med. Fusc. de visitat. lib. 1. cap. 4. à num. 23. & lib. 2. cap. 33. num. 20. Faciunt multa quæ de pascendi verbo in prædicta Christi Domini

auctoritate explicat Cardin. Bellarmin. tom. 1. de Roman. Pont. lib. 3. cap. 15. In cuius officij Pastoralis signum Baculum pastorale dari Episcopis notissimum est, & explicat text. in cap. unico, in fine, de sacra Vnct. Durant. in rationali divin. lib. 3. c. 15. Guido de Pancirolo in thesauro variarum lect. lib. 1. c. 19. melius Durantus de ritibus Ecclesie lib. 2. c. 9. à n. 36. Apud quos videbis rationem, & veritatem illius historię, cuius meminit text. in c. unico. Quare scilicet Romanus Pontifex Baculo non utatur, cum tamen primus sit, & supremus Pastor universalis Ecclesie, ut eruditè comprobatur Bonif. VIII. in Extravag. unam sanctam, de majorit. & obed. inter communes.

- 10 Fratres vocat Episcopos Summus Pontifex, quasi sibi æquales; Cardinales verò, & Reges filios, cap. quam gravis 6. de crimine falsi, Felin. in proem. Decretal. n. 1. Deci. in cap. venerabilis, n. 2. de except. Cosm. in pragmat. titul. num. Cardinal. gloss. Cardinales, Sot. in 4. sent. dist. 21. q. 1. art. 4. col. 2. in fine. Lancel. in templo omn. iud. lib. 2. c. 5. n. 6. Alzed. part. 1. c. 8. n. 27. Nam
- 11 cum nulla major dignitas sit in Ecclesia ipso Episcopatu, cap. 1. de privileg. cap. pen. de prebend. cum citatis sup. n. 3. in fine, Summus ipse Pontifex hoc nomine non dedignatur; aliquando enim vel Urbis Romanę, vel Catholicę Ecclesie Episcopum seipsum appellat, c. si Episcopus 2. q. 9. cap. transmarinos, cap. Aphros. 98. dist. Gambarupt. de casibus reservatis cap. 1. n. 7. & 8.
- 12 Illustres dicuntur, Bart. in l. omnes populi, ff. de just. & jure, Angel. conf. 276. Punctus talis, Card. Tusc. tom. 3. lit. E. concl. 237. n. 8. Scip. de Rubeis in aphorism. Episc. verb. dignitas, num. 3. Quamvis Bald. in l. ad similitudinem, C. de Episcop. & cler. velit Episcopum esse similem illustri personę, non tamen esse illustrem. Vocantur etiam personę egregie, ad quos si testes esse velint, mitti debet instrumentum, ut in domibus suis testimonium reddant, si velint, gloss. in l. ad egregias, ff. de iurejur. Azor. d. c. 17. quest. 1. propè finem. Dicuntur etiam (ut ait Clemens V. in Clement. 1. §. pen. de pœnis,) Sanctissimi, spirituales patres, fratres, & Coepiscopi Papę, & columnę comprobantes Ecclesie, c. 1. 3. que. 8. c. accusatio 2. quest. 7. Unde à sacris Canonibus Reverendissimi appellantur in c. perlatum, 88. dist. & in c. 1. 7. quest. 1. & in cap. generaliter, 16. quest. 1. Alzed. d. part. 1. c. 10. num. 24. perfectiores namque censentur Fratribus religiosi propter regendi officium, ait idem Clemens V. in Clem. exivi. de verb. signific. Sed & ipsi quoque debent se nimis honorare, & qui posteriores sunt ordine aliis in sedendo, & subscribendo, ac ceteris actibus loco cedere, ut statuit Greg. Papa in c. fin. 17. distinct. se quoque invicem eligere, invicem adjuvare, non autem persequi, aut nocere, vel ab alterius adiutorio subtrahere debere, sacri Canones admonent, ut in epist. Clem. ad Iacobum fratrem Domini, & in Concil. Arelat. c. 13. & in epist. Alex. Papę. Dicuntur quoque personę magnę. Cephal. conf. 1. n. 57. lib. 1. tom. 1. Excelsa, conf. 2. num. 8. eod. lib. 1. Eminentissimi, Filefac. de sacra Episcop. auctor. cap. 9. pag. 191. Unde quamvis sint titulares, vocantur de jure Hispanie Señoria, l. 18. tit. 1. lib. 4. nova Recop. ubi Narbona gloss. 11. Garc. de nobilit. gloss. 38. §. 3. n. 55. Valenzuel. conf. 12. n. 95. tom. 1. & sunt Regij Consiliarij, l. 4. tit. 4. lib. 2. nova Recop. Parlad. differ. 10. n. 27. Bobadil. in sua politica, lib. 2. c. 17. n. 10.
- 13 Præco etiam Episcopus dicitur, ut annunciet populo scelera eorum, provt Isai. dixit cap. 58. relatus in cap. si rector, 43. dist.
- 14 Sal terra, Matth. ut condiat aliorum mores sapientissimis institutis, ac præceptis, Alzed. d. p. 1. c. 9. n. 31.
- 15 Lucerna super candelabrum posita, Matth. eod. c. 5. ut omnibus luceat probitatis, & doctrinæ radiis.
- 16 Angeli dicuntur, Luca 9. qui mittuntur ut nuncij prædicaturi verbum Dei, Alzed. d. part. 1. c. 9. n. 23.
- 17 Habet officium ducis, ut rectum iter subditis ostendat,

ne (quod verendum est) cæcus cæco ducatum præbeat, atque ambo in foveam cadant, c. post translationem, vers. item si quis, de renunt. c. cum sit, de atate, & qualit. Alzed. d. p. 1. c. 9. n. 55.

Medici, ut norint attemperare vinum oleo in curandis vulneribus, c. discipl. dist. 45. Alzed. d. c. 9. n. 54.

Milites, Custodes, Leones, Angeli, & aliorum, quæ à S. Gregorio Nazianzeno connumerantur in carmine ad Episcopos, ut sua insuperabili potestate dæmonum impetus infringat.

Dicuntur denique fundamentum, columna, Pater, 19
Doctur Ecclesia, oculus & minister Dei, lapis Sanctuarij, & lux mundi. Garc. d. gloss. 48. §. 3. num. 55. Filefac. d. tract. cap. 1. §. 2. pag. 3. Aggia de exhibendis auxil. fundam. 3. Mar. Alter. de censur. tom. 1. lib. 5. cap. 1. dist. 17. col. 1. lit. E. Unde Episcopus est persona excelsa, Cephal. conf. 2. n. 7. lib. 1. tom. 1. & egregia, l. ad personas, ff. de iurejur. Menoch. de arbitr. casu 70. n. 5. Gambar. de officio legati, lib. 1. num. 3. & spectabilis, Greg. Lop. l. 3. tit. 14. part. 4. & l. 11. tit. 5. part. 3. Ioan. Garc. de nobilit. gloss. 48. §. 3. numer. 55. à Ponte tom. 1. conf. 14. numer. 26. & Clarissimus, l. ad similitudinem, C. de Episcop. & Cler. Valenz. conf. 82. n. 63. tom. 1. ac proinde Magnates & proceres Regni sunt, & totius Regni, & Reip. præcipua membra. Greg. Lop. l. 6. tit. 9. part. 2. Mar. Alter. de censur. lib. 5. tom. 1. cap. 1. disp. 12. col. 1. lit. E. qui cum antiquitus residentiam facerent circa personam Regiam cum Magnatibus Regni, consulendi gratiã, ut colligitur ex l. 19. tit. 3. lib. 1. Ordin. vers. y entonces, ideo in Hispania, Regis consiliarij dicuntur, apud nos del Consejo de su Magestad, l. 31. tit. 3. lib. 2. ordin. ibi, Pero se suere Obispo, l. 4. tit. 4. lib. 2. nova Recop. Ioan. Garc. de nobilit. gloss. 9. num. 49. Parlador. de different. differ. 10. n. 27. Bobadil. in sua politica, lib. 2. c. 17. num. 10. & 15. c. 18. num. 61. quod idem observatur in Regno Neapolitano, Fab. de Anna conf. 122. num. 30. Et an & quando vocati à Rege teneantur ire, vide Selv. de benefic. p. 3. quest. 3. n. 12. Guillelm. Benedict. in c. Raynuius, verb. & uxorem nomine Adelasiam, decis. 2. num. 50. Avil. ad c. 1. pratorum, gloss. mand. mientos, numer. 9. & 10. Azeved. l. 3. tit. 3. lib. 4. nova Recop. Lancel. in templo omn. iudic. lib. 1. cap. 2. de Rege, §. 3. de magnitudine Regali, Ioan. Garc. de nobilit. gloss. 9. num. 48. Bobadil. d. lib. 2. cap. 18. num. 61. Et in summa quot sunt necessitates hominum, tot ferè nomina attributa sunt Episcopis ex eadem similitudine, ut noverint se totidem officia obtinere, quæ ne singula prosequamur, cum se in omnes ferè causas, actiones, tempora, personas, ac diœcesis suę necessitates effundant, infra commodioribus locis tractabimus.

Episcopum igitur Summus ipse Pontifex Christus 20
Dominus Ioan. 10. eum esse dicit, qui sit ille bonus Pastor ovium, qui intret per ostium, quod ostium Christus est, & non aliunde, cui ostiarius Spiritus sanctus aperiat, qui cognoscat oves suas, & cognoscant eum oves ejus; nominatim vocet eas, & vocem ejus audiant, dux earum sit, vadat ante eas, & oves eum sequantur, quia vocem ejus ex frequenti doctrina, & verbi prædicatione cognoscunt: qui non modò mercedem fluxam, & caducam non respiciat, non modò laboribus non defatigetur, non modò opibus, & facultatibus suis non parcat, honoremque suum non quærat, lupis non cedat, aut oves non deserat; non modò infamiam, paupertatem, exilium, carcerem non metuat; sed vitam etiam ipsam, atque animam (si ita opus sit) libenter, & promptè pro ovibus suis donet, atque profundat. Matth. 5. Qui sit sal illud terrę, condiendo, & ab omni labe conservando omni Christiano populo comparatum, Ioan. 8. Qui sit lux mundi. Lucerna super candelabrum posita, quæ omnia immunda purget, sterilia fecundet, etrantia illustret, mœsta exhilaret, latentia prodatur, ac in lucem proferat. Qui sit illa civitas inexpugnabilis in monte posita, undequaque illustris, &

& quæ obscurari nullo modo possit, *Matth. 5.* Oculus universi, quo sano, & simplici, totum corpus fit lucidum, quo depravato, & lippiente, futurum sit tenebrosus. *Matth. 6.* Qui claves Regni cœlestis habeat, ut cui aperiat apertum sit, cui claudat perpetuo sit obferatum; qui potestate ligandi, & solvendi sit præditus, ut quodcumque ligaverit super terram, sit ligatum in cœlis, & quodcumque solverit in terris, sit solutum & in cœlis: quorum detinuerit peccata, detenta sint: quorum dimiserit, dimissa sint. *Ioan. 20.* quem qui audit, Christum audit, quem qui spernit, Christum & qui misit eum, Deum Patrem spernit, & conculcat, *Luce 10.* Qui fidelis sit servus, & prudens, quem constituit Dominus super familiam, ut det illi cibum tempore opportuno, *Matth. 24.* Qui sit operarius messis ejus, ut fructum afferat, & fructus ejus maneat, *Ioan. 25.* Qui de mundo non sit, sicut & Christus de mundo non est, *Ioan. 17.*

20 Hunc eundem Paulus hominem dicit esse ex hominibus assumptum, pro hominibus constitutum in his, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis, qui condolare possit iis, qui ignorant, & errant, ut qui & ipse circumdatus est infirmitate, & propterea debet exorare atque offerre, quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso pro peccatis: qui non sumat sibi eum honorem, sed vocetur tanquam Aaron, *1. Paralipom. 23.* Nam & Christus non semetipsum clarificavit, ut Pontifex fieret, sed qui loquutus est ad eum, *Filius meus es tu, ego hodie genui te.* Psalm. *2.* Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, Psalm. *109.* Qui sit minister, & adjutor Dei, ac dispensator ministeriorum ejus, *Apost. 1. ad Corinth. 4.* Sapientibus, & insipientibus debitor, idem *ad Roman. 1.* cui datum est ministerium reconciliationis, & posuit Deus verbum reconciliationis in ore ejus: qui legatione fungatur pro Christo, tanquam Deo exhortante per os ejus, *2. Corinth. 5.*

21 Illum etiam Clemens Petri successor *Const. Apost. lib. 2. cap. 30.* omnis sacræ scientiæ custodem esse dicit, mediatorem Dei, & hominum, in eo quod ad eum facit ministerio doctorem pietatis, secundum Deum parentem nostrum, qui per aquam, & spiritum regeneret nos in jus adoptionis filiorum Dei, Principem & Ducem populi Dei, Regem, atque Dynastam, *Θεὸς ἰσχυρὸς*, hoc est, *terrestrem Deum*, post Deum, cui à nobis primus debeatur honos; de eo enim, & illis similibus scriptum esse docet, Psalm. *18.* *Ego dixi, Diis estis, & filii Altissimi omnes vos.* Et illud *Exod. 20.* *Diis non maledices.* Qui primus in omnibus locum teneat, divini honoris, quantum homini fas est, particeps; universi Cleri caput, totius autem populi, in his quæ sunt ad Deum, Princeps.

22 Item Dionysius Areopagita *de cœlesti hierarchia, c. 1.* Episcopum dicit esse virum divinum, divino numine afflatum, qui omni sacræ disciplina sit præditus, perficiens ea quæ perficiuntur, omnemque Sacerdotalem doctrinam complexus; tradens item sacræ pro cuiusque eorum dignitate, qui scienter, & integrè præditi sunt Sacerdotum perfectione, atque virtute, & in quo omnis, quæ eum attingit, hierarchia purè absolvitur, & cognoscitur.

23 Divus verò Ignatius Ioannis discipulus *in epist. ad Smirneses*, definiens Episcopum, esse dicit qui omni principatui, & potestati supereminet, & quoad hominem licet, imitator Christi veri Dei, princeps Sacerdotum imaginem Dei referens, Dei quidem propter principatum, Christi verò propter Sacerdotium. Nec enim Rege quisquam præstantior, aut quisquam similis ei in rebus creatis; nec Episcopo quicquam majus in Ecclesia, qui Deo consecratus est pro totius mundi salute: quem qui honorat, à Deo honorabitur; qui ignominia afficit, à Deo punietur, sine quo nihil faciendum censet earum rerum, quæ ad Ecclesiam spectant,

neque baptizandum, neque offerendum, neque sacrificium immolandum, neque oblationem celebrandam, neque conjugij unitatem faciendam, ut conjugium sit secundum Deum, non secundum carnem. Qui ubi compareret, ibi omnis sit Christiani populi multitudo, quemadmodum ubi Christus, ibi omnis astat exercitus cœlestis veluti Imperatori potestatis divinx, omnisque intellectualis naturæ gubernatori, dispensatorique, quem vereri oportet ut Christum. Sic enim nobis præcipiunt divini Apostoli. Cui qui non obtemperat, ille sine Deo est, pietatis expertus, Christum spernens, ejusque ordinationi resistens, sine quo nulla est Ecclesia, nulla Sanctorum congregatio; absque cujus auctoritate qui agit, foris est, inquinatam habet conscientiam, infideli deterior: qui enim Christi sunt, Episcopi sunt; qui verò ab illo declinant, & cum impiis communionem amplectuntur, hi cum illis excidentur; nec enim Christi agricultura sunt, sed diaboli semen. Sacerdotium enim est omnium bonorum, quæ in homine sunt, supremus apex, qui adversus illum facit, non hominem ignominia afficit, sed Deum, & Christum *JESUM* primogenitum, qui natura solus est primus, & Summus Sacerdos. Laici enim Diaconi, Diaconi Presbyteris, Presbyteri Episcopis, Episcopus Christo, ut ipse Patri subicitur.

Pulcherrimè Nazianz. *in Apologetico primo, & oratione de laudibus Athanasij: in funere item parentis, & in exhortatione ad Episcopos*, atque sacer Basilii *in epist. 61.* eundem Episcopum depingentes, illum appellare solent Angelum Dei, candelabrum in Ecclesia Christi, Sacerdotem incruenta sacrificia offerentem, illustrem animarum custodem, magni Dei figmentum in manibus suis portantem; Deum hominibus conciliantem, immortalis vitæ Doctorem, magnam vocem, & tubam sermonum Regalium, vivificantem virtutem, columnam, & firmamentum in domo Dei, scopulum eminentem, qui omnes fluctus errorum, & persecutionum excipiat, frangat, & à populo Dei arceat, terrorem hæreticorum, custodem patriarum legum, omnis novitatis hostem, securim petram sciendentem, linguam flumini irriganti similem, cordis profunditatem, fulgur celeritatis, sacri consilii apicem, sermonum mysticorum interpretem, ignem malæ, & vitiosæ materiæ purgantem, ventilabrum quo à gravibus dogmatibus levia discernuntur, gladium vitii radices excidentem, percutientibus adamantem, dissidentibus omnia jungentem, magnetem veteris vitæ, & doctrinæ exemplum, ad quem item omnes necessitatum suarum nominibus confugientes, eum conjugis moderatorem, monachi legislatorem, simplicis itineris ducem, speculationi deditum Theologum, hilaris frenum, calamitosi consolatorem, canicie baculum, juventutis magistrum, pauperis suppeditatorem, divitis dispensatorem, viduæ patronum, pupilli patrem, peregrini hospitem, fratris fratrum amatorem, ægrotantis medicum, sanæ valetudinis custodem appellant. Nam, ut ipse Salvator ait *Matth. 5.* Episcopus est velut civitas quædam supra montem posita, ad quam omnes in angustiis, tum corporis, tum animæ constituti confugere, & velut fons quidam publicus, unde omnes sitientes bibere, & ut communis quædam medicamentorum omnium apotheca, unde ægri omnes membrorum suorum remedia expetere debeant, à quo cæci lumen, parvuli doctrinam, dubii consilium, inopes subsidium, viduæ protectionem, & variis tentationibus, ac scrupulis, & tribulationibus pressi medicinam pariter, & auxilium quærere debent.

Ex quibus colliges, quam magna sit Episcoporum dignitas, potestas, & jurisdictio, quos Presbyteris superiores esse ex institutione divina definivit Concilium Trident. *sess. 23. c. 4. & can. 6. & 7.* & contra antiquos, & nostræ ætatis hæreticos latè comprobat *Cardin. Bellarm. contr. v. Catholicorum. 1. libro de Clericis,*

cap. 14. & ante eum Petr. Sot. de sacram. Ordinis, dist. 1. lect. 2. Caltr. adversus hæreses, verb. Episcopus, & alii, de quibus Henriq. in summ. lib. 10. c. 7. §. 2. litt. M. Suar. tom 4. de pœnit. disp. 25. sect. 1. à n. 4. Magalæ epist. 1. ad Timoth. c. 3. sect. 1. ubi Sotomajor super verb. fidelis servus, pag. 508. Sebast. Cæsar in relect. de Eccles. Hierarch. pari. 1. disp. 6. §. 1. n. 12. Non obstat text. in cap. olim, 95. dist. D. Hieronymi, in hæc verba, olim idem erat Presbyter, qui & Episcopus; quia respondetur secundum D. Thom. tantummodò D. Hieron. dicere nomina Episcoporum, & Presbyterorum, Apostolorum tempore inceptisse, non verò rem, seu dignitatem ipsam Episcopalem: vel quod primo tempore omnes Presbyteri simul essent Episcopi, & postea ad schisma vitandum aliqui in Presbyteratum solum, alii in Episcopos cœperint ordinari: sequitur Turrecr. de potestate Ecclesie lib. 1. cap. 78. cum seqq. Vel respondetur, quod magis placet Bellarmino ubi proximè, object. 6. nunquam D. Hieron. negasse Episcopos Presbyteris quoad Ordinis potestatem esse superiores, ut Aërius negabat, & alij negant hæretici, sed solum egisse de potestate Jurisdictionis, & regiminis, ut deducitur ex verbis dict. c. olim, ibi, unus de Presbyteris supponeretur omnibus: & quia constat ex c. legimus, 93. distinct. intentum Hieronymi esse refellere audaciam Diaconorum, qui se Presbyteris superiores esse contendebant, & in alia illud adducit argumentum, quod in Ecclesia primitiva nomen Episcoporum, & Presbyterorum non erat distinctum, & ad Presbyteros, & Episcopos pertinebat Ecclesiarum regimen secundum diversas functiones, de quibus c. seq. Diaconorum verò munus solum erat mensis ministrare, non profanis quidem, & convivis, ut impiè Lutherus, & inconsideratè Cajetan. tradunt: sed Altari assistendo Sacerdoti celebranti, & sacram Eucharistiam fidelibus distribuendo, ut meliùs contra eos comprobatur Pigh. lib. 2. c. 4. vers. neque est, Bellarm. ubi proximè, cap. 13. Quod verò realiter distinctus esset ex Christi institutione uterque gradus, nunquam negavit D. Hieronymus, quod si in aliquo minùs tribuit jurisdictioni Episcoporum, quam postea declaravit Ecclesia in re illis temporibus non admodum perspicua, non idèò dicendum est cum Aërio, vel hæreticis sensisse, ut contra Mich. de Medina bene advertit Bellarmin. ubi proximè, & ante eum latè Pigh. d. lib. 2. c. 9. vide dicta infra alleg. 1. n. 9.

CAPUT III.

De Episcoporum electione.

SUMMARIUM.

- 1 Apostoli auctoritate accepta à Christo Domino, in sui locum Episcopos elegerunt & crearunt.
- 2 Episcopis, quos crearunt Apostoli, vita sanctis, totum jus eligendi, & creandi Episcopos ad Romanum Pontificem pertinuit, tanquam ad successorem Petri.
- 3 Papa secundum varia tempora ac varias temporum occurrentes circumstantias diversis personis jus eligendi Episcopos concessit, vel permisit.
- 4 Episcoporum electiones primis Ecclesie temporibus totius Cleri, & populi auctoritate fiebant.
- 5 Electiones Episcoporum aliquando Clero, & populo dabantur, ut tam hi, quam illi Episcopum nominarent, & eligerent; aliquando verò ut Clerus eligeret, populus verò consentiret.
- 6 Principes seculares aliquando auctoritate propria electionem, & nominationem Episcoporum faciebant; aliquando verò ipsa Romana Ecclesia potestatem eis eligendi, & nominandi Episcopos concedebat.
- 7 Hispaniarum Regibus à Romano Pontifice privilegium

- fuit indultum eligendi, & nominandi Episcopos.
- 8 Principibus aliquando concessum fuit, ut electio à Clericis facta valida non esset, nisi Principis accedat consensus.
- 9 Eligendi Episcopos potestas laicis concessa, vel permissa, quoad populos & seculares Principes abrogata noscitur optimis rationibus.
- 10 Eligendi Episcopos abrogata laicis potestate, illa penes omnes Clericos, & Religiosos remansit, ut in ea postea Clerici à Religiosis sint separati.
- 11 Eligendi demum Episcopos potestas ad solum Collegium in Collegiatis, & ad solum Capitulum in Cathedralibus redacta fuit.
- 12 Papa electio licet olim fieri non posset à solis Cardinalibus, sed adhibere oporteret Clericos Cardinales, & totius Cleri, & populi consensum, postea tota ad solum Cardinalium Collegium redacta fuit.
- 13 Papam soli Cardinales eligunt, non Concilium generale, si tempore quo fuerit congregatum, Apostolica Sedes vacaverit.
- 14 Gratiani Canones in decreto inserti nullam habent juris auctoritatem.
- 15 Auctor cap. 1. de electione, non constat quis fuerit. Canonici eligunt Ecclesia viduata Pastore, Sede vacante, sepulto mortuo Episcopo, non prius. ibid.
- 16 Eligendi Episcopum potestas non omnibus Clericis Cathedralium, sed solum earum Canonicis, seu Capitulo facta est.
- 17 Canonici propriè dicuntur, qui de Capitulo sunt.
- 18 Dignitates, quæ de communi mensa præbendam non habent, licet habeant stallum in choro, vocem non habent nec in Capitulo, nec in Episcopi electione.
- 19 Episcoporum ad electionem Canonici, qui in pupillari aetate existunt, vocandi non sunt.
- 20 Pupillus ad emphyteusim quare possit nominare, ostenditur.
- 21 Furiosi eligere non possunt.
- 22 Canonicus dum in Subdiaconatus Ordine constitutus non est, nec vocem habet in Capitulo, nec eligere potest, cum declarationibus ibi positis.
- 23 Canonici supernumerarii, item suspensi, vel excommunicati, an possunt eligere? remissivè.
- 24 Canonici Clericos Ecclesiarum inferiorum, vel alios extraneos ad coeligendum an possint admittere, sub distinctione resolvitur.
- 25 Consuetudo specialis inducere, & efficere potest, ut Clerici aliarum Ecclesiarum, vel alias extranei, cum ipsis ad coeligendum admittantur.
- 26 Laici jus eligendi Episcopum consuetudine acquirere non possunt.
- 27 Consuetudo eligendi Episcopos ad Capitulum, & ad Canonicos spectans duravit usque ad tempora Bonifacii VIII. & Clement. V.
- 28 Electionis canonice consuetudo solum in Germania servatur.
- 29 Reges Hispania, & Lusitania nominandi, & presentandi Episcopos in Ecclesiis Cathedralibus quod jus habeant, ostenditur.
- Regibus Francia jus nominandi Episcopos indulto Pontificis est concessum. ibid.
- 30 Hispania Reges à Carolo Magno privilegium nominandi ad Ecclesias Cathedrales non acceperunt.
- 31 Eligendi, seu nominandi jus super Cathedralibus competens Imperatoribus, Regibus, & aliis Principibus, in generalibus derogationibus non continetur.
- 2 Jus patronatus ad Reges, & alios Principes spectans non comprehenditur in reservationibus, quæ per Regulas Cancellaria facta sunt.
- 33 Lusitania Reges in Cathedralibus eligendi Episcopos jus patronatus, & privilegium obtinuerunt, quia vel Ecclesias dotarunt, fundarunt, aut ab hostium potestate liberatas erexerunt, vel propriis redditibus auxerunt.

- 34 Cap. nobis 23. de jure patron. declaratur.
*Rex Hispaniarum sub mortali tenetur nominare ad
 Episcopatus non dignum, sed digniorem. ibid.*
- 35 Electionem Episcoporum ad populum jure divino
 pertinere, falso contendunt hujus tempestatis he-
 retici, & n. 38.
- 36 Respondetur ad fundamenta hereticorum, & n. 39.
- 37 Episcopi sibi eligere, vel nominare successores non
 possunt, nisi quatenus ex concessione Pontificis eis
 fuerit specialiter permissum, & n. 40.
- 41 Successores Divus Augustinus, ac Beatus Valerius
 sibi elegerunt ex concessione Romani Pontificis,
 ut aliqui putarunt: vel melius secundum alios
 sibi successores non elegerunt, sed potius perso-
 nas à se propositas Clerus, & populus per ac-
 clamacionem consentiens elegit.
- 42 Potestas assumendi Episcopus ad solum Pontificem
 lege divina immediate pertinet, vel ad eos qui-
 bus concesserit.
- 43 Clemens an Divi Petri successor extitisset, ostenditur.
- 44 Qualitates quæ in eo requiruntur, qui est eligendus
 Episcopus, referantur.
- 45 Laicus non potest in Episcopum eligi.
- 46 Dispensatio propter merita personarum cum lai-
 cis, & neophytis, ut possent Episcopi fieri.
- 47 Religiosus in Episcopum eligi potest.
- 48 Episcopus nullus invitis dari debet subditis.

APOSTOLI auctoritate accepta à Christo
 Domino in sui locum Episcopos elegerunt,
 & creaverunt: nam singuli eorum idoneos
 præfecerunt Ecclesiarum Pastores, qui in
 cap. quorum vices, 68. dist. dicuntur Apostolorum lo-
 cum tenere, Petr. Gregor. *syntagm. juris p. 2. lib. 1. c. 12. n. 7.* dum ait jus eligendi Episcopos primùm pe-
 nes Apostolos fuisse. † Deinde verò primis illis Epif-
 copis, quos creaverunt Apostoli, vita functis, totum
 jus eligendi, & creandi Episcopos ad Romanum Pon-
 tificem pertinuit, tanquam ad successorem Petri, cui
 data est à Christo Domino summa potestas in totam
 Ecclesiam, prout dicitur in cap. omnes, 21. dist. Semper
 enim, & omni tempore provisio omnium beneficio-
 rum, & Ecclesiarum, etiam si Cathedrales, Metro-
 politanæ, aut Primatiales sint, ad Summum Pontificem
 pertinuit, & usque in hanc diem pertinet: tum ex
 plenissima illa potestate à Christo Domino data Petro,
 & Successoribus, ut in eodem proposito expendit Pon-
 tificem in c. 1. 22. dist. tum quia, licet fateri oporteat Epif-
 copalem dignitatem lege Divina fuisse institutam di-
 stinctam à Presbyteris inferioribus, ut definit Con-
 cil. Tridentin. *sess. 23. c. 4. & can. 6. & 7.* ut dixi supra
 c. 2. n. 25. divisio tamen plebium, & diocesium, ac ere-
 ctio, & distinctio beneficiorum ab Apostolis, eorum-
 que Successoribus, atque ita ab Ecclesia, & jure Eccle-
 siastico facta noscitur, ut probant text. in d. c. 2. 22. dist.
 & in c. 1. cum seq. 80. dist. & ostendam infra c. 7.

Postea verò secundum varia tempora diversi modi
 in electionibus Episcoporum ab ipsis Summis Ponti-
 ficibus fuerunt præscripti, & juxta varias temporum
 occurrentes circumstantias variis personis jus eligendi
 Episcopos ab eisdem Pontificibus concessum, sive
 permissum reperitur: tangit Petr. Greg. *d. lib. 1. c. 12.*
 à num. 7. cum seqq.

Primis enim illis temporibus totius Cleri, & popu-
 li auctoritate electiones Episcoporum fiebant, ut con-
 stat ex auctoritate antiquissimorum Pontificum: nam
 Anacletus Pontifex V. à Petro, qui circa annum cen-
 tesimum Christi Romanæ præfuit Ecclesiæ, hoc satis
 decidit, ut refertur in c. ult. 79. dist. dum ait, *erectionem*
 (sic enim legendum est, non *electionem*, cum Petr. Gre-
 gor. *ad Decretal. tract. de elect. cap. 5. n. 2.*) *Summorum*
Sacerdotum sibi Dominus reservavit, licet electionem bo-
nis Sacerdotibus, & spiritualibus populis concessisset, cõ-

sonant sequentes Pontifices, Stephanus I. in cap. nosce,
 ibi, convocato Clero, & populo. Cælestinus I. in cap.
 cleri, Leo I. in cap. vota, cum seqq. 63. dist. & est opti-
 mum Concilii Tolet. decretum in c. ult. §. sed nec, 51.
 dist. qui mos, & consuetudo ex D. Pauli juvatur aucto-
 ritate 1. ad Timoth. 3. dum in ordinatione Episcopo-
 rum requirit, ut habeant bonum testimonium, etiam
 ab eis, qui foris sunt. Item D. Hieron. relatus in cap.
 licet 8. q. 1. ibi, & populi præsentia, juncto ibi, ne qua
 postmodum retractatio cuiquam, ne quis scrupulus resi-
 deret, & Gratian. in cap. qui longè, in fine, ibi, tunc enim
 in Ecclesia Dei ritè præficietur Antistes, cum populus
 pariter in eum exclamaverit, quem clerus communi voto
 elegit, 63. dist. explicat bene Petr. Gregor. *d. cap. 5. n. 10.*
 & 16. ubi rei historiam latè prosequitur, eandemque
 resolutionem agnoscunt Francisc. Barlat. *conf. 126. à*
n. 8. tom. 2. Azor. institut. moral. part. 2. lib. 3. cap. 17. q. 3.
 Vivian. in praxi *Jurispatron. part. 1. lib. 3. c. 1. n. 25.* Jul.
 Lavor. *variar. lucub. tom. 1. tit. 4. c. 15. n. 1.* Salgado de
 protect. *Regia, tom. 2. part. 3. cap. 10. n. 230.* me citato in
 hoc loco, Maurit. de Alzedo de præcellent. *Episcop. dig-*
nit. part. 1. c. 3. num. 1. rectè advertentes † non pariformi-
 ter, sed diversimodè electionem Clero, & populo
 datam esse; aliquando verò Clero, & populo pariter
 datam fuisse, ita ut tam hi, quàm illi Episcopum no-
 minarint, designarint, & elegerint, c. Episcopo, ibi,
 post electionem Cleri, & populi, c. lectis, ibi, Clerum, &
 plebem ejusdem Ecclesiæ elegerint, 63. dist. c. factus, ibi, de
 plebis, que tunc adfuit, suffragio, 9. 1. Deinde verò in
 melius hoc more reformato, constitutum est, ut Clerus
 eligat, populus verò consentiat, & optima ratione, ut
 docuit Stephanus Papa in d. c. nosce, 63. dist. ibi, *Sacer-*
dotum quippe electio est, & fidelis populi consensus ad-
hibendus, quia docendus est populus, non sequendus; op-
 timus text. in d. c. vota, eadem dist. ubi vota civium te-
 stimonio populorum expendantur, & Clero electio da-
 tur, & refert Cyprian. *lib. 5. epist. 2.* Cornelium Papam
 electum fuisse à pluribus Episcopis, adhibito testimo-
 nio, & suffragio totius Cleri, & populi. Non obstat
 quod in can. 1. Apostolor. legitur, *Episcopum à duobus,*
aut à tribus Episcopis ordinandum, quia non de electio-
 ne, sed de consecratione Episcoporum interpretandum
 est, & in eo canone verbum *χρηστωρῶν*, non electio-
 nem, sed consecrationem significat. Ita Vincent. Capot.
variarum publici, & privati juris disputationum lib...
cap. 3. in princip.

Circa præsumptam auctoritatem Principum sæcu-
 larium in electionibus Episcoporum similem reperies
 varietatem: nam aliquando vel ipsi auctoritate propria
 electionem, & nominationem faciebant, ut de Con-
 stantio Constantini Magni filio, & aliis ante Valenti-
 nianum, ex Nicephor. Euseb. Socrat. & Theodor. ex-
 plicat Petr. Greg. *d. c. 5. n. 5.* Aliquando verò ipsa Ro-
 mana Ecclesia aliquibus fecit potestatem eligendi, &
 nominandi Episcopos, atque etiam Romanum Ponti-
 ficem, ut de Adriano Pontifice constat, qui Carolo
 Magno † hoc privilegium indulgit remunerationis
 ergo, ob insignia beneficia ab eo in ipsam Sedem Apo-
 stolicam prolata, quæ referuntur in c. Adrianus, 2. 63.
 dist. & in c. hinc est, 16. q. 1. primum Pipinum illud jus
 ex concessione Zachariæ Summi Pontif. habuisse, re-
 ferunt Lup. Ferrar. Abbas à consiliis Calvi Imper. Vin-
 cent. Capot. *d. tract. c. 5.* quod postea Carolo Magno, &
 Imperatoribus Germaniæ attributum est: tandem con-
 cordatis inter Leonem X. Pont. Max. & Franciscum
 Primum Francorum Regem initis, electiones sublata
 sunt, & jus nominationis in Episcopatibus, monaste-
 riis, & aliis Sacerdotiis, exceptis quibusdam, Regibus
 Galliæ attributum est. † Hispaniarum etiam Regibus
 in d. c. cum longè, id concessum reperitur, ibi, *quoscun-*
que regalis potestas elegerit: unde Duar. *de sacris Ec-*
clesiæ ministeriis, lib. 3. c. 11. conatur deducere jus rega-
 liæ, quo fruuntur Galliarum Reges in provisionibus
 beneficio